

Załącznik nr 1 do uchwały Nr III/27/06
z dnia 29 grudnia 2006 r.

**ZMIANA
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OPOCZNO**

Temat: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno

Zleceniodawca: Gmina Opoczno

Umowa: Nr 16/13/2005 z dnia 07.07.2005 r.

SKŁAD ZESPOŁU

mgr inż. arch. Ewa Krakowska - uprawnienia urbanistyczne nr 1099/90
członek Okręgowej Izby Urbanistów
z siedzibą w Warszawie - WA-095

mgr inż. arch. Anna Olbromska

mgr Krzysztof Karski - uprawnienia urbanistyczne nr 219/88

inż. Tomasz Matalowski - uprawnienia nr 522/89/WŁ

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA	7
Wprowadzenie.....	8
I. Podstawowe informacje o gminie i mieście Opoczno rzutujące na uwarunkowania ich rozwoju, w tym politykę przestrzenną	10
II. Uwarunkowania wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego	11
II.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego – kierunki zagospodarowania i polityki przestrzennej.....	11
II.2. Propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	13
II.3. Wnioski	17
III. Uwarunkowania wynikające z ustaleń zaktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Opoczno.....	18
III.1. Informacje ogólne	18
III.2. Ustalenia „Strategii ...”	19
III.3. Wnioski	26
IV. Uwarunkowania wynikające z diagnozy środowiska przyrodniczego i Programu Ochrony Środowiska	27
IV.1. Położenie geograficzne, klimat, ukształtowanie powierzchni, budowa geologiczna.....	27
IV.2. Wody powierzchniowe, podziemne	28
IV.3. Zagrożenia środowiska – powietrze atmosferyczne, hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, poważne awarie i zagrożenia naturalne.....	29
IV.4. Surowce mineralne	32
IV.5. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych.....	33
IV.6. Informacje z „Programu ochrony środowiska dla gminy Opoczno”	37
IV.7. Wnioski.....	38
V. Uwarunkowania wynikające z rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	39
VI. Uwarunkowania wynikające z diagnozy dziedzictwa kulturowego.....	40
VI.1. Uwagi ogólne.....	40
VI.2. Rys historyczny	41
VI.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.....	42
VI.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	42
VI.3.2. Obiekty w ewidencji konserwatorskiej.....	43
VI.3.3. Stanowiska archeologiczne.....	48
VI.3.4. Inne wartościowe obiekty dziedzictwa kulturowego w Opocznie	53
VII. Uwarunkowania wynikające ze stanu zainwestowania gminy, w tym miasta w zakresie mieszkalnictwa wybranych instytucji o różnorodnym profilu działania	54
VII.1. Mieszkalnictwo	54

VII.2. Oświata, wychowanie, kultura, sport, turystyka, handel, usługi rzemieślnicze	55
VII.3. Służba zdrowia.....	64
VII.4. Parafie.....	65
VII.5. Instytucje administracji miejskiej i powiatowej, policji, wymiaru sprawiedliwości, skarbowości, ubezpieczeń, obsługi technicznej, nadzoru sanitarnego, rolnictwa.....	65
VII.6. Instytucje o zasięgu głównie ponadlokalnym: szkolnictwo wyższe, media, banki, poczta, stowarzyszenia, współpraca zagraniczna	66
VII.7. Podsumowanie.....	66
VIII. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych i zatrudnienia	67
IX. Uwarunkowania wynikające z diagnozy infrastruktury technicznej	71
IX.1. Kanalizacja sanitarna	71
IX.2. Kanalizacja deszczowa	72
IX.3. Wodociąg.....	72
IX.4. Zaopatrzenie w gaz ziemny.....	73
IX.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą	74
IX.6. Energetyka.....	74
IX.7. Telekomunikacja.....	74
IX.8. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	74
X. Uwarunkowania wynikające z diagnozy układu komunikacyjnego	75
CZĘŚĆ DRUGA	77
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA OPOCZNO.	77
I. Wprowadzenie do części drugiej.....	78
II. Polityka przestrzenna jako element polityki rozwoju miasta.....	79
III. Kierunki przekształceń zagospodarowania przestrzennego miasta	82
III.1. Ustalenia ogólne	82
III.2. Przyjęty model struktury miasta.....	84
III.3. Strefy strukturalne i systemy funkcjonalne.....	85
IV. Zmiany dotyczące ustaleń dla poszczególnych stref strukturalnych i obszarów strategicznych	87
V. Standardy w odniesieniu do rodzajów zabudowy i zagospodarowania oraz przestrzeni publicznych	96
VI. Obszary i zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrona przyrody	97
V.1. Ustalenia ogólne	97
VI.2. Obszary chronione na podstawie przepisów szczególnych.....	98
VI.3. Kształtowanie miejskiego ekologicznego systemu funkcjonalno- przestrzennego.....	99
VII. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	102
VIII. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, krajobrazu kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	103
VIII.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.....	103
VIII.2. Uszczegółowione zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr kultury współczesnej, krajobrazu kulturowego w zapisie „Studium ...”	103

VIII.3. Obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych.....	105
VIII.4. Uzupełniające działania dotyczące obszarów i obiektów podlegających ochronie.....	110
IX. Kierunki rozwoju systemów komunikacyjnych miasta	111
X. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej.....	113
X.1. Kanalizacja sanitarna.....	113
X.2. Kanalizacja deszczowa.....	113
X.3. Wodociąg	113
X.4. Zaopatrzenie w gaz	113
X.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą.....	114
X.6. Energetyka.....	115
X.7. Gospodarka odpadami	116
XI. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	117
XII. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji.....	117
XIII. Zabezpieczenie warunków obronności i obrony cywilnej.....	118
XIV. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym	118
XIV.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	118
XIV.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	119
XV. Ustalenia dotyczące sporządzenia planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego i opracowań problemowych.....	120
CZĘŚĆ TRZECIA	122
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OPOCZNO. 122	122
I. Wprowadzenie do części trzeciej.....	123
I. Polityka przestrzenna odniesiona do terenów wiejskich gminy Opoczno	123
II. Zasady kształtowania polityki przestrzennej gminy	125
III. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	126
III.1. Obiekty objęte ochroną.....	126
III.2. Polityka przestrzenna dotycząca ochrony zabytków	137
IV. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	139
IV.1. Obszary i obiekty objęte ochroną.....	139
IV.2. Polityka przestrzenna dotycząca ochrony przyrody	140
IV.3. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe	142
V. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej	144
VI. Tereny zabudowane oraz tereny, które mogą być przeznaczone pod zabudowę zagrodową, mieszkalną, usługową, produkcyjną i rekreacyjno-letniskową w gminie – standardy zabudowy	145
VI.1. Tereny zabudowane	145
VI.2. Tereny przeznaczone pod zabudowę	146
VII. Kierunki rozwoju komunikacji	149

VII.1. Komunikacja drogowa	149
VII.2. Komunikacja kolejowa	150
VII.3. Komunikacja zbiorowa	150
VIII. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	150
VIII.1. Kanalizacja sanitarna	150
VIII.2. Kanalizacja deszczowa	154
VIII.3. Wodociąg.....	154
VIII.4. Energetyka.....	154
VIII.5. Zaopatrzenie w gaz.....	155
IX. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	155
X. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji	155
XI. Zabezpieczenie warunków obronności i obrony cywilnej.....	156
XII. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym	156
XII.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	156
XII.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	158
XIII. Ustalenia dotyczące sporządzenia planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego i opracowań problemowych.....	158

CZĘŚĆ PIERWSZA
UWARUNKOWANIA ROZWOJU

WPROWADZENIE

1. Uchwała Nr XXII/231/04 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno stwierdza w:

§ 1.1. „Przystąpić do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno uchwalonego w dniu 28 września 2000 r. uchwałą Nr XX/58/00 w sprawie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy – Miasta Opoczno” ze zmianą dokonaną dnia 27 maja 2002 r. uchwałą Nr XXXVIII/198/02 w sprawie zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Opoczno.

2. Zmiany dokonane zostaną w formie ujednoliconego tekstu i rysunku w granicach administracyjnych, odrębnie dla obszaru miasta Opoczno ... i obszarów wiejskich gminy Opoczno ...”.

2. Od 2002 roku minęło zaledwie kilka lat, ale w tym okresie:

- ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 roku, która stanowiła podstawę opracowania Studium ... Opoczna z 2000 roku – została zastąpiona ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami).

Nowa ustawa znacznie rozszerza zakres opracowania studium oraz jednoznacznie stwierdza, że „Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych”.

Pomimo zmiany ustawy, podstawowy cel sporządzania studium ... pozostał taki sam – określenie polityki przestrzennej gminy. Zgodnie z art. 9.1 nowej ustawy „W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „Studium”,

- wykonanych zostało cały szereg istotnych opracowań rozszerzających wiedzę o gminie i jej regionie oraz określających podstawy i kierunki jej rozwoju przyjęte przez władze samorządowe gminy,
- uchwalony został, przez Sejmik Województwa Łódzkiego, ‘Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego’ określający

- między innymi także miejsca Opoczna w strukturze funkcjonalnej województwa łódzkiego, perspektywy jego rozwoju,
- zostały zgłoszone wnioski ze strony zainteresowanych instytucji i obywateli do zmiany Studium, w tym ze szczebla ponadgminnego,
 - uzewnętrzniły się nowe tendencje dotyczące wyboru terenów dla lokalizacji zabudowy związanej z przemysłową, hurtową i usługową aktywnością gospodarczą; dla zabudowy mieszkaniowej zarówno wielo- jak i jednorodzinnej, dla potrzeb komunikacji,
 - w ujednoliconym zapisie studium uwzględnia się dokonane już zmiany studium.
3. Do istotnych opracowań rozszerzających zakres informacji o gminie i określających kierunki jej rozwoju zalicza się przede wszystkim:
- „Strategię rozwoju Gminy Opoczno, aktualizacja na lata 2004 – 2014, Plan rozwoju lokalnego Gminy Opoczno na lata 2004 – 2006” (Załącznik do uchwały Nr XX/214/04 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 października 2004 r.),
 - „Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Opoczno” (Pracownia Form Architektonicznych „Materia”, Piotrków Trybunalski, 2003 rok),
 - „Program ochrony środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2004 – 2015” (zakład Geologii Środowiskowej Instytutu Geologicznego, Jednostka Badawczo-Rozwojowa w Warszawie, Opoczno, 2004),
 - „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Opoczno na lata 2004 – 2015” (Zakład Geologii Środowiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego, Jednostka Badawczo-Rozwojowa w Warszawie, Opoczno 2004),
 - „Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta i Gminy Opoczno” (Burmistrz Miasta Opoczno – Jan Wieruszewski, Opoczno 2005),
 - materiały Urzędu Statystycznego w Łodzi – „Województwo łódzkie 2004”,
 - informacje i sugestie Urzędu Miasta i Gminy w Opocznie.
4. Wszystkie wyżej wymienione dokumenty, opracowania, ujawnione tendencje, uzasadniają podjęcie prac zmierzających do zaktualizowania Studium z 2000 roku.
5. Ze względu na ujednolicony zapis Studium, wykorzystuje się w jego tekście także część sformułowań zawartych w aktualizowanym Studium opracowanym w Firmie INFO-PROJEKT S.C. w Warszawie przez zespół pod kierunkiem głównego projektanta – mgr inż. arch. Danuty Strembickiej.
6. W „Uwarunkowaniach ...” opracowanych wspólnie dla terenu miasta i obszarów wiejskich gminy wykorzystano materiały źródłowe zawarte w opracowaniach uprzednio wymienionych.

I. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE I MIEŚCIE OPOCZNO RZUTUJĄCE NA UWARUNKOWANIA ICH ROZWOJU, W TYM POLITYKĘ PRZESTRZENNĄ

1. Gmina miejsko-wiejska Opoczno wchodzi w skład powiatu opoczyńskiego, województwa łódzkiego.

W latach 1975 - 1998 gmina stanowiła część województwa piotrkowskiego, a miasto Opoczno utraciło wówczas funkcje powiatowe. Stan obecny stanowi powrót do sytuacji sprzed 1975 roku.

2. Miasto Opoczno jest siedzibą urzędu powiatowego i urzędu miasta i gminy.
3. Gmina Opoczno graniczy od strony:
 - północnej - z gminą Inowłódz (pow. tomaszowski),
 - wschodniej - z gminą Poświętne, Drzewica i Gielniów (woj. mazowieckie),
 - południowej - z gminą Białaczów,
 - południowo-wschodniej - z gminą Gowarczów (woj. świętokrzyskie),
 - zachodniej - z gminą Sławno.
4. Powierzchnia gminy wynosi 191 km², w tym miasta 24 km².
5. Ludność gminy w 2003 roku - 35.407 osób, w tym miasta 22.608 osób.
6. Ludność powiatu w 2003 roku - 79.373 osoby, w tym miast 26.659 osób.
7. Przez gminę (i bezpośrednio przez teren miasta) przebiega droga krajowa Nr 12, a przez teren powiatu także drogi krajowe Nr 48, Nr 74. Przez miasto i gminę przebiegają: Centralna Magistrala Kolejowa (bez stacji w Opocznie), linie kolejowe Koluszki - Skarżysko-Kamienna i Radom - Koluszki. Przez teren powiatu opoczyńskiego przebiega także szereg dróg wojewódzkich: Nr 713, Nr 726, Nr 728, Nr 746, w tym Nr 713 i Nr 726 przez teren gminy i miasta.
8. Gmina to obszar o dominującej funkcji rolniczej, niskiej opłacalności produkcji rolnej, ukrytym bezrobociu, niedostatecznie rozwiniętej infrastrukturze technicznej. Wielofunkcyjny rozwój wymaga ożywienia przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy poza rolnictwem, wzrostem gospodarstw dużych (o 9 ha) i największych (powyżej 15 ha).
9. W systemie osadniczym województwa łódzkiego Opoczno traktowane jest jako potencjalny ośrodek subregionalny (podobnie jak Tomaszów Mazowiecki, Rawa Mazowiecka, Łowicz, Łęczyca, Zduńska Wola, Wieluń, Zgierz, Pabianice).
10. Możliwości rozwoju powiatu ze względu na korzystny układ komunikacyjny ewentualnie wzbogacony o realizację trasy „S” od Łodzi w kierunku Ukrainy oraz portów Morza Czarnego.
11. Znaczne wartości dziedzictwa kulturowego, w tym wytworzonego subregionu etnograficznego o znaczeniu krajowym.

12. Znaczne walory krajobrazu gminy możliwe do wzbogacenia poprzez warunki dla dużej skali zalesień, urządzenia ośrodków rekreacji (w tym przywodnej), turystyki.
13. Bardzo bogata oferta promocyjna zawarta w „Strategii rozwoju gminy”.

II. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Zgodnie z art. 9.2 cyt. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „Wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza Studium ... uwzględniając ustalenia ... planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem”.

II.1. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I POLITYKI PRZESTRZENNEJ

1. „Plan ...” został uchwalony przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr XLV/524/2002 w dniu 9 lipca 2002 roku. Jest to zmiana w stosunku do okresu, w którym sporządzane było „Studium ...” z 2000 roku, kiedy to podstawowymi ustaleniami i założeniami o charakterze ponadlokalnym były przede wszystkim ustalenia dotyczące relacji w ramach województwa piotrkowskiego.
2. Według „kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej” zawartych w wymienionym „Planie ...”
 - „Szczególne znaczenie wśród ośrodków subregionalnych posiadają WIELUŃ i OPOCZNO. Są to ośrodki najdalej położone od centrum metropolitalnego [Łodzi] i stosunkowo najslabiej z nim skomunikowane. Podniesienie tych miast do roli ośrodków subregionalnych winno stać się czynnikiem przeciwdziałającym peryferyzacji tych obszarów województwa”,
 - „OPOCZNO - miasto predysponowane do rozwoju jako największy ośrodek miejski, równoważący struktury przestrzenne osadnictwa w prawobrzeżnych obszarach środkowej Pilicy. Zakładany wzrost ludnościowy miasta do około 28 tys. mieszkańców (przyrost około 27 - 30 %), a przede wszystkim rozwój potencjału usługowego i gospodarczego zdecyduje o kształtowaniu się subregionalnych funkcji ośrodka. Na terenie miasta przewiduje się utworzenie podstrefy „Opoczno” w ramach Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
 - „Ośrodki subregionalne tworzą sieć uzupełniającą ośrodków równoważenia rozwoju”;

- podstawową sieć ośrodków równoważenia rozwoju tworzą w strukturze systemu osadniczego województwa łódzkiego ośrodki regionalne i subregionalne. Z tym, że do ośrodków regionalnych zaliczono miasta reprezentujące znaczny potencjał ludnościowy i bogate wyposażenie w urządzenia i obiekty z zakresu infrastruktury społecznej i gospodarczej. Z najbliższego otoczenia Opoczna taką funkcję przypisano w „Planie ...” Piotrkowowi Trybunalskiemu i Radomsku,
- w „Planie ...” zaliczono cały powiat opoczyński do obszarów, w których zadania strategiczne w zakresie infrastruktury społecznej powinny dotyczyć działań naprawczych w zakresie przeciwdziałania bezrobociu w obszarach zagrożonych strukturalnym bezrobociem,
- w kierunkach zmian w rolnictwie obszar opoczyński (podobnie, jak pobliski tomaszowski i radmoszczański) zaliczony został do obszarów „najmniejszych zmian struktury agrarnej”.

Stwierdzono, że „Największe trudności ze zwiększeniem powierzchni gospodarstw rolnych występują w południowo-wschodniej części województwa, w powiatach o największym udziale słabych jakościowo gleb i największym rozdrobnieniu gospodarstw. W terenach, o szczególnych walorach przyrodniczych, istotny wpływ na skalę przemian struktury agrarnej będą wywierały funkcje rekreacyjna i turystyczna” oraz „Alternatywą dla najmniejszych gospodarstw jest restrukturyzacja ich kierunków produkcji np. na bardziej pracochłonne, takie jak: uprawa warzyw, produkcja pod osłonami, działy specjalne”,

- Opoczno uznane zostało za ośrodek obsługi rolnictwa o znaczeniu ponadlokalnym;
- cały obszar powiatu opoczyńskiego zakwalifikowany został do obszarów preferowanej specjalizacji produkcji rolniczej o kierunku chowu trzody chlewnej (oraz „chów ekstensywny wielkoprzestrzenny”);
- według prognozowanej lesistości, powiat opoczyński zaliczony został do grupy o najwyższym % powierzchni lasu > 40;
- do obszarów ochrony krajobrazu kulturowego o unikatowych wartościach o znaczeniu ponadregionalnym, które powinny znaleźć się pod ścisłą lub częściową ochroną konserwatorską uznano w „Planie ...” historyczne części miejscowości ... Opoczna ... Tereny te wymagają niezbędnych prac związanych z konserwacją oraz rewaloryzacją”,
- Opoczno uznane jest za stolicę opoczyńskiego podregionu kulturowego, „subregionu etnograficznego”;
- przez miasto przebiega historyczny szlak kulturowy „Piastowska droga romańska”, a w pobliżu także szlak cysterski „Pętla kielecka”,

- uznano za kierunek ochronny „wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza zabytkowe układy urbanistyczne” ponieważ „Najpoważniejsze konflikty degradujące przestrzeń staromiejską występują w „... Opocznie ...”,
 - Opoczno uznane zostało za „ośrodek recepcyjny o znaczeniu krajowych funkcji obsługi ruchu turystycznego i funkcji krajoznawczej”,
 - opoczyńskie położone jest w strefie wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich oraz także związane z „podstrefą zielonego rozwoju”. Należy zachować ukształtowane układy ruralistyczne „będące czytelnym w przestrzeni świadectwem tożsamości wsi położonych na obszarach wyróżniających się regionów historycznych (... opoczyński). Możliwość rozwoju ruchu turystycznego, funkcji letniskowej;
 - w zakresie układu komunikacyjnego w „Planie ...” przedstawiona została kwestia ewentualnej realizacji drugiego toru na trasie linii kolejowej na odcinku Tomaszów Mazowiecki - Opoczno wraz z realizacją nowego włączenia w trasę CMK w rejonie Opoczna; przystosowanie linii kolejowej Kolużki - Tomaszów Mazowiecki - Opoczno do V - 160 km/h, co włączyłoby łódzki węzeł kolejowy w magistralny układ szybkich kolei w kraju; oraz postulowane uzupełnienie układu dróg ruchu szybkiego i autostrad od Łodzi w kierunku województwa świętokrzyskiego (dalej Ukraina, Rumunia, Bułgaria) przez powiat opoczyński trasą umownie określaną jako S-74, modernizację istniejących dróg krajowych przebiegających przez powiat opoczyński (w tym Nr 12 przebiegającą przez samo miasto Opoczno i gminę Opoczno);
 - uznano, że rozbudowy wymagają urządzenia infrastruktury technicznej, a głównie w zakresie elektroenergetyki (rejon największych potrzeb w skali województwa), utylizacja odpadów (wariantowa lokalizacja zakładów utylizacji to Różanna - Karwice, gm. Opoczno).
3. Za obszar problemowy w aspekcie transportu uznano postulowaną drogę S-74 w kierunku Kielc, która „nie posiada żadnego umocowania prawnego”, ale jest niezwykle potrzebna, uzasadniona powiązaniem Łodzi z rejonem południowo-wschodnim kraju i Ukrainą i państwami nad Morzem Czarnym. Jej realizacja mogłaby zdynamizować rozwój powiatu opoczyńskiego.

II.2. PROPOZYCJE ZADAŃ DLA REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

„Propozycje ...” stanowią element elaboratu „Planu ...” przedstawionego w II.1.

W stosunku do miasta Opoczna, gminy i najbliższego rejonu zgłoszono między innymi następujące propozycje:

Autostrady i drogi ekspresowe

Postulowane wydłużenie S-8 na wschód od autostrady A-1 (umownie nazwane S-74)
postulat

zadanie o znaczeniu krajowym

Realizacja drogi ekspresowej na odcinku węzeł „Wrocław” na A-1 - Tomaszów Mazowiecki - granica województwa świętokrzyskiego (Kielce)

wg Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego

Drogi krajowe

Nr 12 - Kalisz - Sieradz - Zduńska Wola - Łask - Piotrków Trybunalski - Opoczno - Radom

proponowana modernizacja

zadanie o znaczeniu krajowym

Granica województwa wielkopolskiego - Sieradz - Łask - Piotrków Trybunalski - Opoczno - granica województwa mazowieckiego

Program przebudowy dróg krajowych w latach 2001 - 2015 - ze środków budżetu państwa

Obwodnice Sulejowa i Opoczna

proponowane do realizacji

zadanie o znaczeniu krajowym

Program zadań dla rozwoju układu dróg krajowych do 2005 r. i koncepcja programu zadań na lata 2006 - 2010 i po 2010 oprac. przez GDDP - Biuro w Łodzi

Nr 48 - Tomaszów Mazowiecki - Inowłódz - Kock

Obwodnica Poświętnego

postulat samorządu lokalnego

zadanie o znaczeniu krajowym

Nr 74 - Sulejów - Paradyż - Żarnów - Kielce

Sulejów - Paradyż - proponowana do modernizacji

Zadanie o znaczeniu krajowym

Paradyż - Żarnów - granica województwa świętokrzyskiego - modernizacja do parametrów drogi ekspresowej „S” (w tym obwodnica Paradyża i Żarnowa)

proponowana modernizacja

Zadanie o znaczeniu krajowym

Program zadań dla rozwoju układu dróg krajowych do 2005 roku i koncepcja programu zadań na lata 2006 - 2010 i po roku 2010, oprac. przez GDDP - Biuro w Łodzi

Drogi wojewódzkie

Nr 713 - Łódź - Tomaszów Mazowiecki - Opoczno

Modernizacja na odcinku Tomaszów - Opoczno

postulat

znaczenie wojewódzkie

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

Nr 726 - Rawa Mazowiecka - Opoczno - Żarnów

Modernizacja na odcinku Opoczno - Żarnów

postulat

znaczenie wojewódzkie

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

Inowłódz - Opoczno wraz z przebudową wiaduktu nad torami PKP we wsi Dęborzeczek

Program zadań dla rozwoju układu dróg wojewódzkich do 2005 roku, oprac. przez ZDW w Łodzi

Nr 728 - Grójec - Końskie (cały przebieg gmina Drzewica) - modernizacja

postulat

znaczenie wojewódzkie

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

Nr 746 - Żarnów - granica województwa (Końskie)

postulat

znaczenie wojewódzkie

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

Poprawa stanu istniejącego infrastruktury transportowej

Centralna Magistrala Kolejowa (CMK)

modernizacja

znaczenie krajowe

realizacja w I-ej kolejności

Polityka transportowa państwa na lata 2001 – 2015 dla zrównoważonego rozwoju kraju, przyjęta przez Radę Ministrów 18 października 2001 r.

Podniesienie parametrów na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Opoczno wraz z realizacją nowego włączenia linii w CMK w rejonie Opoczna

Przekształcenie istniejących wysypisk międzygminnych w Zakłady Utylizacji Odpadów

Różanna – Karwice – gm. Opoczno

postulaty zgłoszone do „Planu ...” przez samorzady lokalne

zadanie o znaczenie wojewódzkim

Ustawa o odpadach z dnia 27.04.2001 r.

Utworzenie rezerwatów:

Dolina Ceteń, gm. Poświętne

Czarna Maleniecka, gm. Żarnów

Zbiorniki wodne małej retencji

Kraśnica na rzece Słomianne, gm. Opoczno

Sitowa na rzece Drzewiczce, gm. Opoczno

Siedłów na rzece Czarna Konecka, gm. Żarnów

Skórkowice na rzece Czarna Konecka, gm. Żarnów

Przyłęk na rzece Czarna Konecka, gm. Paradyż

Drzewica na rzece Drzewiczce, gm. Drzewica

Petrykozy na rzece Drzewiczce, gm. Białaczów

Sobien na dopływie Wąglanki

Gapinin w dol. n. Pilicy, gm. Poświętne

Obszary ochrony krajobrazu o unikalnych wartościach kulturowych (rezerwaty kulturowe), w tym historyczne układy przestrzenne miast i wsi

Opoczno – zadanie postulowane o znaczeniu wojewódzkim

Postulat w ramach V Ogólnopolskiego Programu Ministra Kultury i Sztuki pt. „Ochrona wartości kulturowych krajobrazu i środowiska” (1996 – 1998)

Obszary ochrony krajobrazu kulturowego o najwyższych wartościach kulturowych /parki kulturowe/ (położone w bezpośredniej bliskości z m. Opoczno)

- drzewicki
- białaczowski
- inowłodzki

Postulat w ramach V Ogólnopolskiego Programu Ministra Kultury i Sztuki pt. „Ochrona wartości kulturowych krajobrazu i środowiska” (1996 – 1998)

Z gmin powiatu opoczyńskiego „Programem Regionalnym Pilica” objęte są gminy: Mniszków, Sławno, Żarnów, Paradyż.

Wzmacnianie funkcji subregionalnych Tomaszowa Mazowieckiego, Rawy Mazowieckiej, Pabianic, Zgierza, Łowicza, Wielunia, Opoczna i Zduńskiej Woli

1. Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców poprzez rozwój:
 - szkół wyższych (filie),
 - wyższych szkół zawodowych,
 - szkół średnich,
 - instytucji kultury, sztuki i nauki,
 - bazy turystycznej i sportowej.
2. Podniesienie stanu zdrowotności mieszkańców poprzez:
 - poprawę jakości życia w aspekcie ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obiektów szczególnie uciążliwych emitorów zanieczyszczeń powietrza, gleb i wód,
 - rozwój placówek służby zdrowia,
 - rozwój placówek pomocy społecznej.
3. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez:
 - wzmacnianie i zdynamizowanie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw,
 - tworzenie innowacyjnego środowiska przedsiębiorczości,
 - inicjowanie działań zmierzających do uaktywnienia wyznaczonych podstref i kompleksów Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
 - rozwój ponadlokalnych ośrodków obsługi rolnictwa.

II.3. WNIOSKI

1. Elaborat „Planu zagospodarowania ...” zawiera szerokie spektrum ocen charakterystyki stanu, propozycji rozwoju i miejsca w strukturach osadniczych i funkcjonalno-przestrzennych województwa, powiatu opoczyńskiego – gminy i samego miasta Opoczna.

2. Niemniej przedstawione rozliczne i różnorodne propozycje zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych nie posiadają cech zadań rządowych przyjętych do realizacji.

Są to więc faktycznie propozycje i rolą organów władz gminnych, powiatowych a szczególnie wojewódzkich jest wprowadzenie tych najistotniejszych propozycji dla interesów gminy i miasta Opoczno do listy zadań rządowych.

3. Pomimo ograniczenia bieżącej realizacyjnej rangi tych propozycji, wprowadza się je do zapisu „Studium ...” ponieważ ustalenia ustawowe zobowiązują do ich uwzględnienia w polityce przestrzennej gminy.

„Plan ...” stwarza istotne ramy „uwarunkowań” wpływających na kształtowanie kierunków rozwoju, a w tym politykę przestrzenną gminy.

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ ZAKTUALIZOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY OPOCZNO

III.1. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zgodnie z uprzednio cytowanym art. 9.2, sporządzając Studium ... burmistrz uwzględnia Strategię rozwoju gminy.
2. W dniu 30 grudnia 2004 roku uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie Nr XXII/228/04 została przyjęta „Strategia Rozwoju Gminy Opoczno na lata 2004 – 2014 – Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Opoczno na lata 2004 – 2006”, w której podjęto cały szereg ważkich analiz i ustaleń.
3. Uprzednio, tj. 3 lutego 1998 roku Rada Miejska w Opocznie uchwaliła „Strategię Rozwoju Gminy – Miasta Opoczno” (opracowaną przez zespół pod przewodnictwem Jana Wieruszewskiego), w której także przedstawiono szeroki zakres informacji o gminie, w tym o mieście.
4. Oba ww. dokumenty zostały wykorzystane w ujednoliconym zapisie Studium (a w tym ich zasób informacyjny „o stanie”).
5. Zaktualizowana strategia przyjmuje (a więc potwierdza) generalne kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej i oceny stanu przedstawione w Rozdziale II – uszczegóławiając swoje ustalenia w odniesieniu do wybranych obszarów i problemów.

Ponadto przedstawiono w „Planie rozwoju lokalnego na lata 2004 – 2006” kilkadziesiąt propozycji, „które powinny dominować w gminnej strategii inwestycyjnej”.

Są to: inwestycje związane z budową określonych odcinków sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej, modernizacji dróg, oświetlenia ulic, międzyszkolna kryta pływalnia itd.

III.2. USTALENIA „STRATEGII ...”

1. Strategia dla wybranych obszarów (według tekstu „Strategii ...” z 2004 roku)

Strategia dla obszarów miejskich:

1. budowa mieszkań socjalnych,
2. tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
3. tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,
4. budowa i modernizacja infrastruktury technicznej,
5. pozyskiwanie gruntów w celu tworzenia gminnych zasobów nieruchomości,
6. poprawa układu komunikacyjnego miasta,
7. poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
8. ustalenie lokalizacji nowego cmentarza.

Strategia dla obszarów wiejskich:

1. sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zabezpieczające tereny pod budownictwo mieszkaniowe, działalność gospodarczą, zabudowę lotniskową i rekreacyjną oraz wydzielające nowe tereny przeznaczone do zalesienia,
2. ukierunkowywanie planów na koncentrację zabudowy mieszkaniowej,
3. propagowanie i wspomaganie restrukturyzacji rolnictwa przez:
 - a) scalanie i wymianę gruntów rolnych w celu stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania,
 - b) wspieranie rozwoju przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych,
 - c) zmiany w strukturze gospodarstw rolnych, kierunkowanie produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz rozwój rolnictwa ekologicznego z uwzględnieniem produkcji roślin stanowiących źródła energii odnawialnej,
 - d) zwiększenie efektywności ekonomicznej gospodarstw rolnych,
 - e) poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych,
 - f) rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej terenów wiejskich,
 - g) rozwój agroturystyki,

- h) prowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej oraz szkoleń dla rolników o możliwościach korzystania ze wsparcia finansowanego w ramach przygotowywanych Sektorowych Programów Operacyjnych.

2. Strategia w aspekcie wybranych problemów

Określenie perspektyw rolnictwa i priorytetowych kierunków rozwoju

- 1) Rolnictwo ekologiczne oraz produkcja owoców i warzyw szansą rozwoju dla małych gospodarstw

Rolnictwo ekologiczne to sposób gospodarowania, który wykorzystuje możliwości przyrody, zapewnia trwałą żyzność gleby i zdrowotność roślin i zwierząt. Jest to system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej zwierzęcej z zastosowaniem naturalnych środków produkcji. Dzięki wykluczeniu pestycydów i nawozów wytworzonych przemysłowo („sztucznych”) rolnictwo ekologiczne nie powoduje zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych, ogranicza wypłukiwanie składników pokarmowych z gleby, sprzyja rozwojowi życia w glebie, wytwarza żywność wysokiej jakości, cenioną przez konsumentów. Zadaniem rolnictwa ekologicznego jest produkcja żywności o wysokich parametrach jakościowych, w zrównoważonym środowisku przyrodniczym, w którym skażenie nie przekracza przyjętych norm, a technologie produkcyjne degradujące środowisko nie mogą mieć zastosowania.

Po integracji Polski z UE, produkcja ekologiczna jest szansą wielu mniejszych, niespecjalistycznych gospodarstw. Można także spodziewać się, że w miarę wzrostu zamożności społeczeństwa będzie wzrastał krajowy popyt na produkty ekologiczne. Produkty te oznakowane mianem „produkt rolnictwa ekologicznego” i ich produkcja podlegają stałej kontroli. Podkreślić należy, że w wielu regionach naszego kraju, w tym także naszej gminy, ze względu na trudne warunki, produkcja rolna jest bliska ekologicznej. Jest więc pilną potrzebą społeczną udzielenie wszechstronnej pomocy zarówno finansowej, organizacyjnej, jak i edukacyjnej dla produkcji ekologicznej, a także poprawy organizacji zbytu produktów ekologicznych. W dużej mierze potrzeby te powinny być spełnione poprzez działalność powstającego w Radomiu Krajowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego.

Rynek owoców i warzyw jest ważnym elementem rozwoju wsi.

Na terenie gminy na glebach dobrej jakości, szczególnie w północno-wschodniej części gminy, rozwój produkcji owoców i warzyw jest dużą szansą dla wielu gospodarstw rolnych. Mocną stroną ogrodnictwa byłyby tradycje, warunki naturalne i zasoby wykwalifikowanej siły roboczej. Natomiast Zagrożeniem jest rozdrobnienie produkcji i brak tradycji zrzeszania się w grupy producenckie. Rynek ten na naszym terenie wymaga wsparcia

finansowego i edukacyjnego aby dostosować się do unijnych wymagań jakościowych w obrocie handlowym.

Utworzenie sieci i sklepów ze zdrową, nieprzetworzoną żywnością ekologiczną na terenie Opoczna wspomogłoby i dałoby możliwość rozwoju dla tego rodzaju produkcji.

2) Rozwój działalności turystycznej na terenach wiejskich – Agroturystyka

Agroturystyka to jedna z bardzo dynamicznie rozwijających się w ostatnich latach forma wypoczynku na terenach wiejskich. Opiera się ona na zapewnieniu wypoczywającym noclegów i wyżywienia. Obejmuje również wypożyczanie sprzętu, sprzedaż produktów rolnych, ziołolecznictwo, a także wytwarzanie i rozpowszechnianie pamiątek rękodzieła i sztuki ludowej. Jest bardzo modną ostatnio alternatywą dla korzystających z wypoczynku. Biznes agroturystyczny jest szansą na poprawę warunków życia, nie tylko społeczności wiejskiej, ale i całej gminy. Jest szansą dla rolnictwa. Stwarza nowe możliwości użytkowania przestrzeni wiejskiej, przyczynia się do wzrostu zasobności gospodarstw oraz do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.

Agroturystyka jest odpowiednia zwłaszcza dla takich rodzin, w których nie wszyscy członkowie mogą być zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przy produkcji rolniczej, a posiadają odpowiednie zaplecze bądź takie, które nie wymaga dużych nakładów finansowych.

Rozwój agroturystyki wymaga jednak swoistej przebudowy świadomości mieszkańców wsi i zwiększenia ich aktywności. Oprócz dbałości o samopoczucie psychiczne turystów, rolnicy powinni też zatroszczyć się o wygląd gospodarstwa i wystrój wsi.

Agroturystyka:

- stwarza możliwości wypoczynku w środowisku całkowicie odmiennym od warunków życia i pracy w mieście,
- zapewnia kontakt z mało zmienionym i niezniszczonym środowiskiem przyrodniczym,
- umożliwia korzystanie ze zdrowej żywności,
- gwarantuje ciszę i spokój,
- umożliwia poznanie folkloru, zwyczajów i obyczajów panujących na wsi.

Na terenie gminy funkcjonują 4 gospodarstwa agroturystyczne: w Modrzewku, Sitowej, Karwicach i Woli Załężnej.

Rozwój gospodarstw agroturystycznych zrodził potrzebę zrzeszenia się rolników i dlatego powołano „Opoczyńskie Stowarzyszenie Gospodarstw

Agroturystycznych” OSGA z siedzibą w Opocznie, którymi głównymi celami statutowymi są:

- wspieranie turystyki wiejskiej w regionie,
- wymiana i upowszechnianie doświadczeń turystyki wiejskiej,
- propagowanie i pomoc w realizacji różnych form samopomocy finansowej,
- umacnianie tożsamości regionalnej, kultywowanie i popularyzacja tradycji i spuścizny historycznej oraz kulturalnej regionu,
- promocja i wspieranie wszechstronnego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu,
- promocja agroturystyki.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej oznacza silniejszą konkurencję w zakresie usług agroturystycznych. Samorząd gminy mając to na uwadze promuje i wspiera działalność agroturystyczną. Wyrazem tego jest między innymi coroczny udział przedstawicieli samorządu w jarmarkach Agroturystycznych w Warszawie oraz Międzynarodowych Targach „Na Styku Kultur” w Łodzi.

Wykorzystanie agroturystyczne terenów wiejskich gminy Opoczno jest szansą dla ich rozwoju, a jednocześnie upowszechnia piękno Ziemi Opoczyńskiej.

Czynnikiem sprzyjającym rozwojowi agroturystyki w gminie Opoczno jest wyjątkowa specyfika tego regionu. Opoczyńska gwara, strój i folklor, jako cechy kultury ludowej, składają się na odrębność regionalną, co powinno zachęcać do korzystania z usług agroturystycznych oferowanych na terenie gminy.

3) Zalesienie

Niska przydatność gleb dla gospodarki rolnej powoduje, że gmina będzie dążyć do optymalizacji ich wykorzystania. Jednym z najbardziej korzystnych ekologicznie sposobów jest zalesianie. W dalszej perspektywie spowoduje to poprawę mikroklimatu, wzrost naturalnej retencji i przyczyni się do ograniczania szkodliwych dla środowiska zjawisk związanych z uprawą gleb o niskiej produktywności.

Jednym z kierunków działania na obszarach wiejskich powinno być przyspieszenie dolesień i poprawa jakości pielęgnacji lasów prywatnych na terenie gminy. Gleby klasy V i VI, a w całości VI Rz powinny być zalesione i zadrzewione, gdyż uprawa tych gleb jest ekonomicznie nieopłacalna.

Aby zalesienia mogły być realizowane, konieczne będzie przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy więcej obszarów pod zalesienia. Powiatowy plan lesistości zakłada zwiększenie lesistości dla gminy Opoczno do poziomu 46,3 %, co daje 5270,0 ha zalesionych gruntów.

Krajowy Program Zwiększenia Lesistości przewiduje dotacje na dolesienia dla właścicieli gruntów. Program ten i dopłaty realizuje Starostwo Powiatowe w Opocznie.

Program przedakcesyjny „Sapard” oraz przygotowywany Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich przewiduje wzmocnienie procesu dolesień przez utworzenie systemu miesięcznych dopłat dla rolników, którzy zalesili użytki rolne oraz spełnili wymagania co do powierzchni i klasy gruntów. Zalesienia gruntów nadzoruje Starostwo Powiatowe, które oprócz przyznawania dotacji prowadzi będzie szkolenia rolników w zakresie przygotowania gleby pod nasadzenia, nasadzeń oraz pielęgnacji lasów, a także doboru składu gatunkowego sadzonych drzew.

Sektor rolniczy stanowi podstawę utrzymania blisko połowy mieszkańców wsi. Jego sytuacja jest zła. Niezbędny proces restrukturyzacji tego sektora będzie wymagać redukcji liczby pracujących w rolnictwie.

Związane jest to z niekorzystną strukturą agrarną (średnia wielkość gospodarstwa około 4,3 ha), średnia liczba działek przypadająca na gospodarstwo rolne – 6) i niską jakością gleb.

Konieczny jest rozwój sektorów pozarolniczych i pozyskiwanie inwestorów na terenach wiejskich. Wspomagać go będzie rozwój infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i marketing artykułów rolnych byłby siłą napędową miejscowej produkcji rolniczej.

4) W zakresie łagodzenia skutków bezrobocia wskazane byłoby wzmocnienie działań sprzyjających inwestowaniu poprzez:

- kompleksowe przygotowanie terenów (plany miejscowe, uzbrojenie) przeznaczonych pod budownictwo związane z produkcją, usługami itp. i szerokie ich propagowanie,
- promowanie ulg i preferencji podatkowych dla inwestorów,
- aktywizowanie i wspieranie działalności gospodarczej na terenach wiejskich,
- propagowanie nowych upraw i działów specjalnych produkcji rolnej o wysokiej pracochłonności i wysokiej dochodowości.

5) W zakresie gospodarki odpadami:

- promowanie i wdrażanie na szeroką skalę segregacji odpadów,
- sukcesywne rozszerzanie zagospodarowywania odpadów segregowanych.

3. Strategia w zakresie promocji gminy Opoczno

Dokonujące się przemiany polityczne i gospodarcze powodują wzrastające potrzeby i oczekiwania społeczne. Zmuszają administrację samorządową do poszukiwania sposobów dostosowania lokalnej polityki promocji miasta do nowych, a zwłaszcza przyszłych sytuacji. Nie można przy tym pozwalać sobie na działanie intuicyjne. Musi być opracowana strategia i długofalowy plan promocji wewnętrznej i zewnętrznej miasta. Bardzo ważnym zadaniem strategii jest określenie: W jakich kierunków powinny przebiegać procesy promocji miasta? Jakie wartości historyczne należy chronić, a jakie stymulować i rozwijać?

PROMOCJA - jest oddziaływaniem na odbiorców, polegającym na przekazywaniu informacji, które mają w odpowiednim stopniu zwiększać wiedzę na temat naszego miasta oraz stworzeniu dla niego preferencji u odbiorców. Jest to zatem sposób komunikowania się z otoczeniem, który w efekcie ma się przyczynić do zwiększenia zainteresowania naszym miastem.

Public relations - to planowe, nieustanne dążenie do stworzenia dobrego wizerunku miasta i zrozumienia pomiędzy instytucją i jej odbiorcami. Niniejszy dokument dotyczy zarówno strategii promocji miasta jak i działań Public relations w zakresie pozytywnego kreowania wizerunku miasta.

DOTYCHCZASOWE FORMY PROMOCJI MIASTA

Dotychczasowe działania promocyjne opierają się na:

- organizacji imprez plenerowych: Sylwester, Dni Opoczna,
- przygotowaniu imprez okolicznościowych: święta państwowe, dożynki,
- współpracy z zagranicą,
- wydawnictwach, gadżetach,
- udziale w targach i wystawach.

W nowej strategii proponuje się aktywną promocję wewnętrzną i zewnętrzną.

PROMOCJA WEWNĘTRZNA MIASTA - KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM

CEL PRIORYTETOWY: Tworzenie systemu identyfikacji i promocji symboli.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Ujednolicenie systemu promocji miasta (herb i logo /zagłębienie folkloru i płytek/, slogan itp.).
2. Zwiększenie stopnia informowania o naszym mieście.

3. Poprawa estetyki miasta.
4. Opracowanie kalendarza cyklicznych imprez o charakterze masowym (uwzględniający imprezy kulturalne, oświatowe, święta religijne itp.).
5. Współdziałanie z mediami.
6. Utworzenie Biuletynu Informacji Publicznej – lokalnego periodyku (miesięcznik) o wysokim poziomie sztuki dziennikarskiej zajmujący się interesami lokalnej społeczności.
7. Kreowanie przyjaznego Urzędu Miasta (Biuro Obsługi Mieszkańca).
8. Zaspokajanie aspiracji środowisk – wydarzenia kulturalne, możliwości i dobry poziom edukacji i kształcenia.
9. Inspirowanie i wspieranie lokalnych inicjatyw środowiskowych.
10. Tworzenie i aktualizowanie strony internetowej Opoczna.

PROMOCJA ZEWNĘTRZNA MIASTA – KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA WŚRÓD PARTNERÓW ZEWNĘTRZNYCH

CEL PRIORYTETOWY: Budowanie świadomości – marki.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Wykorzystanie atrybutów z ich odniesieniem w działaniach i formach promocji do kreowania marki, np. powstanie opoczyńskiej galerii VIP.
2. Ukazywanie tradycji: historycznych, industrialnych, kulturowych – nawiązanie do dalszej i bliższej tradycji historycznej, przypisuje dla miasta cechy wyróżniające spośród innych ośrodków (np. Kazimierz Wielki, Esterka, tradycje ludowe).
3. Ułatwienie inwestorom podejmowania decyzji o rozpoczęciu działalności w Opocznie.
4. Ukazywanie prężnie rozwijającego się ośrodka jako lidera wśród miast regionu.
5. Współdziałanie z zagranicą i innymi gminami.
6. Wspólny (z powiatem, gminami sąsiednimi) program rozwoju turystyki – koordynacja działań:
 - punkt informacji turystycznej,
 - wydzielenie turystycznych szlaków komunikacyjnych (w połączeniu z parkingami),
 - przewodniki turystyczne + mapy,
 - umieszczenie w eksponowanych miejscach miasta turystycznej mapy miasta – co warto zobaczyć?
 - internetowa informacja turystyczna,

- współpraca z biurami podróży.

Projekty nowych zadań promocyjnych:

- zorganizowanie miejscowych targów, prezentacja osiągnięć lokalnych przedsiębiorców,
- założenie Opoczyńskiej Galerii VIP,
- Plac Kościuszki – utworzenie stylowego rynku miasta,
- Miedzna Murowana – powstanie ośrodka wypoczynkowego i organizacja akcji letniej,
- utworzenie przy Urzędzie Miejskim Biura Obsługi Mieszkańców,
- Zalew Opoczyński – utworzenie miejsca rekreacyjno-sportowego,
- działania w zakresie rozwoju turystyki i agroturystyki.

III.3. WNIOSKI

Przedstawione fragmenty zapisu „Strategii ...” upoważniają do sformułowania między innymi następujących wniosków:

- 1) samorząd Gminy i Miasta Opoczna akceptuje generalne ustalenia polityki przestrzennej zawarte w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2002 roku. Uchwalona „Strategia” nie jest rozbieżna z „Planem ...” (którego ustalenia w szerszym zakresie przedstawione zostały w Rozdziale II-gim niniejszego zapisu „Studium ...”);
- 2) „Strategie I i II” stanowią istotne źródło informacji o stanie gminy, w tym mieście i procesach zachodzących na ich terenach w okresie szeregu ostatnich lat, a także o walorach obszaru i kierunkach promocji w celu zapewnienia rozwoju gospodarczego i społecznego ziemi opoczyńskiej;
- 3) szereg z elementów „Strategii ...” posiada bezpośredni związek z kreowaniem polityki przestrzennej zarówno miasta, jak terenów obejmujących gminę, a głównie:
 - opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla określonych form aktywności gospodarczej, infrastruktury społecznej i technicznej, w tym mieszkalnictwa, zalesień,
 - utworzenia stylowego rynku miasta,
 - uzyskaniem wyższego poziomu estetyki, a więc i ład przestrzennego,
 - modernizacji układu drogowego i kolejowego,
 - wykorzystaniem tradycji i dziedzictwa kulturowego, w tym formy zabudowy,

- wykorzystaniem walorów przyrodniczych dla rekreacji i turystyki, rolnictwa.

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Jak podano we WPROWADZENIU, po uchwaleniu „Studium” 2000 roku opracowany został „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2004 – 2015” i „Opracowanie ekofizjograficzne Miasta i Gminy Opoczno”.

Szereg informacji z tych opracowań wykorzystano w ujednoliconym zapisie „Studium”.

Opracowania te stanowią bardzo cenny zasób informacji o stanie, walorach, zagrożeniach i programach poprawy stanu środowiska.

IV.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, KLIMAT, UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI, BUDOWA GEOLOGICZNA

Gmina położona jest na pograniczu wschodniomałopolskiego i zachodniomałopolskiego regionu klimatycznego o szerokim rocznym opadzie atmosferycznym w granicach 550 – 600 mm.

Miasto i gmina Opoczno położona jest w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, między 20°11'26" a 20°25'29" długości geograficznej wschodniej i 51°20'00" a 51°29'17" szerokości geograficznej północnej.

Morfologia i hydrografia

Miasto i gmina Opoczno położona jest na Wyżynie Przedborskiej w obrębie mezoregionu Wzgórza Opoczyńskie w prowincji Wyżyna Małopolska. Rzeźba terenu została ukształtowana w okresie zlodowacenia środkowopolskiego stadiału maksymalnego. Jest ona na ogół słabo zróżnicowana. Najwyżej wzniesienia północna część terenu opada w kierunku doliny rzeki Drzewiczki.

Najniższe położone tereny znajdują się na wysokości 174,5 m i 176,72 m n.p.m. w Woli Załącznej. Teren jest wzniesiony przeciętnie 190 m n.p.m., a maksymalna różnica not wynosi 33,8 m. Teren odwadniają cieką zasilające wody Drzewiczki, która wpada do Pilicy.

Pod względem hydrograficznym obszar omawianej gminy należy do zlewni rzeki Wisły.

Charakterystyka geologiczna gminy

Miasto i gmina Opoczno leży w obrębie północnej części mezozoicznego masywu Gór Świętokrzyskich, zbudowanego ze skał jurajskich. Na obszarze gminy warstwy jury tworzą strukturę o południkowej rozciągłości.

Najstarszymi utworami występującymi na terenie gminy są utwory jury (retyko-liasu) występujące we wschodniej części. Wykształcone są jako ility, piaskowce, iłolupki, mułowce piaszczyste oraz łupki z wkładkami syderytu. Miąższość tych warstw wynosi od 2,5 m do 190,0 m. Nad nimi zalegają warstwy doggeru wykształcone jako piaskowce drobnoziarniste szare, ility ciemno-szare, mułowce piaszczyste ciemno-popielate.

Utwory malmu rozciągają się w zachodniej części gminy aż po miasto Opoczno. Są to wapienie płytowe, biało-szare, wapienie z domieszką krzemieni oraz margle.

Utwory czwartorzędowe pokrywają cały obszar gminy powłoką o miąższości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów. Są to osady związane ze zlodowaceniem środkowopolskim. Budują je głównie piaski akumulacji lodowcowej, żwiry i skupienia głazów moreny dennej, gliny zwałowe oraz mady i piaski rzeczne.

W południowej części gminy w obniżeniach rzeki Drzewiczki i jej dopływów osadzone zostały piaski rzeczne i mady. Największe obszary zajmują piaski akumulacji lodowcowej znajdujące się na północ od Opoczna.

Warunki hydrogeologiczne

Na terenie miasta i gminy Opoczno wody podziemne związane są z dwoma poziomami wodonośnymi: czwartorzędowym i jurajskim (malm).

Poziom czwartorzędowy o charakterze porowym związany jest z piaskami i żwirami. Wydajność poszczególnych studni jest bardzo zmienna, od kilku do 160 m³/h (ujęcia dla miasta Opoczna i dla ZPC Opoczno).

Jurajski poziom wodonośny związany jest ze szczelinowym ośrodkiem w obrębie wapieni. Najważniejszym ujęciem ujmującym ten poziom jest perspektywicznie ujęcie dla m. Opoczna „Kliny” - nieeksploatowane.

Zachodnia część gminy leży w zasięgu GZWP Nr 410. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 115 tys. m³/d, a głębokość zalegania poniżej 100 m.

IV.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Sieć hydrologiczną w gminie tworzą następujące ciek wodne:

- 1) Drzewiczka – prawy dopływ Pilicy. Dopływami Drzewiczki są: Wąglanka i ciek spod Libiszowa, wchodzi do Drzewiczki we wschodniej części Opoczna. Dopływami Wąglanki są: Pogorzelec, Brzuśnia i Dzielna,
- 2) Słomianka z dopływem Giełzówką

w południowo-wschodniej części gminy występuje wysoki poziom wód gruntowych. Znajduje się tu także sieć rowów melioracyjnych,

- 3) sztuczny zbiornik retencyjny Opoczno w Opocznie o powierzchni 6,06 ha. Funkcja retencyjno-rekreacyjna (wraz z kąpieliskiem miejskim),
- 4) rybne stawy hodowlane we wsi Zameczek (56,10 ha) i Kraśnica (23,14 ha).

W roku 2002 w Woli Załącznej wody Drzewiczki wg stwierdzonej klasy czystości zostały zakwalifikowane do wód nieodpowiadających normom (NON) ze względu na obecność NO₂ i miano coli; wody Wąglanki w Opocznie także NON – miano coli.

Zbiornik Opoczno w 2003 roku spełniał wymagania sanitarne (w 2002 roku – nie).

Zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2000 roku należy uwzględnić zbiorniki wodne małej retencji – Kraśnica na rzece Słomiance, Sitowa na rzece Drzewiczce.

IV.3. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA – POWIETRZE ATMOSFERYCZNE, HAŁAS, PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE, POWAŻNE AWARIE I ZAGROŻENIA NATURALNE

Do głównych emitorów zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy należą: „OPOCZNO” S.A., „OPTEX” S.A., Zakłady Energetyki Ciepłej w Opocznie, paleniska indywidualne w zabudowie indywidualnej, zanieczyszczenia komunikacyjne.

*

* *

Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w Opocznie w 2001 roku przedstawiają się następująco (VI – X):

Nr pkt. pomiarowego	Ulica	Natężenie ruchu [poj./h]		Leq dB (A)	Ldop. dB (A)	Przekroczenie wartości dopuszczalnej
		Liczba pojazdów ogółem	Pojazdy ciężarowe i autobusy			
Trasa I						
1	ul. Piotrkowska	587	114	73,2	60,0	13,2
2	ul. Piotrkowska / Partyzantów	787	128	72,9	60,0	12,9
3	ul. Piotrkowska	6361	101	73,7	60,0	13,7
Trasa II						
4	ul. Perzyńskiego	478	62	70,0	55,0	15,0

5	ul. Piotrkowska / Perzyńskiego (rondo)	911	145	69,4	60,	19,4
6	ul. 17 Stycznia / Janasa	640	162	73,9	60,0	13,9
Trasa III						
7	ul. Partyzantów	370	15	67,3	55,0	12,3
8	ul. Partyzantów	101	16	65,6	60,0	5,6
9	ul. Limanowskiego	145	19	66,0	60,0	6,0

Najbardziej uciążliwą drogą dla mieszkańców Opoczna jest ul. Piotrkowska, która przebiega przez centrum Miasta. Poziom hałasu wzdłuż tej ulicy wahał się w przedziale 73,2 – 73,7 dB (A). Średnie dzienne natężenie ruchu wynosiło 783 pojazdy na godzinę, z czego 16 % przypadało na pojazdy ciężkie.

Trasa II jest drugą drogą pod względem uciążliwości na terenie Opoczna. Poziom hałasu kształtował się od 70,0 db (A) na północnym odcinku (ul. Perzyńskiego) poprzez 69,9 db (A) na rondzie, do 73,9 db (A) na południowym odcinku (ul. 17-go Stycznia). Średnie natężenie ruchu na całej trasie było równe 676 poj./h, a udział pojazdów ciężkich wynosił 18 %.

Trasa III – poziom hałasu o wartości 67,3 db (A) zarejestrowano przed szpitalem miejskim, zatem dopuszczalny poziom hałasu [55 db (A)] był przekroczony 12,3 db (A). Średnie natężenie ruchu wynosiło 385 poj./hm z czego 3,9 % stanowiły pojazdy ciężkie.

Badania wykazały, że ruchu tranzytowy złożony z pojazdów ciężkich, jest źródłem uciążliwości dla mieszkańców terenów położonych wzdłuż tras I i II. Niepokojące są także przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przy obiektach podlegających ochronie szczególnej (szpital, szkoła).

Poprawa sytuacji może nastąpić w momencie, gdy ruch tranzytowy będzie omijał obszar miejski.

Według badań w zakresie zanieczyszczeń powietrza, powiat opoczyński zakwalifikowano (2002 r.) do klasy B/C ze względu na przekroczenie stężenia pyłu zawieszonego; pomiary innych związków (a w tym SO₂, NO₂) wykazały, że nie zagrażają środowisku człowieka ani roślinom i powiat uzyskał klasę A (najwyższą).

Dyskomfort powodują gazy złowne (odory), który źródłem są oczyszczalnia ścieków, szamba, spalanie gumy, butelek plastikowych, procesy technologiczne w zakładach przemysłowych, składowisko odpadów.

*

* *

Według informacji zawartej w „Programie ochrony środowiska dla gminy ...” „można przypuszczać, że aktualnie w miejscach dostępnych dla ludności nie występują na terenie gminy Opoczno pola elektromagnetyczne o natężeniach wyższych od dopuszczalnych” (choć działają stacje bazowe telefonii komórkowej, linie elektroenergetyczne w.n.).

„Na terenie gminy nie występują zakłady zaliczane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ani zakłady o zwiększonym ryzyku”. Są tu jednak zakłady magazynujące substancje mogące spowodować nadzwyczajne zagrożenie („OPOCZNO”, „OPTEX”, Pralnia Chemiczna Opoczno), a także trasy transportu substancji niebezpiecznych (drogi Nr 12, 713, 726, linie kolejowe CMK, Tomaszów Maz. – Radom), gazociąg wysokoprężny.

Na terenie miasta i gminy nie ustanowiono obszarów zagrożonych powodzią.

Pomimo to, ze względu na niekorzystne warunki gruntowo-wodne oraz potencjalne zagrożenia zalaniem części terenów miasta Opoczna i gminy, uzasadnionym jest wyłączenie ich z możliwości zabudowy.

Do zinwentaryzowanych terenów podmokłych zaliczono (oprócz terenów podmokłych w samym Opocznie – dolina Wąglanki i Drzewiczki):

Miejscowość	Lokalizacja	Stan z lat 1930 - 1950	Stan z lat 1972 - 1986	Waloryzacja przyrodnicza, użytkowanie, stan ochrony
Las Sądow	obręb Opoczno, oddz. 88 - 91	6 ha śródleśnych torfowisk niskich, turzycowych	1 ha częściowo osuszonych torfowisk turzycowych, reszta osuszona i zalesiona	obecnie nie stanowi cennego biotopu
Sobień	południowy skraj lasu białaczowskiego	17 ha wód stawów i bagien	12 ha zarośniętych szuwarami stawów	ostoja i lęgowisko ptaków
Błota Opoczyńskie	u zbiegu Drzewiczki, Wąglanki i Młynka	920 ha torfowisk naturalnych niskich, przejściowych i wysokich, z bogatą florą i fauną	110 ha wilgotnych łąk i torfowisk turzycowych w części południowej obszaru, reszta osuszona	miejsce lęgowe ptaków, użytki zielone
Wola Załęzna	dolina Drzewiczki, od Opoczna do Sołka	370 ha torfowisk niskich, wilgotnych łąk, starorzeczy	75 ha wilgotnych łąk i turzycowisk, reszta osuszona, regulacja rzeki	
Zameczek	dolina Drzewiczki, od Sołka do Strzeszkowic	425 ha torfowisk niskich szuwarowych i turzycowych z kompleksem stawów o powierzchni 50 ha; częściowo torfowisko	20 ha torfowisk, reszta terenu osuszona	ważny biotop ornitofauny, siedlisko batalinców oraz licznych gatunków ptactwa wodnego; łąki uprawne

		wysokie		
Kraśnica	dolina Słomianki, od Dąbrówki do toru kolejowego	90 ha wilgotnych łąk i turzycowisk, stawy o powierzchni 18 ha i zbiornik wodny przy młynie	45 ha turzycowisk i wilgotnych łąk, 18 ha powierzchni wodnej	zespół stawów w wąskiej dolinie regulujących stosunki wodne w otaczających lasach, wzbogacających biocenozę; ostoja ptaków wodnych

Powierzchnia torfowisk i wilgotnych łąk stopniowo zanika w wyniku osuszania spowodowanego melioracjami rolnymi i regulacją rzek. Torfowiska podlegają sukcesji zamieniając się w zbiorowiska łąk wilgotnych, potem użytków zielonych i pastwisk. Stopniowo na tereny te wkracza gospodarka rolna. Zanikanie naturalnych siedlisk skutkuje degradacją warunków siedliskowych dla zbiorowisk roślinnych oraz fauny. Następuje ograniczenie zasięgu występowania i zanik gatunków flory i fauny.

Powyższe prowadzi do zubożenia różnorodności biologicznej.

Torfowiska są miejscem retencjonowania wód. Poprawiają stosunki wodne na terenach przyległych i warunki topoklimatyczne.

IV.4. SUROWCE MINERALNE

Na terenie gminy Opoczno występują następujące surowce mineralne:

- piaski kwarcowe formierskie – złożo „Sobawiny”, udokumentowane decyzją CUG z dnia 31.03.1967 r. znak: SM-506/149/67 w ilości 895 tys. t, obecnie nieeksploatowane.
- kruszywo naturalne – złożo „Janów Karwicki, udokumentowane, o ustalonych zasobach decyzją Starosty Opoczyńskiego z dnia 15.09.2003 r. znak: OS.IV.7511/2/03 w ilości 187.246 m³. Złożo to jest eksploatowane.
- glinki ogniotrwale – złożo „Mroczków”, udokumentowane decyzją CUG z dnia 19.03.1966 r. znak: KZK/012/S/65/66 w ilości 4.463 tys. t. Złożo to jest nieeksploatowane; perspektywiczne.

Można wspomnieć o złożu chalcedonitu – „Dęborzeczek” wstępnie rozpoznany w kat. C2, położonym w otulinie Spalskiego Parku Krajobrazowego, które po dokładniejszym rozpoznaniu może stanowić surowiec perspektywiczny.

Tylko złożo „Janów Karwicki” ma ustanowiony obszar i teren górniczy w ramach koncesji Starosty Opoczyńskiego.

IV.5. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

Wartościowymi elementami krajobrazowymi gminy są kompleksy leśne, głęboko wcięte doliny rzek i wyniesienia morenowe. Z uwagi na rozmieszczenie i cechy elementów krajobrazowych do cennych krajobrazowo zalicza się południowy i południowo-wschodni oraz północno-zachodni obszar gminy. Tereny te wchodzą w skład obszarów ochrony krajobrazu:

- 1) Piliczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- 2) Białaczowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Północna część obszaru gminy Opoczno, w granicach Piliczańsko-Radomszczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, wchodzi w skład struktury Krajowej sieci ekologicznej „ECONET”. Dolina rzeki Pilicy wraz z otaczającymi ją kompleksami leśnymi dawnej Puszczy Pilickiej tworzy obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym, oznaczony symbolem 21M.

Na obszarze gminy Opoczno wprowadzono następujące formy szczególnej ochrony przyrody:

- Spalski Park Krajobrazowy,
- Białaczowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Piliczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

Spalski Park Krajobrazowy

Niewielką powierzchnię w północnej, zalesionej części gminy zajmuje utworzony w 1995 r. Spalski Park Krajobrazowy wraz ze strefą ochronną (Rozporządzenie Nr 4/95 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 05.10.1995 r.).

Park Krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne, kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Zajmuje powierzchnię 12.875 ha. Lasy w obszarze parku zajmują około 7.442 ha, w otulinie zaś 14.613 ha. Łącznie wskaźnik lesistości w parku wynosi około 61 %. Na terenie parku występuje 19 gatunków roślin objętych ochroną całkowitą oraz 11 gatunków roślin objętych ochroną częściową. Spalski Park Krajobrazowy wchodzi w skład Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w Moszczenicy.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz.

Białaczowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Na obszarze południowo-zachodniej części gminy i miasta Opoczno znajduje się fragment Białaczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje on rozległe, zatorfione obniżenie w widłach Wąglanki i Drzewiczki oraz tereny przyległe.

Pilczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu – znajduje się w północnej części obszaru gminy Opoczno, wchodzi w skład struktury Krajowej Sieci Ekologicznej „ECONET”. Dolina rzeki Pilicy wraz z otaczającymi ją kompleksami leśnymi dawnej Puszczy Pilickiej tworzy obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym, oznaczony symbolem 21M.

W obrębie obszarów chronionego krajobrazu nie wolno lokalizować obiektów lub prowadzić działalności, które mogłyby powodować degradację środowiska.

Walory krajobrazowe gminy Opoczno na terenach położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu stwarzają prawne ograniczenie dla zagospodarowania, wykluczając lokalizację obiektów przemysłowych.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, np.: sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, głązy narzutowe. Pomniki przyrody, podobnie jak stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, mogą być obejmowane ochroną poprzez rozporządzenie wojewody lub uchwałę rady gminy.

Pomniki przyrody na obszarze gminy to:

- dąb szypułkowy w miejscowości Januszewice; zatwierdzony w 1987 roku,
- dąb szypułkowy w miejscowości Mroczków Gościnnny; zatwierdzony w 1987 roku,
- dąb szypułkowy w miejscowości Ogonowice; zatwierdzony w 1987 roku,
- świerk pospolity, Nadleśnictwo Opoczno, Leśnictwo Dęba oddział 801; zatwierdzony w 1998 roku.

Ochrona drzew polega na zakazie wycięcia, niszczenia lub uszkodzenia, a także zanieczyszczenia terenu w pobliżu obiektu, wzniesienia ognia oraz wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych w promieniu 15 m od korony drzew.

Zgodnie z art. 4 ustawy O ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 923, poz. 880) „Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości

ekosystemów mających znaczenie dla różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

Użytki ekologiczne

W granicach gminy ustanowiono następujące użytki ekologiczne:

Miejscowość, adres	Rodzaj obiektu, powierzchnia [ha]	Rok zatwierdzenia
Leśnictwo Januszewice, oddz. 10b	roślinność bagienna 0,36 ha	1996
Leśnictwo Januszewice, oddz. 10b oddz. 16d	kompleks bagien i torfowisk 0,30 ha 0,20 ha	1996
Leśnictwo Sitowa oddz. 234r	roślinność bagienna 0,38 ha	1996
Leśnictwo Giełzów oddz. 13i oddz. 22h	kompleks bagien i torfowisk 1,13 ha 2,40 ha	1996

oraz:

Rozporządzeniem Nr 57/2001 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 grudnia 2001 roku w sprawie uznanie za użytki ekologiczne, na terenie gminy Opoczno następujące obszary uznano za użytki ekologiczne objęte ochroną prawną:

Miejscowość	Lokalizacja	Powierzchnia [ha]	Przedmiot ochrony
Kraśnica	Nadleśnictwo Smardzewice Leśnictwo Giełzów oddz. 13i, działka nr 13	1,18	bagno
Kraśnica	Nadleśnictwo Smardzewice Leśnictwo Giełzów oddz. 22k, działka nr 22/4	2,40	łąka
Bukowiec Opoczyński	Nadleśnictwo Opoczno Leśnictwo Januszewice oddz. 10b, działka nr 921	0,36	bagno śródleśne
Januszewice	Nadleśnictwo Opoczno Leśnictwo Januszewice oddz. 16d, działka nr 615	0,20	bagno śródleśne
Mroczków Duży	Nadleśnictwo Opoczno Leśnictwo Sitowa oddz. 234l, działka nr 3240	0,38	bagno śródleśne

Lasy ochronne

Uchwałą WRN w Piotrkowie Trybunalskim Nr XXV/166/88 z dnia 27.05.1988 roku lasom w granicach administracyjnych miasta Opoczna i w odległości 10 km od granicy miasta nadano status lasów ochronnych.

Tereny zieleni urządzonej

Tereny zieleni urządzonej tworzą parki, skwery, zieleńce, zieleń wzdłuż ciągów spacerowych, zieleń osiedlowa, zieleń ogródków działkowych i cmentarna, zieleń izolacyjna wokół zakładów przemysłowych oraz zieleń towarzysząca obiektom użyteczności publicznej.

Charakterystyka najważniejszych terenów zieleni urządzonej w mieście i gminie Opoczno

Lp.	Nazwa obiektu	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
Parki miejskie - 0,01 % pow. gminy			
1	Pl. Strażacki	0,31	Opoczno
2	Pl. Kościuszki	0,21	Opoczno
3	Pl. Limanowskiego	1,17	Opoczno
4	Park	0,32	ul. Janasa, Opoczno
Razem		2,02	
Parki podworskie - 0,07 % pow. gminy			
1	Park	8,31	Mroczków Gościnny
2	Park	3,71	Zameczek
3	Starostwo	2,40	Opoczno
Razem		14,32	
Cmentarze - 0,06 % pow. gminy			
1	przy ul. Moniuszki	1,82	Opoczno
2	przy ul. Granicznej	5,30	Opoczno
3	Libiszów	1,14	Libiszów
4	Kraśnica	1,84	Kraśnica
5	Sołek	1,17	Sołek
6	Mroczków	1,10	Mroczków Gościnny
Razem		12,37	
Ogrody działkowe - 0,13 % pow. gminy			
1	Tulipan	5,17	Opoczno
2	Jagoda	1,12	Mroczków Gościnny
3	OZMO	5,86	Opoczno
4	Błonie	12,13	Opoczno
Razem		24,28	

Gmina ma mało terenów zieleni urządzonej. Ogólna powierzchnia terenów zieleni urządzonej wynosi 57,37 ha (0,3 % powierzchni gminy). Na terenie miasta Opoczna tereny te zajmują około 39 ha, co stanowi 1,6 % powierzchni miasta.

Tereny zieleni urządzonej odpowiednio zagospodarowane i pielęgnowane podnoszą atrakcyjność krajobrazu, tworzą klimat zwłaszcza obszarów miejskich oraz pełnią funkcje wypoczynkowe i ochronne.

Roślinność naturalna ulega zniszczeniu, a na jej miejsce wchodzi roślinność ruderalna.

Na terenie gminy ten typ roślinności jest licznie reprezentowany, z uwagi na wiele terenów przekształconych działalnością człowieka (tereny kolejowe, przemysłowe, składowisko, pobocza ulic i dróg, ugory). Roślinność ruderalna na terenie gminy jest bogata i bujna – występuje tu wiele zespołów z licznymi gatunkami antropofitów.

IV.6. INFORMACJE Z „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OPOCZNO”

W „Programie ochrony środowiska dla gminy Opoczno” sformułowano następujący cel Programu: **„OSIĄGNIĘCIE ZRÓWNOWAŻONEGO I TRWAŁEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY OPOCZNO POPRZECZ POPRAWĘ STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, ŁADU PRZESTRZENNEGO I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ”** oraz określono priorytety ekologiczne dla gminy Opoczno:

**POPRAWA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH,
POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO,
OGRANICZENIE UCIAŹLIWOŚCI HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO,
ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
OCHRONĘ ŚRODOWISKA,
UTWORZENIE SPÓJNEGO SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY,
PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZNOŚCI GMINY,
OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI
NATURALNYMI.**

W ramach poszczególnych programów poprawy stanu dotyczących poszczególnych priorytetów wymieniono po kilkadziesiąt zadań, z których wiele łączy się z problematyką „Studium ...”, a w tym:

- wspieranie działań zmierzających do likwidacji dopływu zanieczyszczeń do rzek (kanalizacja, w tym deszczowa i modernizacje oczyszczalni ścieków), wodociągi, gospodarka odpadami, spływy powierzchniowe, eliminacja nieszczelnych szamb, renowacja zalewu w Opocznie, renowacja koryt rzek i rowów melioracyjnych;
- rozbudowa systemu ciepłowniczego, optymalizacja warunków ruchu drogowego, wprowadzenie stref ograniczonego ruchu lub całkowitej eliminacji pojazdów z części ulic i rejonów gminy, budowa ciągów pieszo-rowerowych, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł emisji w bilansie energetycznym gminy, termoizolacja budynków,
- biologiczne ekrany akustyczne wokół obiektów uciążliwości akustycznej, opracowanie studium komunikacyjnego, ograniczenie ruchu ciężarowego w

centrum miasta, montaż ekranów akustycznych, standardy akustyczne dla poszczególnych terenów,

- niekonfliktowe lokalizacje nowych źródeł promieniowania jonizującego – plany miejscowe, wprowadzenie stref ograniczonego użytkowania terenów,
- uwzględnienie w planach miejscowych wymogów ochrony p. powodziowej, wyznaczenie tras najbardziej bezpiecznych dla przewozu substancji niebezpiecznych,
- zalesienie nieużytków, terenów zdegradowanych, tereny rolno-leśne, obejmowanie ochroną najcenniejszych walorów przyrodniczych, sporządzenie waloryzacji przyrodniczej, przejścia dla zwierząt, dydaktyczne ścieżki przyrodnicze,
- zwiększenie estetyki krajobrazu, wzmocnienie ładu i porządku w gminie, poprawa estetyki gminy w tym miasta, zwiększenie terenów rekreacyjnych gminy, przeznaczenie gruntów zdegradowanych do zalesienia lub rekreacji, eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin.

IV.7. WNIOSKI

1. Środowisko przyrodnicze gminy Opoczno charakteryzuje się szeregiem walorów – rolniczym zagospodarowaniem, krajobrazem należącym do typu krajobrazów wzniesień peryglacjalnych, malowniczymi mozaikami pól, przeciętymi dolinami rzek, rowów melioracyjnych, terenami leśnymi objętymi wraz z polami i zabudową historyczną, granicami obszarów objętych szczególnymi formami ochrony.
2. Obecnie mankamentem jest stosunkowo niewielka lesistość gminy i niepełne uzbrojenie komunalne terenów i zabudowy.
3. Walorem jest fakt braku istotnych przyczyn zagrożenia środowiska ponad sytuacje występujące powszechnie w związku z układami komunikacyjnymi, zakładami przemysłowymi, rolnictwem. Nie zanotowano, jak dotąd, poważnych awarii i zagrożeń naturalnych.
4. Walory krajoznawcze podkreślają ludowe formy zabudowy wsi.
5. Walorem jest także Europejska Sieć Ekologiczna ECONET, która powstała w celu zintegrowania obszarów chronionych istniejących w poszczególnych krajach europejskich i potencjalnych obszarów przewidzianych do ochrony. Sieć tworzą obszary, których walory stanowią o dziedzictwie przyrodniczym Europy. W systemie krajowej sieci ECONET obszar gminy Opoczno położony jest w obrębie obszaru węzłowego 21M o znaczeniu międzynarodowym.
6. 21M – Obszar Puszczy Pilickiej. Powierzchnia obszaru wynosi 1333 km². Obszar ten obejmuje duży kompleks leśny z licznymi zbiorowiskami naturalnymi lub półnaturalnymi i dolinę nieuregulowanej rzeki z licznymi starorzeczami i półnaturalnymi łąkami, zadrzewieniami i resztkami lasów łęgowych. Liczne są tu też torfowiska niskie i przejściowe, a także półnaturalne łąki. Oprócz zbiorowisk

typowych dla centralnej Polski występują na kresowych stanowiskach ubogie buczyny niżowe oraz bory jodłowe. Rzeka Pilica stanowi międzynarodowej rangi ostoje ptaków. Stwierdzono tu też występowanie 4 gatunków roślin zagrożonych w Europie, 8 gatunków zagrożonych w Polsce.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Struktura użytkowania gruntów w gminie przedstawia się następująco:

	Ogólna powierzchnia gruntów [ha]	Użytki rolne [ha]					lasy i grunty leśne	pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe		
miasto	2.377 100 %	1.619	993 41,53 %	29 1,21 %	431 18,02 %	166 6,94 %	66 2,76 %	692 29,54 %
gmina	16.668 100 %	11.613	9.299 55,78 %	186 1,12 %	1.086 1,12 %	1041 6,24 %	3.825 22,95 %	1.231 7,38 %
Razem	19.045 100 %	13.232	10.292 54,05 %	215 1,12 %	215 1,12 %	1.207 6,34 %	3.891 20,43 %	1.923 10,09 %

Tereny rolne zajmują przeszło 13.200 ha, co stanowi około 69 % powierzchni gminy.

Gmina na obszarach pozamiejskich posiada charakter rolniczy, miasto mieszkaniowo-przemysłowo-usługowo-rolniczy.

Obszar gminy należy do łódzkiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej i opoczyńskiego regionu glebowo-rolniczego. Rzeźba terenu i warunki klimatyczne korzystne dla produkcji rolnej.

Gleby III i IV klasy bonitacyjnej stanowią około 49 % powierzchni gruntów ornych, klasy V i VI przeszło 50 %.

Bonitacja gleb	I - II	III	IVa	IVb	V	VI	VIz	Ogółem
ilość hektarów	0	750	2495	1400	2625	1945	270	9.485
udział % w ogółem	-	7,9	26,3	14,8	27,7	20,5	2,8	100,0

Dane dotyczące użytkowania terenów, klas gleb w różnych publikacjach nieco się różnią.

Według Waloryzacji IUNG w Puławach, ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 57,8 pkt na 80 możliwych.

Gleby wyższych klas (III IV) skoncentrowane są głównie we wschodniej części gminy w rejonach wsi Zameczek, Wygnanów, Bielowice, Mroczków Gościnnie oraz w samym Opocznie.

W południowo-wschodniej części gminy występują gleby niższych klas, a w dolinach rzek (głównie Drzewiczki i Wąglanki) gleby torfowe i murszowe (użytki zielone).

Dominują uprawy zbóż i ziemniaków, przeważają gospodarstwa o powierzchni do 5 ha. W hodowli przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Brak specjalistycznych gospodarstw hodowlanych.

Średni areał gospodarstw to 4,3 ha.

Przeprowadzone badania gleb z terenu gminy wykazały, że oznaczone ilości metali we wszystkich próbach są niższe od dopuszczalnych wartości stężeń dla grupy A. Gleby posiadają odczyn kwaśny, typowy dla większości gleb warstwy powierzchniowej obszaru Polski.

*

* *

Różne są poglądy na kierunki rozwoju rolnictwa na terenach takich gmin jak Opoczno, w których dominują gleby klasy średniej i niskiej jakości. Jednym z możliwych to podjęcie produkcji (i przetwórstwa rolno-spożywczego) prowadzone metodami ekologicznymi, zmiana wielkości gospodarstw, specjalizacja, a także chów trzody chlewnej, rozwój agroturystyki, rozwój infrastruktury technicznej.

*

* *

Wskaźnik lesistości (21 %) gminy jest obecnie jednym z najniższych w całym województwie.

Pod względem geobotanicznym (W. Szafer, 1959) teren gminy położony jest w dziale bałtyckim prowincji nizinno-wyżynnej środkowoeuropejskiej.

Przeważa bór świeży. Główny drzewostan tworzą sosny z domieszką brzozy. Siedliska leśne są w większości ubogie z wyjątkiem (jako podano w „Programie ...”) „Błoni” i pozostałości Puszczy Pilickiej.

Część terenów leśnych i terenów przyległych objęta jest szczególnymi formami ochrony (patrz Rozdział IV).

Obecnie największym zagrożeniem dla lasów są zagrożenia wynikające przede wszystkim z zanieczyszczenia powietrza i ze szkodnictwa leśnego.

VI. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

VI.1. UWAGI OGÓLNE

Zachowanie spuścizny historycznej wyrażającej się w zachowanych układach przestrzennych miast i wsi, dobrach kultury materialnej, jak: obiekty zabytkowe, w

tym stanowiska archeologiczne, zieleń komponowana, obyczaju tradycji, stroju, pieśni, muzyki, jest obowiązkiem nie tylko władz państwowych i samorządowych, ale także mieszkańców danego rejonu i w ogóle społeczeństwa.

Szczególne znaczenie przypada na terenie województwa łódzkiego wyodrębnionym podregionom kulturowym, do których zaliczono opoczyńskie jako „subregion etnograficzny” a samo miasto uznano za „ośrodek recepcyjny o znaczeniu krajowym – funkcji obsługi ruchu turystycznego i funkcji krajoznawczej”.

VI.2. RYS HISTORYCZNY

W Kodeksie Kapitularnym w 1079 roku pojawiła się po raz pierwszy nazwa „Opoczy”. W 1360 roku lub 1365 roku Kazimierz Wielki nadał Opocznu prawa miejskie. Pięć lat później monarcha nadał Opocznu prawa magdeburskie i rozszerzył jego obszar. Był to okres rozwoju miasta, czego dowodem było między innymi powstanie osiedla otoczonego murami. W wyniku wojny ze Szwedami, Opoczno przeżyło załamanie gospodarcze. W 1655 roku miasto zostało prawie doszczętnie zniszczone. Ocalało jedynie 20 domów i 11 warsztatów rzemieślniczych.

W Opocznie odbywały się sławne cotygodniowe targi, na które ściągali kupcy z całej Polski. W I połowie XIX wieku Opoczno liczyło 3,5 tys. mieszkańców. W tym czasie powstały niewielkie przedsiębiorstwa, tj. fabryka octu, farbiarnie, browar, garbiarnie, olejarnie, wiatrak i młyn wodny. W 1880 roku został uruchomiony przez Jana Dziewulskiego oraz braci Lange Zakład Płytek Ceramicznych. Rozwojowi obszaru sprzyjało powstanie w 1885 roku linii kolejowej łączącej Skarżysko-Kamienną z Kozłuskami.

Po I wojnie światowej w 1919 roku nastąpiło ożywienie życia gospodarczego, powołano Oddział Banku Ziem Polskich, a w 1922 roku Oddział Banku dla Handlu i Przemysłu, które w 1925 roku zlikwidowano. Po wojnie, przemysł rozwijał się bardzo powoli. Oprócz starych zakładów, wybudowano też kilka nowych, takich jak: huta szkła, cegielnia, fabryka kafli, wytwórnie win owocowych, octu, Wytwórnia Gilz „Krakus”. Istniały również uspołecznione placówki handlowe, między innymi Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” i Księgarnia Polska. W skromnym zakresie działały również placówki oświatowe i kulturalne, jak np. 2 siedmioklasowe szkoły podstawowe oraz kino założone w 1918 roku przez Stefana Janasa. W 1921 roku miasto Opoczno zamieszkiwało 7224 mieszkańców, w 1928 – 8252 mieszkańców, a w 1939 roku – 9400 mieszkańców.

7 września 1939 roku miasto zajęły wojska niemieckie. Rozpoczął się okres okupacji. W grudniu 1939 roku powstała w Opocznie pierwsza tajna organizacja – Związek Walki Zbrojnej. Tu działali współpracownicy majora Hubala, dowódcy pierwszego partyzanckiego oddziału w okupowanej Polsce. W tym samym miesiącu 1939 roku dotarł do Opoczna pierwszy transport Polaków wysiedlonych przez hitlerowców z Jarocina i Pleszewa, liczący około 700 osób. Na początku 1940 roku przybyły jeszcze 3 transporty: w styczniu z Włocławka – 905 osób, w lutym z Łodzi – 1006 osób, w marcu z Płocka i Mławy – 781 osób. Po upadku powstania warszawskiego przybył

czwarty transport liczący 1500 osób. Z tej ogromnej masy około 600 osób zatrzymano w mieście, resztę przekazano pod opiekę wsi opoczyńskiej.

Na początku wojny mieszkało w Opocznie około 2700 Żydów. Niemcy zamknęli ich w getcie, a następnie jesienią 1942 roku wywieźli do obozu koncentracyjnego.

17.I.1945 roku Opoczno zostało wyzwolone przez żołnierzy radzieckich 33 Armii I Frontu Ukraińskiego. W okresie powojennym powstała cała dzielnica północna, w której obok bloków mieszkalnych wybudowano Szpital im. E. Biernackiego, Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego, Zespół Szkół Zawodowych, Szkołę Podstawową Nr 3 oraz Miejski Dom Kultury im. T. Sygietyńskiego. Poza tym zmodernizowano lub wystawiono nowe gmachy, placówki handlowe i większe zakłady przemysłowe. W 1973 roku został uruchomiony Kombinat Włókienniczy – Zakłady Przemysłu Wełnianego (dziś OPTEX).

VI.3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI

VI.3.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

- **Układ przestrzenny Opoczna**
- **obszar miasta średniowiecznego (od XIV do XIX w)**
- **ul. Kościelna 2**
 - dzwonnica kościoła parafialnego pw. Św. Bartłomieja z 2 połowy XIX w., murowana
 - kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. Św. Bartłomieja, 1365-1939 r., murowany
 - plebania kościoła parafialnego pw. Św. Bartłomieja, 1622 r., murowana
 - zespół kościelny pw. Św. Bartłomieja, 1365-1950 r., materiał różny
- **ul. Kościuszki 15**
 - dom „Esterka”, 2 połowa XIX w., murowany
- **Plac Zamkowy 1**
 - zamek, ok. połowa XIV w., murowany
- **ul. Kolberga 19**
 - spichlerz, ok. połowa XIX w., murowany
- **ul. Parkowa 1**
 - czworak, 1870 r., murowany
- **ul. Parkowa 5**
 - czworak, ok. 1870 r., murowany
- **ul. Parkowa 7**
 - dwór, z przełomu XVII/XVIII w., murowany
- **ul. Parkowa34**
 - oranżeria, 2 połowa XIX w., murowana
- **ul. Parkowa i ul. Kolberga**
 - zespół dworski, 1675-1870 r., materiały różne

Do rejestru zabytków wpisano także następujące obiekty z terenów wiejskich gminy Opoczno:

Gmina	Miejscowość	Ulica/nr	Nazwa	Materiał	Określenie	Data
Opoczno	Januszewice	92	oficyna i czworaki	murowany		poł. XIX w.
Opoczno	Januszewice	92	rządówka	murowany		2 poł. XIX w.
Opoczno	Mroczków	-	park		dworski	poł. XIX w.
Opoczno	Sołek	13	kościół par. rz.-kat.	drewniany	p.w. św. Barbary	1625-1675 r.
Opoczno	Stużno Kolonia	-	dwór	murowany	relikty dworu obronnego	XVI w.
Opoczno	Zameczek	-	park		dworski	k. XIX w.
Opoczno	Zameczek	-	dwór	murowany		1675-1825 r.

VI.3.2. Obiekty w ewidencji konserwatorskiej

1. Obiekty na terenie miasta Opoczna:

a) obiekty architektury:

- synagoga z końca XVII w., murowana,
- kościół cmentarny p.w. św. Marii Magdaleny, pocz. XX w., drewniany,
- domy przy ul. 1 Maja 5, 7, 9, 11 i 13,
- dom przy ul. Cichej 1,
- domy przy ul. Janasa 6, 15, 19,
- domy przy ul. Kołomurnej 23 – 25, 29,
- domy przy ul. Kościuszki 6, 7, 8, 13, 16,
- dom przy ul. Łaziennej 2,
- domy przy ul. Piwnej 5 i 10,
- dom przy ul. Staromiejskiej 6,
- domy przy ul. Staszica 9,
- domy przy ul. Szpitalnej 10 i 12;

b) zabytki techniki z miasta Opoczno:

- młyn motorowy z XIX w.,
- browar,
- wapiennik i huta (d. huta szklana „Wolkan”),
- młyn zbożowy „Grola” przy ul. 17 Stycznia,
- odlewnia przy ul. Piotrkowskiej („Stelmacha”),
- cementownia przy ul. Piotrkowskiej,
- młyn motorowy, ul. Piotrkowska 62,
- fabryka ceramiczna przy ul. Staromiejska / Piotrkowska (Dziewulski, Zange);

c) cmentarze:

- przy ul. Kościelnej 2 (rzymsko-katolicki),
- przy ul. Limanowskiego (żydowski),

- przy ul. Moniuszki (rzymsko-katolicki),
- przy ul. Partyzantów (wojenny + rzymsko-katolicki).

2. Obiekty w ewidencji konserwatorskiej na terenie gminy Opoczno:

Miejscowość	Ulica /nr	Nazwa	Materiał	Określenie	Data	Forma rozplanowania
Bielowice	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany
Brzustówek	-	układ przestrzenny				rzędówka
Brzustówek	33	chałupa	drewniany		lata 30-te XX w.	
Brzustówek	38	chałupa	drewniany		1916 r.	
Brzustówek	44	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Brzuśnia	-	młyn	murowany	wodny „Na Rożku”	1888 r.	
Bukowiec Opoczyński	-	układ przestrzenny				wieś sznurowa
Bukowiec Opoczyński	101	chałupa	drewniany		ok. 1895 r.	
Bukowiec Opoczyński	108	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Bukowiec Opoczyński	13	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Bukowiec Opoczyński	13	chałupa	drewniany		1905 r.	
Bukowiec Opoczyński	38	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Bukowiec Opoczyński	62	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Bukowiec Opoczyński	81	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany
Dzielna	33	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Dzielna	34	chałupa	drewniany		ok. 1915 r.	
Dzielna	50	chałupa	drewniany		ok. 1890 r.	
Dzielna	61	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	78	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	79	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	80	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	88	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	93	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	94	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Gorzałkow	-	kaplica rz.-kat.	murowany		XIX w.	
Janów Karwicki	-	młyn	drewniany		1901 r.	
Janów Karwicki	-	układ przestrzenny	drewniany			rzędówka
Janów Karwicki	07	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	17	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Janów Karwicki	18	chałupa	drewniany		ok. 1924 r.	

Janów Karwicki	19	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Janów Karwicki	24	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	25	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Janów Karwicki	37	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	-	układ przestrzenny			XII w.	ulicówka
Januszewice	04	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	22	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	48	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	70	chałupa	drewniany		XIX/XX w.	
Januszewice	92	owczarnia	murowany		przed 1846 r.	
Januszewice	92	park			k. XIX w.	
Januszewice	92	spichlerz	murowany		2 poł. XIX w.	
Januszewice	92	zespół dworski	różne		XIX w.	
Karwice	-	park			XIX w.	
Karwice	03	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Karwice	09	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Kliny	-	układ przestrzenny	drewniany			rzędówka
Kliny	11	chałupa	drewniany		ok. 1947 r.	
Kliny	21	chałupa	drewniany		ok. 1914 r.	
Kliny	37	chałupa	drewniany		ok. 1940 r.	
Kliny	39	chałupa	drewniany		ok. 1921 r.	
Kliny	45	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Kliny	49	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Kliny	55	chałupa	drewniany		ok. 1912 r.	
Kliny	59	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Kraszków	-	cmentarz rz.-kat.				
Kraśnica	-	cmentarz rz.-kat.				
Kraśnica	-	cmentarz rz.-kat.		przykościelny	XIX w.	
Kraśnica	-	dzwonnica	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	-	kościół par. rz.-kat.	murowany	p.w. św. Wojciecha	pocz. XX w.	
Kraśnica	-	park			1 poł. XIX w.	
Kraśnica	-	układ przestrzenny				rzędówka
Kraśnica	-	zespół kościelny	różne		pocz. XX w.	
Kraśnica	01	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	03	chałupa	drewniany		ok. 1918 r.	
Kraśnica	29/30	chałupa	drewniany		ok. 1914 r.	
Kraśnica	31	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	34	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	69	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	70	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	74	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	75	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Kruszewiec	-	układ				rzędówka

		przestrzenny				
Kruszewiec	08	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	09	chałupa	drewniany		ok. 1905 r.	
Kruszewiec	29	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Kruszewiec	31	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	33	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	50	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Libiszów	-	cmentarz rz.-kat.				
Libiszów	-	kościół par. rz.-kat.	murowany	p.w. św. Mikołaja	1910 – 1929 r.	
Libiszów	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany
Libiszów	04	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Libiszów	50	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Libiszów	67	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Libiszów	70	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Międzybórz	-	układ przestrzenny				ulicówka
Modrzew	-	układ przestrzenny				wieś sznurowa
Modrzewek	-	układ przestrzenny				rzędówka
Modrzewek	-	wiatrak	drewniany	holender, ruina?	pocz. XX w.	
Modrzewek	06	chałupa	drewniany		k. XIX w.	
Modrzewek	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Modrzewek	18	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Modrzewek	19	chałupa	drewniany		1905 r.	
Modrzewek	27	chałupa	drewniany		lata 30-te XX w.	
Modrzewek	30	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Mroczków	-	cmentarz - mogiła		mogiła w parku	1863 r.	
Mroczków Ślepy	-	układ przestrzenny			do XV w.	wielodrożnica
Ogonowice	-	układ przestrzenny			1440 r.	ulicówka
Ogonowice	121	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	124	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	140	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	144	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	20	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	24	chałupa	drewniany		ok. 1911 r.	
Ogonowice	29	chałupa	drewniany		ok. 1907 r.	
Ogonowice	48	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	54	chałupa	drewniany		1938 r.	
Ogonowice	67	chałupa	drewniany		ok. 1907 r.	
Ostrów	-	układ przestrzenny				rzędówka
Ostrów	87	chałupa	drewniany		ok. 1875/1880 r.	
Ostrów	94	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Sitowa	07	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Sitowa	23	chałupa			XIX/XX w.	

Sobawiny	-	układ przestrzenny				ulicówka
Sołek	-	cmentarz rz.-kat.			XIX w.	
Sołek	13	cmentarz rz.-kat.		przykościelny	XIX w.	
Sołek	13	dzwonnica	drewniany		XIX w.	
Sołek	13	zespół kościelny			XV-XIX w.	
Stużno	-	układ przestrzenny			XV w.	przysiółek
Stużno	06	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	07	chałupa			ok. 1919 r.	
Stużno	08	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	09	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	10	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	11	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	12	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	14	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	17	chałupa			ok. 1915 r.	
Stużno	18	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	20	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno Kolonia	-	układ przestrzenny			XIX w.	przysiółek
Stużno Kolonia	05	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno Kolonia	07	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno Kolonia	08	chałupa			ok. 1918 r.	
Stużno Kolonia	13	chałupa	drewniany		k. XIX w.	
Stużno Kolonia	28	chałupa	drewniany	chałupa	ok. 1959 r.	
Wola Załęzna	-	kapliczka rz.-kat.	murowany		XIX w.	
Wola Załęzna	-	układ przestrzenny			do XIV w.	wielodrożnica
Wola Załęzna	100	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Wola Załęzna	????	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wola Załęzna	58	chałupa	drewniany		ok. 1915 r.	
Wola Załęzna	85	chałupa	drewniany		ok. 1921 r.	
Wola Załęzna	86	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wola Załęzna	89	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Wola Załęzna	93	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wólka Karwicka	-	park			poł. XIX w.	
Wyganów	88	chałupa			k. XIX w.	
Zameczek	-	młyn	murowany	wodny	ok. 1900 r.	
Zameczek	-	spichlerz			ok. 1900 r.	
Zameczek	-	zespół dworski			XVII-XIX w.	

Istotnymi elementami z punktu widzenia przedmiotu „Studium” są:

1) osadnicze układy przestrzenne:

- rzędówka: Brzystówek, Janów Karwicki, Kliny, Kraśnica, Kruszewiec, Modrzewek, Ostrów,
- wieś sznurowa: Bukowiec Opoczyński, Modrzew,

- ulicówka: Januszewice, Międzybórz, Ogonowice, Sobawiny,
 - wielodrożnica: Mroczków, Wola Załęzna,
 - przysiółek: Stuzno, Stuzno Kolonia,
- 2) historyczne układy przestrzenne: Bielowice, Dzielna, Lubiszów;
- 3) cmentarze w: Mroczkowie Gościnnym, Kraszkowie, Kraśnicy, Libiszowie, Sołku;
- 4) parki: Januszewice, Kraśnice, Wólka Karwicka.

VI.3.3. Stanowiska archeologiczne

1.	73-59	1 Kruszewiec	1 osada		ok. nowoż.*	59C	
2.	73-59	2 Kruszewiec	2 osada		okr. nowoż.*	13C	
3.	73-59	5 Kruszewiec	3 ślad os.	łużycka	III-IV EB	2C	
4.	73-59	6 Kruszewiec	4 osada		póź. śr.-o.nż.	18C	
5.	73-59	7 Kraśnica	1 osada		późn. śrw.	3C	
			osada		póź.śrw.-o.nż.	13C	
6.	73-59	8 Kraśnica	2 osada		późn. śrw-o.nż	31C	
			ślad os.		wczesne śrw.	1C	
7.	73-59	9 Modrzewek	1 osada		okr. nowoż.*	26C	
8.	73-59	10 Kolonia Libiszów	1 ślad os.	przeworska	OWR	1C	
9.	73-59	11 Kolonia Libiszów	2 ślad os.	przew?	?	2C	
10.	73-59	12 Kruszewiec	5 ślad os.	przeworska	OWR	1C	
11.	73-59	13 Kolonia Libiszów	3 ślad os.	przeworska	?	2C	
			ślad os.		wczesne śrw.	1C	
12.	73-59	14 Kolonia Libiszów	4 osada		wcz.-póź. śrw.	7C	
13.	73-59	15 Kruszewiec	6 ?	przew?	?	1C	
14.	73-59	16 Modrzew	1 osada		póź.śrw.-o.nż.	31C	
15.	73-60	33 Libiszów	1 osada		okr. nowoż.*	8C	
16.	73-60	34 Libiszów	2 osada		późn. śrw.*	6C	
17.	73-60	35 Libiszów	3 ślad os.	pradziej.	?	2C	
18.	73-60	39 Libiszów	4 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	5C	
19.	73-60	41 Libiszów	5 osada	KCS	neololit-WEB	7C	3K*
20.	73-60	42 Libiszów	6 osada	pradziej	?	10C	
21.	73-60	43 Libiszów	7 osada	łużycka?	EB-HA	33C	
22.	73-60	44 Libiszów	8 osada	łuż.-pom?	wcz.ep. żel.	27C	
23.	73-60	45 Libiszów	9 osada	pradziej.	?	19C	
24.	73-60	46 Międzybórz	6 ślad os.	?	?	1K	
25.	74-60	1 Wola Załęzna	1 ?	pradziej.	neolit?	3Q,1K,14C	
			?	łużycka	V EB/HA	23C	
			?	przeworska	LA-OWR	5B,1Z,2SZ	
26.	74-60	2 Wola Załęzna	2 ?	pradziej.	neolit	C	
27.	74-60	3 Wola Załęzna	3 ?	pradziej?	ep. brązu?	10C	
28.	74-60	4 Wola Załęzna	4 ?	łużycka	?	1N	
29.	74-60	5 Wola Załęzna	5 cmentarzysko	łużycka	IV EB-HA	2N, B	
30.	74-60	6 Wola Załęzna	6 cmentarzysko	łużycka	IV-V EB	23C	
31.	74-60	7 Wola Załęzna	7 cment ?	gr. klosz?	LA	C, N, 4Z	
32.	74-60	8 Wola Załęzna	8 osada	przeworska	OWR	C	
33.	74-60	9 Międzybórz	1 ślad os.	łużycka	ep. brązu	B*	
34.	74-60	10 Kraszków	1 ?	pradziej.	mezolit	13K	
			?	pradziej.	neolit	C, K	
35.	74-60	11 Zameczek	1 cmentarzysko	gr. klosz.	LA	C	
36.	74-60	12 Dzielna	1 osada	pradziej.	?	42C, PO	
			ślad os.		późn.śr.-o.nż.	7C	

37.	74-60	13 Różanna	1 osada	przeworska	OWR	C
38.	74-60	14 Wola Załęzna	9 ślad os.	KPL	neolit	2C
			ślad os.	pradziej.	wcz.ep.brązu	2C
			ślad os.		okr. nowoż.*	4C
39.	74-60	15 Wola Załęzna	10 ?	łużycka	HA?	5C
40.	74-60	16 Wola Załęzna	11 ślad os.		okr. nowoż.*	10C
41.	74-60	17 Wola Załęzna	12 ślad os.		wczesneśrw.	3C
			ślad		późn. śrw.-o.nż.	8C
42.	74-60	18 Wola Załęzna	13 ślad os.		wczesne śrw.	3C
			ślad os.		późn.śr.-o.nż.	10C
43.	74-60	19 Nad Strugi	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	17C
44.	74-60	20 Wola Załęzna	14 ślad os.	pradziej.	wcz. ep. brązu	1C
			ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	7C
45.	74-60	21 Sobawiny	1 ślad os.		wcz. śrw?	3C
			ślad os.		okr. nowoż.*	8C
46.	74-60	22 Międzybórz	2 osada		wczesne śrw.	4C
			ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	15C
47.	74-60	243 Międzybórz	3 ślad os.		III wcz. śrw.	1C
			ślad os.		późn. śrw.-o.nż.	12C
48.	74-60	24 Międzybórz	4 ślad os.		okr. nowoż.*	8C
49.	74-60	25 Międzybórz	5 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	6C
50.	74-60	26 Wola Załęzna	15 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	7C
51.	74-60	27 Wola Załęzna	16 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	9C
52.	74-60	28 Wola Załęzna	17 ślad os.	przeworska	OWR	2C
			ślad os.		okr. nowoż.*	5C
53.	74-60	29 Kolonia Wygnanów	1 osada?		wcz.śrw?	4C
			ślad os.		okr.nowoż.*	10C
54.	74-60	30 Wola Wygnanów	2 ślad os.		wcz.-późn.śrw.	2C
			ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	9C
55.	74-60	31 Kolonia Wygnanów	3 ślad os.		okr. nowoż.*	12C
56.	74-60	32 Wólka Karwicka	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	15C
57.	74-60	33 Zameczek	2 ślad os.	przeworska	OWR	1C
			ślad os.		okr.nowoż.*	5C
58.	74-60	34 Zameczek	3 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	8C
59.	74-60	35 Sołek Gaj	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	8C
60.	74-60	36 Bielowice	1 ślad os.		wczesne śrw.	2C
			ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	5C
61.	74-60	37 Bielowice	2 ślad os.	pradziej.	?	1C
			ślad os.		wcz-póź.śrw.	2C
			ślad os.		okr. nowoż.*	3C
62.	74-60	38 Bielowice	3 ślad os.		wczesne śrw.	1C
			ślad os.		późn.śrw.	2C
63.	74-60	39 Bielowice	4 ślad os.		okr. nowoż.*	7C
64.	74-60	40 Bielowice	5 osada	przeworska	póź.LA-OWR	5C
65.	74-60	41 Bielowice	6 ślad os.		póź. śrw.	5C
66.	74-60	42 Bielowice	7 ślad os.		wcz. śrw.?	3C
			ślad os.		okr. nowoż.*	5C
67.	74-60	43 Bielowice	8 ślad os.	przeworska	OWR	1C
68.	74-60	44 Bielowice	9 ślad os.	pradziej.	?	1C
69.	74-60	45 Bielowice	10 ślad os.		wczesne śrw.	2C
70.	74-60	46 Bielowice	11 ślad os.	pradziej.	neolit/WEB	1K*
			11 ślad os.	pradziej.	neolit/WEB	3C
			ślad os.	przeworska	OWR	2C
71.	74-60	47 Bielowice	12 ślad os.	pradziej?	ep. brązu?	1K
			ślad os.	łużycka?	ep. brązu?	1C

			śląd os.		okr. nowoż.*	4C	
72.	74-60	48 Bielowice	13 ślad os.		wczesne śrw.	2C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	5C	
73.	74-60	49 Dzielna	2 ślad os.	łużycka	EB-HA	3C	
74.	74-60	50 Dzielna	3 ślad os.	łużycka	EB-HA	1C	
75.	74-60	51 Dzielna	4 ślad os.	łużycka	ep. brązu	3C	
			osada	przeworska	OWR	4C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	5C	
76.	74-60	52 Dzielna	5 osada		wcz-póź.śrw.	5C	
			śląd os.		póź.śrw.-o.nż.	5C	
77.	74-60	53 Wola Załęzna	18 ślad os.		okr. nowoż.*	24C	
78.	74-60	54 Wola Załęzna	19 osada		wcz-późn.śrw.	4C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	3C	
79.	74-60	55 Wola Załęzna	20 ślad os.		okr. nowoż.*	6C	
80.	75-59	1 Opoczno	1 cement. pop.	pomorska?	?	C	4GR
81.	75-59	2 Opoczno	2 cmentarzysko	?	C		
82.	75-59	3 Opoczno	3 skarb	pomorska	LA		B*
	75-59		śląd os.	łużycka	ep. brązu		2B*
83.	75-59	4 Opoczno	4 ślad os.	tard.	mezolit	K	
84.	75-59	5 Opoczno	5 ślad os.	?	OWR	C	Z*
85.	75-59	6 Opoczno	6 grodz.?		wcz.-póź. śrw.	D	
86.	75-59	7 Opoczno	7 ślad os.		okr. nowoż.?	C	
87.	75-59	8 Opoczno	8 cmentarzysko	pradziej.	?		
88.	75-59	9 Opoczno	9 huta szkła		okr. nowoż.*	C, SZ	
89.	75-59	10 Kliny Świerczyna	1 cmentarzysko	pradziej.	?		
90.	75-59	11 Ostrów	1 osada	KPL	neolit	C	
			osada	TRZ	mł.ep. brązu	C	
91.	75-59	12 Januszewice	6 ślad os.		póź. śrw.*	2C	
			osada		okr. nowoż.*	12C	
92.	75-59	13 Kliny	1 ślad os.	łużycka	HA	2C	
			śląd os.		późn.śrw.*	2C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	1C	
93.	75-59	14 Kliny	2 osada		okr. nowoż.*	5C	
94.	75-59	15 Januszewice	2 osada		okr. nowoż.*	6C	
95.	75-59	16 Januszewice	3 osada		okr. nowoż.*	15C	
96.	75-59	17 Januszewice	4 ślad os.		późn.śrw.*	1C	
			osada		okr. nowoż.*	15C	
97.	75-59	18 Januszewice	5 osada		okr. nowoż.*	5C	
98.	75-59	19 Kliny	3 osada		okr. nowoż.*	5C	
99.	75-59	21 Kliny Świerczyna	2 ślad os.	łużycka	HA	2C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	3C	
100.	75-59	22 Kliny Świerczyna	3 osada	łużycka	HA	6C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	2C	
101.	75-59	23 Kliny Świerczyna	4 osada	łużycka	HA	4C	
102.	75-59	24 Januszewice PKP	1 osad	łużycka	HA	7C	
			śląd os.		późn. śrw.*	1C	
103.	75-59	25 Kliny Świerczyna	5 osada	łużycka	IV EB	4C	
104.	75-59	26 Kliny Świerczyna	6 ślad os.	łużycka	HA	1C	
105.	75-59	27 Kliny Świerczyna	7 osada	łużycka	HA	28C	
106.	75-59	32 Ostrów	3 ślad os.		wcz-późn.śrw.	1C	
			osada		okr. nowoż.*	1C	1ZU
107.	75-59	33 Ostrów	4 ślad os.		póź. śrw.*	1C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	2C	
108.	75-59	34 Ostrów	5 ślad os.	prdziej.	ep. kamienia	1K*	
			śląd os.		okr. nowoż.*	2C	

109.	75-59	35 Ostrów	6 ślad os.		okr. nowoż.*	3C	
110.	75-59	36 Ostrów	7 osada		okr. nowoż.*	6C	
111.	75-59	37 Ostrów	8 ślad os.	łużycka	HA	1C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
112.	75-59	38 Ostrów	9 osada		okr. nowoż.*	4C	
113.	75-59	39 Ostrów	10 ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
114.	75-59	40 Ostrów	11 ślad os.	łużycka	HA	1C	
			osada		okr. nowoż.*	7C	
115.	75-59	41 Ostrów	12 ślad os.		póź. śrw.	3C	
			osada		okr. nowoż.	11C	
116.	75-59	42 Ostrów	13 ślad os.		okr. nowoż.*	3C	
117.	75-59	43 Ostrów	14 ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
118.	75-59	44 Ostrów	15 osada		okr. nowoż.*	5C	
119.	75-59	45 Ostrów	16 osada		okr. nowoż.*	9C	
120.	75-59	46 Ostrów	17 osada		okr. nowoż.*	5C	
121.	75-59	47 Ostrów	18 osada		okr. nowoż.*	8C	
122.	75-59	50 Ostrów	19 osada		okr. nowoż.*	4C	1ZU
123.	75-59	51 Ogonowice	3 ślad os.	pradziej.	?	3C	
124.	75-60	1 Sitowa	1 ślad os.?	pradziej.	neolit	C, K*	
125.	75-60	2 Mroczków Ślepy	1 cmentarzysko		wcz. śrw.*		
126.	75-60	3 Ogonowice	1 osada	przeworska	OWR	3C	
			ślad os.		okr. nowoż.	5C	
127.	75-60	4 Ogonowice	2 ślad os.	łużycka?	wcz. ep. brązu	1C	
			ślad os.	pradziej.	ep. kamienia	1K	
128.	75-60	5 Sitowa	2 ślad os.	przew.?	OWR?	1C	
129.	75-60	6 Sitowa	3 ślad os.	łużycka?	ep. brązu*	3C	
			ślad os.	pradziej.	neolit	1Q	
130.	75-60	7 Sitowa	4 ślad os.	trz.	wcz. ep. brązu	3C	
			ślad os.	pradziej.	SCHN-WEB	3K*	
131.	75-60	8 Sitowa	5 ślad os.	przew?	POR?	2C	
132.	75-60	9 Wólka Dobromirowa	1 ślad os.		wcz-póź.śrw?	1C	
133.	75-60	10 Karwice	1 ślad os.	łużycka	IV-V EB	2C	
134.	75-60	11 Karwice	2 ślad os.	łużycka	IV-V EB	4C	
135.	75-60	12 Karwice	3 ślad os.	trz.	II EB	3C	
136.	75-60	13 Karwice	4 ślad os.	łużycka?	ep. brązu	3C	
137.	75-60	14 Karwice Dębinki	5 ślad os.	łużycka	III EB*	3C	
138.	75-60	15 Karwice	6 ślad os.	łużycka	III-IV EB	5C	
139.	75-60	16 Karwice	7 ślad os.	łużycka	III-IV EB	9C	
140.	75-60	17 Karwice	8 osada	łużycka	III EB	10C	
			ślad os.	KPL?	neolit	1C	
141.	75-60	18 Karwice	9 ślad os.	pradziej.	ep. brązu?	1C	
142.	75-60	19 Karwice	10 ślad os.		okr. nowoż.	5C	
143.	75-60	20 Mroczków	2 ślad os.		wcz-póź.śrw.	1C	
			ślad os.		okr. nowoż.	2C	
144.	74-59	1 Januszewice	1 osada	KPL	neolit	C, K	amfora, siekiera
			ślad os.	KCS	neolit	C	
			osada	łużycka	HA	C	Q- granit
145.	74-59	2 Komorniki	1 osada	KPL	neolit	1C, 1G	
146.	74-59	3 Bukowiec Opoczyński	2 osada	KPL	neolit		
147.	74-59	4 Opoczno	10 osada		wcz-póź.śrw.	22C	1S, 1SZ, 1M
148.	74-59	6 Brzustówek Sikornik	1 osada		okr. nowoż.	9C	

149.	74-59	7 Brzustówek Sikornik	2 ślad os.	pradziej.	neolit-WEB	1K	
150.	74-59	8 Brzustówek	3 osada		okr. nowoż.	7C	
151.	74-59	9 Brzustówek	4 osada		okr. nowoż.	12C	
152.	74-59	10 Brzustówek	5 osada		okr. nowoż.	7C	
153.	74-59	11 Brzustówek	6 osada		okr. nowoż.	10C	
154.	74-59	12 Brzustówek Stara Wieś	7 osada		okr. nowoż.	10C	
155.	74-59	13 Brzustówek Kolonia	8 osada		okr. nowoż.	8C	
156.	74-59	14 Brzustówek Kolonia	9 osada		okr. nowoż.	9C	
157.	74-59	15 Brzustówek	10 osada		okr. nowoż.	20C	
158.	74-59	25 Januszewice	7 osada		okr. nowoż.	10C	
159.	74-59	26 Januszewice	8 ślad os.	pradziej.	neolit-WEB	1K*	
160.	74-59	27 Januszewice	9 osada		okr. nowoż.	11C	
161.	74-59	28 Januszewice	10 osada		okr. nowoż.	13C	
162.	74-59	29 Januszewice	11 ślad os. osada	przeworska	OWR	3C	
163.	74-59	30 Januszewice Kolonia	12 osada		okr. nowoż.	30C	
164.	74-59	31 Bukowiec Opoczyński	3 osada		okr. nowoż.	10C	
165.	74-59	32 Bukowiec Opoczyński	4 osada		okr. nowoż.	11C	
166.	74-59	33 Bukowiec Opoczyński	4 osada		póź. śrw.	10C	
167.	74-59	33 Bukowiec Opoczyński	5 osada		okr. nowoż.	30C	
168.	74-59	34 Bukowiec Opoczyński	6 osada		póź. śrw.	5C	
169.	74-59	35 Bukowiec Opoczyński	7 osada		okr. nowoż.	10C	
170.	74-59	36 Bukowiec Opoczyński	8 ślad os.	pradziej.	ep.kamienia	1K*	
171.	74-59	37 Bukowiec Opoczyński	9 osada		okr. nowoż.	10C	
172.	74-59	38 Bukowiec Opoczyński	10 osada		okr. nowoż.	11C	
173.	74-59	39 Bukowiec Opoczyński	11 osada		III wcz. śrw.	6C	
174.	74-59	40 Bukowiec Opoczyński	12 osada		okr. nowoż.	10C	
175.	74-59	41 Sobawiny Orgieniów	1 ślad os.	pradziej.	EB-EŻ	1K	
176.	74-59	42 Sobawiny Orgieniów	2 osada		III wcz. śrw.	4C	
177.	74-59	43 Sobawiny Orgieniów	3 osada		okr. nowoż.	9C	
178.	74-59	44 Wola Załęzna Kolonia	21 osada		okr. nowoż.	9C	
179.	74-59	45 Wola Załęzna	22 osada		okr. nowoż.	8C	
180.	74-59	46 Opoczno	11 osada		okr. nowoż.	15C	
181.	74-59	47 Opoczno	12 osada		okr. nowoż.	15C	
182.	74-59	48 Opoczno	13 osada		okr. nowoż.	21C	
183.	74-59	49 Opoczno	4 osada		okr. nowoż.	17C	
184.	74-59	50 Opoczno	15 osada		okr. nowoż.	9C	
185.	74-59	51 Opoczno	16 osada		okr. nowoż.	12C	
186.	74-59	52 Opoczno	17 osada		okr. nowoż.	11C	
187.	74-59	53 Opoczno	18 osada		okr. nowoż.	17C	
188.	74-59	54 Opoczno	19 osada		okr. nowoż.	19C	
189.	74-59	55 Opoczno	20 osada		okr. nowoż.	30C	
190.	74-59	56 Opoczno	21 osada		okr. nowoż.	10C	
191.	74-59	57 Opoczno	22 osada		okr. nowoż.	14C	
192.	74-59	58 Opoczno	23 osada		okr. nowoż.	10C	
193.	74-59	59 Opoczno	24 osada		okr. nowoż.	15C	
194.	74-59	60 Opoczno	25 osada		III wcz. śrw.	9C	
195.	74-59	61 Opoczno	26 osada		okr. nowoż.	27C	
196.	74-61	1 Brzuśnia	1 ślad os.	janis?KPL?	mez?neol?	14C	1MON*
197.	74-61	2 Brzuśnia	2 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K	
198.	74-61	3 Kraszków	2 ślad os.	trz.	II EP	3C, 4K*	

198.	74-61	4 Kraszków	3 osada	trz.	wcz. ep. brązu	17C, 4K*	
199.	74-61	5 Kraszków	4 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K	
200.	74-61	6 Kraszków	5 ślad os.	KCGD	SCHN-WEB	6K*	
			ślad os.	trz? luz?	II-III EB	1C	
201.	74-61	7 Kraszków	6 huta szkła		okr. nowoż	2SZ- SZKLIWO*	
202.	74-61	8 Kraszków	7 ślad os.	trz?	wcz. ep. brązu	2C	1K
203.	74-61	9 Kraszków	8 osada	KCGD	SCHN-WEB	18C	5K*
204.	74-61	10 Kraszków	9 ślad os.	trz.	II EB	2C	
			ślad os.	łużycka	EB-HA	1C	
205.	74-61	11 Kraszków	10 osada	KCGD?trz?	I-II EB	10C, ODŁ.	1K-
206.	74-61	12 Kraszków	11 osada	trz.	II EB	17C	2K- DOŁ, WIÓR
207.	74-61	13 Kraszków	12 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	2K	
208.	74-61	14 Kraszków	13 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	3K-WIÓRY, 1OKR.	
			osada		póź.śrw.-o.nż.	19C	
209.	75-61	1 Stuzno Kolonia	1 dwór obronny		okr. nowoż*	2C	stanowisko wpisane do rejstru zabytków
210.	75-61	2 Mroczków Ślepy	3 osada		póź.śrw.-o.nż.	11C	
211.	75-61	3 Mroczków Ślepy	4 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K-ODŁ.	
212.	75-61	4 Mroczków Ślepy	5 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.	
213.	75-61	5 Stuzno na Ługu	1 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.	
214.	75-61	6 Stuzno	2 osada		póź/śrw.-o.nż.	33C	
215.	75-61	7 Stuzno	3 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K-ODŁ.	
216.	75-61	8 Stuzno	4 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	7C	
217.	75-61	9 Stuzno	5 ślad os.	pradziej.	mezolit	1K-RDZEN	
218.	75-61	10 Stuzno	6 osada		póź.śrw-o.nż.	25C	
219.	75-61	11 Stuzno	7 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	2C	
220.	75-61	12 Stuzno Kolonia	2 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	3C	
221.	75-61	13 Stuzno Kolonia	3 os. produkc?	?	?	1ZU	
222.	75-61	14 Stuzno Kolonia	4 osada		póź.śrw-o.nż.	9C	
223.	75-61	15 Stuzno Kolonia	5 osada		póź.śrw-o.nż.	23C	
224.	75-61	16 Stuzno Kolonia	6 osada		póź.śrw-o.nż.	13C	
225.	75-61	17 Stuzno Kolonia	7 osada		póź.śrw-o.nż.	31C	
226.	75-61	18 Stuzno Kolonia	8 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.	

Stanowiska archeologiczne świadczą o pradziejowej historii osadnictwa na tym obszarze i podlegają ochronie.

VI.3.4. Inne wartościowe obiekty dziedzictwa kulturowego w Opocznie

1. Kapliczki przydrożne

- św. Rozalii (Pl. Kilińskiego) wystawiona w 1830 r. w czasie epidemii cholery,
- św. Ducha (ul. Moniuszki) z drugiej połowy XVII w.,
- z figurą Chrystusa Frasobliwego 9ul. Szpitalna) z 1747 r.

2. Pomnik Tadeusza Kościuszki z 17.X.1917 r. usytuowany na centralnym placu miasta.

VII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ZAINWESTOWANIA GMINY, W TYM MIASTA W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA WYBRANYCH INSTYTUCJI O RÓŻNORODNYM PROFILU DZIAŁANIA

Stan zainwestowania i użytkowania terenów określa w istotnej mierze poziom warunków życia mieszkańców.

Poniżej podaje się informacje dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie zainwestowania w zakresie mieszkalnictwa, edukacji, służby zdrowia, kultury, sportu, turystyki, rekreacji, handlu i usług rzemiosła oraz instytucji o charakterze ponadlokalnym.

VII.1. MIESZKALNICTWO

W syntetycznym ujęciu sytuacja w zakresie zainwestowania mieszkaniowego przedstawia się następująco:

	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa mieszkań [tys. m ²]	Przeciętna			Pow. użyt. na osobę
				liczba izb w mieszkaniu	liczba osób/mieszk.	osób/na izbę	
Gmina Opoczno	10753	39.92	732,5	3,71	3,29	0,89	20,7
w tym miasto	7451	27.288	462,9	3,66	3,03	0,83	20,5

W 2003 roku oddano do użytku w gminie 157 mieszkań (911 izb), z tego 87 (507 izb) w Opocznie, wszystkie mieszkania w budynkach indywidualnych. Nowe mieszkania posiadają dosyć dużą przeciętną powierzchnię użytkową (138,2 m²) ogółem w gminie, a w samym mieście 144,1 m².

Od 1997 roku poprawił się znacznie wskaźnik zagęszczenia izb mieszkalnych z 0,96 osób/izbę w Opocznie (dane z „Uwarunkowań...” z 1999 r.) do 0,83 w 2003 roku (według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi).

Nastąpiła poprawa w zakresie wyposażenia terenów i obiektów w instalacje komunalne, a mieszkania powszechnie wyposażane są w pomieszczenia sanitarne nie tylko w mieście, ale i na terenach wiejskich.

Następuje od kilkunastu lat zdecydowane odwracanie trendów w strukturze zabudowy – załamanie programów budownictwa wielorodzinnego, wielokondygnacyjnego typu blokowego (spółdzielczego, zakładowego) na rzecz zabudowy niskiej, jednorodzinnej.

Na terenie miasta w sposób czytelny wyodrębniają się formy zabudowy blokowej i jednorodzinnej.

VII.2. OŚWIATA, WYCHOWANIE, KULTURA, SPORT, TURYSTYKA, HANDEL, USŁUGI RZEMIEŚLNICZE

Opoczno określane w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” jako ośrodek pretendujący do funkcji miasta subregionalnego posiada już obecnie znacznie zróżnicowane zainwestowanie w zakresie instytucji użyteczności publicznych.

Na terenie gminy działają między innymi następujące instytucje:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących (Opoczno, ul. Żeromskiego 3):
 - Liceum Ogólnokształcące im. S. Żeromskiego
 - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
 - Liceum Profilowane
2. Powiatowy Ośrodek Metodyczny i Kształcenia Ustawicznego w Opocznie (Opoczno, ul. Armii Krajowej 2).
3. Zespół Szkół Specjalistycznych w Opocznie (Opoczno, ul. Piotrkowska 61):
 - Szkoła Podstawowa Specjalna
 - Gimnazjum Specjalne
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
4. Zespół Szkół Ponadgminazjalnych Nr 1 im. Stanisława Staszica w Opocznie (Opoczno, ul. Wojciecha Kossaka 1a):
 - Liceum Ogólnokształcące
 - Technikum Ekonomiczne
 - Technikum Handlowe
 - Technikum Ceramiczne
 - Technikum Elektryczne
 - Liceum Zawodowe
 - Liceum Profilowane
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa
 - Technikum Mechaniczne dla Dorosłych
 - Technikum Handlowe dla Dorosłych
5. Zespół Szkół Rolniczych w Mroczkowie Gościnnym (26-300 Opoczno, Mroczków Gościnnie):
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa
 - Technikum Mechanizacji Rolnictwa
 - Liceum Profilowane
 - Zaoczne Technikum Mechaniczne dla Dorosłych
 - Technikum Mechaniczne
 - Technikum Rolnicze
 - Technikum Agrobiznesu

Szkoły i placówki wpisane do ewidencji niepublicznych szkół i placówek – prowadzonej przez Starostę Opoczyńskiego:

1. Zaoczna Prywatna Policealna Szkoła Zawodowa dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Patryzantów 1a.

2. Prywatne Zaoczne Technikum Fryzjerskie dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
3. Prywatna Zasadnicza Szkoła Zawodowa, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
4. Prywatne Technikum Mechaniczne dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
5. Prywatne Liceum Profilowane, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
6. Prywatne Liceum Ogólnokształcące, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
7. Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
8. Prywatne technikum Handlowe dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
9. Prywatne Technikum Elektryczne dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
10. Prywatne Technikum Budowlane dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
11. Centrum Kształcenia Ustawicznego, 26-300 Opoczno, ul. Partyzantów 1a.
12. Prywatne Zaoczne Technikum Gastronomiczne dla Dorosłych, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 61.
13. Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych ZDZ, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a.
14. Zasadnicza Szkoła Zawodowa Niepubliczna Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Łodzi z siedzibą w Opocznie, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a.
15. Liceum Ogólnokształcące Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Łodzi z siedzibą w Opocznie, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a (od 1.09.2003 r.).
16. Zaoczne Technikum Odzieżowe Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Łodzi z siedzibą w Opocznie, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a.
17. Ośrodek Kształcenia Zawodowego Nr 18, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a.
18. Zaoczne Technikum Budowlane Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Łodzi z siedzibą w Opocznie, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 9a.
19. Prywatne Technikum Mechaniczne dla Dorosłych, Mroczków Gościnny, 26-300 Opoczno.
20. Ośrodek Szkolenia BHP i Innych Szkoleń Doskonalących B&R, 26-300 Opoczno, ul. Mikołaja Kopernika 5/31.
21. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Opocznie, 26-300 Opoczno, ul. Armii Krajowej 1.
22. Szkoła Języków Obcych, 26-300 Opoczno, ul. Piotrkowska 104.
23. Świetlica Środowiskowa PKPS, 26-300 Opoczno, ul. Jana Kilińskiego 7.
24. Centrum Informatyki, 26-300 Opoczno, ul. Żeromskiego 3.
25. Prywatne Zaoczne Policealne Studium Administracyjno-Prawne, 26-300 Opoczno, ul. M. C. Skłodowskiej 5.
26. O.K. Centrum Języków Obcych Sp. z o.o., 26-300 Opoczno, ul. M. C. Skłodowskiej 5.
27. Ośrodek Szkoleniowy „A.T.” s.c., 26-300 Opoczno, ul. Kościelna 1.

28. Ośrodek Oświatowo-Wychowawczy „Bartek”, 26-300 Opoczno, ul. Biernackiego 4.
29. Prywatna Szkoła Języków Obcych „Linguist”, 26-300 Opoczno, ul. Wyszyńskiego 2a.
30. Prywatna Szkoła Języków Obcych „Big Ben”, 26-300 Opoczno, pl. Kilińskiego 23.

Placówki, które prowadzi Urząd Miejskie w Opocznie (rok szkolny 2003/2004):

1. Przedszkole Nr 2 w Opocznie ul. Szkolna 5
2. Przedszkole Nr 4 w Opocznie ul. Norwida 2
3. Przedszkole Nr 5 w Opocznie ul. partyzantów 36
4. Przedszkole Nr 6 w Opocznie ul. Kopernika 3 (grupa żłobkowa)
5. Przedszkole Nr 8 w Opocznie ul. Kopernika 10a (oddział zintegrowany)
6. Zespół Szkół Samorządowych Nr 1 Opocznie im. Marii Skłodowskiej-Cyrie, ul. M.C. Skłodowskiej 5:
 - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego (oddziały I – VI)
 - Gimnazjum Nr 1
 - Samorządowe Liceum Ogólnokształcące
 - Samorządowa Zasadnicza Szkoła Zawodowa
7. Zespół Szkół Samorządowych Nr 2 w Opocznie ul. Inowłodzka 3:
 - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Kazimierza Wielkiego (oddziały „0”, I – VI)
 - Gimnazjum Nr 2
8. Zespół Szkół Samorządowych Nr 3 w Opocznie ul. Armii Krajowej 1
 - Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza (oddziały I – VI)
 - Gimnazjum Nr 3
9. Zespół Szkół w Bukowcu Opoczyńskim, Bukowiec Opoczyński:
 - Szkoła Podstawowa w Bukowcu Opoczyńskim (oddziały „0”, I – III)
 - Gimnazjum w Bukowcu Opoczyńskim
10. Gimnazjum w Wygnanowie
11. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Bielowicach (oddziały „0”, I – VI)
12. Szkoła Podstawowa w Dzielnej (oddziały „0”, I – III)
13. Szkoła Podstawowa w Januszewicach (oddziały „0”, I – VI)
14. Szkoła Podstawowa w Kraśnicy (oddziały „0”, I – VI)
15. Szkoła Podstawowa w Kruszewcu (oddziały „0”, I – III)
16. Szkoła Podstawowa w Libiszowie (oddziały „0”, I – VI)
17. Szkoła Podstawowa w Modrzewiu (oddziały „0”, I – VI)
18. Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Ogonowicach (oddziały „0”, I – VI)
19. Gimnazjum w Ogonowicach
20. Szkoła Podstawowa w Woli Załężnej (oddziały „0”, I – VI)
21. Szkoła Podstawowa w Sielcu (oddziały „0”, I – VI)
22. Muzeum Regionalne w Opocznie.

W 34 sołectwach gminy działa 16 placówek oświatowych prowadzonych przez Urząd Miejski w Opocznie, w tym: 5 Zespołów Szkół (Opoczno 1, 2, 3, Bukowiec Opoczyński, Mroczków Gościnnie). 7 gimnazjów w: Opocznie 1, 2, 3, Bukowcu Opoczyńskim, Mroczkowie Gościnnym, Wygnanowie i Ogonowicach oraz 15 szkół

podstawowych (Opoczno 1, 2, 3, Bukowiec Opoczyński, Dzielna, Januszewice, Kraśnica, Kruszewiec, Libiszów, Modrzew, Mroczków Gościnny, Sielec, Wola Załęzna, Ogonowice) oraz szkoły ponadgimnazjalne w ZSS Nr 1 (Liceum Ogólnokształcące, Zasadnicza Szkoła Zawodowa). Powołanie w ZSS-1 szkół ponadgimnazjalnych (LO, ZSS) w opinii społecznej spełniło swoje zadanie. Biorąc pod uwagę posiadane warunki lokalowe należy przeanalizować możliwość powołania podobnych szkół ponadgimnazjalnych w ZSS-3, dostosowując kierunki i profile do potrzeb młodzieży.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 przedszkoli (Nr 2 – ul. Szkolna 5, Nr 4 – ul. Norwida 2, Nr 5 – ul. Partyzantów 36, Nr 6 – z grupą żłobkową – ul. Kopernika 3, Nr 8 – ul. Kopernika 10 A).

Szkoły bazowe, filie powinny stać się świetlicami wiejskimi zapewniającymi i świadczącymi usługi oświatowo-kulturalne na rzecz środowiska lokalnego. Systemowe rozwiązania w zakresie szkolnictwa zawodowego związanego z usługami i handlem mogą być pomocne w utrzymaniu tych placówek i dadzą pracę dla nauczycieli.

Na terenie gminy Opoczno działają liczne placówki upowszechniania kultury, w tym:

- Miejski Dom Kultury w Opocznie (z kinem im. T. Sygietyńskiego)
- 8 świetlic (w Bukowcu Opoczyńskim, Bielowicach, Modrzewiu, Kraszkowie, Różannie, Mroczkowie Dużym, Stuznie, Sitowej)
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Opocznie z Punktem Informacji Turystycznej
- Filia Biblioteki Pedagogicznej z Piotrkowa Trybunalskiego
- Muzeum Regionalne w Opocznie
- 4 biblioteki – filie wiejskie (Libiszów, Kraszków, Bukowiec Opoczyński, Ogonowiec) oraz biblioteki w szkołach
- Stowarzyszenia i Koła Gospodyń (Bielowice, Modrzew, Bukowiec Opoczyński, Wygnanów, Sitowa).

Na terenie gminy działa przeszło 60-ąt jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, których działalność także i oświatowo-kulturalna jest nie do przecenienia.

Głównymi zadaniami tych placówek jest dbanie o rozwój i podtrzymywanie tradycji swojego regionu. Jednak kształtowanie świadomości regionalnej, obejmującej terytorium gminy, powiatu, województwa jest procesem długotrwałym, wymagającym zintegrowanych oddziaływań na różne sfery życia człowieka. Jedną z podstawowych form takiego oddziaływania jest wychowanie przez edukację o charakterze regionalnym. Dotyczy to zarówno dzieci, młodzieży, jak i osób dorosłych. Podnoszenie poziomu wykształcenia, zmiany kierunków wykształcenia są procesami o tendencjach wzrostowych. Wymaga to wspomaganie jakościowego rozwoju szkolnictwa, dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb rozwijającej się gospodarki w gminie i w regionie. Istotnym czynnikiem musi być współpraca ościennych gmin i powiatów. Racjonalny rozwój sieci szkół i placówek kultury zapewni lokalnym społecznościom optymalne i wszechstronne warunki rozwoju.

Obok placówek upowszechniania kultury na terenie gminy funkcjonuje cały szereg instytucji związanych ze sportem. Są to:

- kluby sportowe posiadające osobowość prawną
- uczniowskie kluby sportowe funkcjonujące przy szkołach podstawowych i średnich
- kluby sportowe, zrzeszenia i towarzystwa sportowe.

W ostatnim okresie na terenie miasta i gminy Opoczno działało 25 klubów i 8 organizacji sportowo-turystycznej i rekreacyjnych finansowanych z budżetu gminy w dziale kultura fizyczna i sport.

Są to:

1. Klub Sportowy „Stasiak – Ceramika” Opoczno – piłka nożna.
2. Ludowy Klub Sportowy „OPTEX – SCOTT” - kolarstwo.
3. Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka” – podnoszenie ciężarów i szachy.
4. Ludowy Klub Sportowy „Opoka” – ju-jitsu, piłka koszykowa, piłka nożna, tenis stołowy.
5. Zakładowy Ludowy Klub Sportowy „WOY” Bukowiec Op. – piłka nożna.
6. Ludowy Klub sportowy „Leśnik” Sitowa – piłka nożna.
7. Ludowy Klub Sportowy „Dzielna” – piłka nożna.
8. Ludowy Klub Sportowy „Blask” Bielowiec – piłka nożna.
9. Ludowy Klub Sportowy Mroczków – piłka nożna.
10. Ludowy Klub Sportowy „Unia” Wygnanów – piłka nożna.
11. Opoczyńskie Towarzystwo Sportowe Gorzałków – piłka nożna.
12. Szkolny Klub Sportowy „Jedynka” – piłka nożna, koszykowa, siatkowa, la.
13. Uczniowski Klub Sportowy „dwójka” – piłka nożna.
14. Szkolny Klub Sportowy „Trójka” – piłka nożna, koszykowa, siatkowa, la.
15. Szkolny Klub Sportowy „Dwójeczka” przy ZSS nr 3 – 5 dyscyplin w tym softball.
16. Szkolny Klub Sportowy „Młodzik” w Mroczkowie Gościnnym – la.
17. Uczniowski Klub Sportowy w Libszowie – gry zespołowe, tenis stołowy, la.
18. Uczniowski Klub Sportowy „Legia” w Dzielnej – piłka nożna, siatkowa, la.
19. Uczniowski Klub Sportowy w Bielowicach – tenis stołowy, piłka nożna, la.
20. Uczniowski Klub Sportowy „Żak” Sielec – piłka nożna, tenis stołowy.
21. Uczniowski Klub Sportowy w Ogonowiczach – piłka nożna.
22. Uczniowski Klub Sportowy Mroczków – piłka nożna.
23. Uczniowski Klub Sportowy Januszewice – piłka nożna, la.
24. Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy przy ZSPr. – 10 dyscyplin w tym taekwondo
25. Szkolny Klub Krajoznawczo-Turystyczny przy ZSS nr 3.

oraz

1. Rada Miejsko-Gminna Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Opocznie,
2. Zarząd Miejsko-Gminny Szkolnego Związku Sportowego w Opocznie.
3. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Opocznie.
4. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Ceemka” w Idzikowicach.
5. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Opocznie.
6. Ludowy Zespół Sportowy w Różannie.
7. Ludowy Zespół Sportowy Ostrów.

8. Opoczyńskie Towarzystwo Sportowe „Peła”.

Klub Sportowy „Stasiak – Ceramika” Opoczno jest klubem piłkarskim.

Ludowy Klub Sportowy „Optex-Scott” jest klubem specjalizującym się w kolarstwie górskim – MTB i przełajowym.

W Ludowym Klubie Sportowym „Opocznianka” uprawia się podnoszenie ciężarów i szachy.

Rok 2002 był przełomowy w historii Ludowego Klubu Sportowego „Opoka”. Dokonano znacznego rozszerzenia działalności. Oprócz dotychczasowej, tj. szkolenia dzieci i młodzieży w zakresie samoobrony ju-jitsu, kontynuowano pracę w sekcji koszykarskiej i tenisowej.

Zakładowy Ludowy Klub Sportowy „WOY” w Bukowcu Opoczyńskim istnieje od 1995 roku. Jest klubem jednosekcyjnym (piłka nożna).

Ludowy Klub Sportowy „Leśnik” Sitowa – klub piłkarski – występuje w klasie A. Patronat nad nim sprawuje Nadleśnictwo Opoczno z siedzibą w Sitowej.

Ludowy Klub Sportowy Dzielna występuje w klasie B.

Ludowy Klub Sportowy „Blask” Bielowice to nie tylko klub piłkarski występujący w klasie „B”, ale również stowarzyszenie sportowe, które organizuje wiele imprez środowiskowych.

Ludowy Klub Sportowy w Mroczkowie powstał w 1985 r. W klubie działa sekcja piłki nożnej.

Ludowy Klub Sportowy „Unia” w Wygnanowie, podobnie jak poprzednie występuje w piłkarskiej klasie „B”.

Kolejnymi drużynami występującymi w omawianej klasie rozgrywek są OTS Gorzałków i OTS Peła.

Nową drużyną występującą w rozgrywkach OZPN Piotrków Tryb. jest LKS Sparta Ostrów.

Istnieje LKS Różanna, która zgłasza akces udziału w rozgrywkach OZPN w Piotrkowie Tryb.

Zaletą tych drużyn jest to, że aktywizują środowiska, w którym działają i dają możliwość udziału w zawodach sportowych młodym ludziom i wychowują młodzież podatną na patologię.

Międzyszkolne, Szkolne i Uczniowskie Kluby Sportowe działają bardzo prężnie w środowiskach lokalnych, jak i poza nimi.

Godnym podkreślenia jest powołanie kilku niekonwencjonalnych dyscyplin sportowych przy MUKS działającym przy ZSP w Opocznie. Są to między innymi: Bilard, kręgarstwo, pływanie, narciarstwo alpejskie i kulturystyka.

Zarząd Miejsko-Gminny Szkolnego Związku Sportowego w Opocznie w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej i Gimnazjady organizował wiele imprez. W zawodach

tych wzięło udział 1700 dzieci i młodzieży w grupie młodszej i starszej z terenu miasta i gminy Opoczno. Zwycięzcy gminni, później powiatowi reprezentowali Opoczno w zawodach wojewódzkich i krajowych.

Rada Miejsko-Gminna Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Opocznie jest organizacją działającą w środowisku wiejskim, ale organizującą również imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży Opoczna. Jest czołową organizacją w województwie łódzkim.

Zespół z RP LZS przeprowadza imprezy o randze wojewódzkiej, tj. Mistrzostwa województwa w plażowej piłce siatkowej, Wojewódzki turniej „Piłkarska kadra czeka”.

LKS Bielowice, ZLKS WOY Bukowiec Op. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej w Opocznie to organizacja, która preferuje piłkę siatkową, w tym również plażową.

Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Ceemka” Idzikowice to organizacja działająca w środowisku kolejarskim. Działacze „Ceemki” zorganizowali Mistrzostwa Polski Kolejarzy w biegach przełajowych w Spale i Mistrzostwa Polski Kolejarzy w kręglach.

Zarząd Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Opocznie zorganizował konkurs „Poznajmy Ojcowiznę”, rajd mjr. Hubala, objazdy krajoznawcze po ziemi opoczyńskiej, uczestniczył w wielu imprezach ponadgminnych.

Oprócz klubów sportowych przy Miejskim Domu Kultury w Opocznie działa również Opoczyński Klub Tancerzy TICO. Zawodnicy stawali na najwyższym podium wygrywając rywalizację w wielu miastach Polski.

„Wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę społeczną i techniczną umożliwiającą niwelowanie różnic cywilizacyjnych między miastem a wsią oraz uatrakcyjnienie obszarów wiejskich pod względem rekreacyjno-turystycznym przez rozwój bazy i sieci agroturystycznej, może zmniejszyć problemy bezrobocia na terenach wiejskich. Istotnymi czynnikami są tradycje kulturowe na danym terenie, różne formy działań na rzecz rozwoju życia kulturowego, a także wspierania tych działań w zakresie zespołów folklorystycznych, skansenów budowlanych, artystów ludowych i ich twórczości”.

Wykaz boisk i obiektów sportowych istniejących na terenie miasta i gminy Opoczno

Lp.	Lokalizacja	Nazwa obiektu	Charakterystyka obiektu					Uwagi
			wymiary	widownia ilość miejsc	stan techniczny	rok budowy	zaplecze sanit., socjal., szatnia	
1	Opoczno	stadion KS Ceramika	280x290	5000	dobry	1999	jest	trybuna nad budynkiem zadaszona (150 os.)

2	Opoczno	siłownia LKS Opocznianka	4x4	brak	dost.	1983	jest	
3	Bukowiec Opoczyński	stadion	63x102	1000	dobry	1995	jest	brak ogrzewania, siedzisk, zadaszenia
4	Sitowa	boisko	64x100	brak	dost.	1985	szatnia bez mediów	
5	Wygnanów	boisko	56x101	brak	dobry	1992	jest	
6	Ostrów	boisko	60x110	brak	dost.	2001	brak	
7	Bielowiec	boisko	60x105	brak	dobry	2000	brak	
8	Mroczków	boisko	60x100	brak	dost.	1990	brak	
9	Różanna	boisko	60x105	brak	dobry	1985	brak	
10	Opoczno	boisko OTS	50x100	brak	dost.	2000	brak	
11	Opoczno	hala ZSS 3	25,5x45,5	500	dobry	1999	jest	
12	Opoczno	sala ZSS 1	16x40	200	dobry	1991	jest	
13	Opoczno	sala ZSS 2	20x21	brak	dobry	1990	jest	
14	Libiszów	sala	12x24	brak	dobry	1990	jest	
15	Ogonowiec	sala	11,5x23,5	brak	dobry	1990	jest	
16	Mroczków	sala	15x20	brak	dobry	2002	jest	

Biorąc pod uwagę ilość boisk trawiastych, boisk o nawierzchni bitumicznej, sal do gier zespołowych, stadionów i ich rozmieszczenie na terenie gminy, należy podjąć działania dla racjonalnego rozmieszczenia następnych inwestycji sportowych, które pozwolą na łatwiejszy dostęp do nich dzieci, młodzieży i mieszkańców z innych regionów gminy Opoczno. Budowa sal w Bukowcu Opoczyńskim, Bielowicach, Kraśnicy, Januszewicach, Sielcu i Wygnanowie, boisk o nawierzchni bitumicznej w Wygnanowie, Ogonowicach, Libiszowie, Kraśnicy - zapewniłoby te potrzeby. Ważnym problemem jest poprawa stanu i modernizacja boisk w Zespołach Szkół Samorządowych nr 1 i 3.

Istotnym problemem inwestycyjnym jest budowa Miejskiego Stadionu L.A. Likwidacja urządzeń na obecnym stadionie piłkarskim „Ceramiki” Opoczno uniemożliwia rozwój sportów indywidualnych w konkurencjach lekkoatletycznych oraz nie daje możliwości wykorzystania stadionu dla celów rekreacyjnych czy międzyszkolnych zawodów. Realizacja tego zadania pozwoli uczniom i wszystkim chętnym do uprawiania sportów indywidualnych da możliwość spędzenia wolnego czasu oraz samodoskonalenia się w rozwoju fizycznym.

Na terenie gminy Opoczno i w sąsiednich gminach istnieje baza turystyczna i zabytki kultury, które mogą być atrakcją turystyczno-rekreacyjną:

Baseny: 1 - kryty, ul. Biernackiego 4 (Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala”)

Korty tenisowe otwarte - 2:

1 - Zespół Szkół Samorządowych Nr 1 w Opocznie,

1 - Firma Optex S.A.

Strzelnica - 1:

1 - Klub Sportowy „Ceramika” Opoczno

Hotele - 4:

- „Hotel Opoczyński” - Opoczno, ul. Graniczna 7 (20 miejsc)
- Restauracja i Hotel - „Savana” - Opoczno, ul. Piotrkowska 61 (19 miejsc)
- Restauracja i Hotel „Park” - Opoczno, ul. Kolberga (28 miejsc)
- Usługi hotelowe - Opoczno, ul. Graniczna 8 (4 miejsca)
- Internat LO im. Stefana Żeromskiego, Opoczno, Armii Ludowej 2 (44 miejsca)

Akweny wodne:

- Opoczno - zbiornik wodny przy ul. 17 Stycznia w Opocznie dopływ z rzeki Drzewiczki, odpływ do rzeki Wąglanki, powierzchnia 6,06 ha, użytkownik - Polski Związek Wędkarski
- Miedzna Murowana - zbiornik wodny (retencyjny), żeglarstwo, rybołówstwo (gmina Białaczów, Żarnów)
- Miedzna Murowana - Stanica Harcerska - pokoje noclegowe, pole namiotowe, sala konferencyjna (letnia), kuchnia, sanitariaty
- Tresta - pole campingowo-biwakowe (1000 m²), świetlica, kuchnia, zaplecze sanitarne, zalew Sulejowski - żeglarstwo, sporty wodne
- Drzewica - zbiornik rekreacyjno-retencyjny, wędkarstwo, tor dla kajakarstwa górskiego.

Handel, usługi rzemieślnicze, gastronomia, stacje paliw

Lp.	Rodzaj podmiotu	1998 rok	2000 rok	2002 rok	2003 rok
1	Handel - punkty stałe ogółem	509	522	544	562
	w tym:				
	spożywcze	148	158	165	172
	spożywczo-przemysłowe	185	189	193	198
	przemysłowe	176	175	186	192
2	Handel okrężny ogółem	489	468	471	469
	w tym:				
	spożywcze	135	129	130	128
	spożywczo-przemysłowe	185	178	178	178
	przemysłowe	169	161	163	163
3	Handel hurtowy	114	111	108	107
4	Gastronomia	68	67	68	69

5	Usługi ogółem	973	1061	1102	1097
	w tym:				
	a) naprawa sprzętu RTV	15	14	14	14
	b) szewskie	12	11	10	8
	c) kuśnierskie	2	2	2	2
	d) rymarskie	1	1	1	1
	e) budowlane	216	200	94	105 regres
	f) kowalsko-ślusarskie	19	21	21	22
	g) transport towarowy	102	111	110	112
	h) transport osobowy	29	26	21	19
	i) fryzjerskie	23	22	20	18
	j) fotograficzne	10	9	9	9
	k) mechanika pojazdowa	41	36	29	28
	l) weterynaryjne	9	8	8	8
	m) pralnicze	2	3	3	2
	n) odzieżowo-dziewiarskie	21	21	22	20
	o) stomatologiczne	13	14	15	15
	p) lekarskie	19	59	59	56 rozwój
	inne	439	503	661	658 rozwój

W dziedzinie usług zaobserwować można rozwój transportu towarowego i nowych rodzajów usług, związanych z obsługą ciągle rozwijającej się telefonizacji i informatyki, ubezpieczeniami, usług medycznych i pokrewnych, usług w zakresie oświaty. Możliwości wykorzystania usług jako stymulatora rozwoju są jednak bardzo ograniczone. Nowe rodzaje usług ogranicza pojemność lokalnego rynku, którego nie są w stanie przekroczyć, a ponadto ich rozwój jest spowodowany głównie ekspansją większych podmiotów gospodarczych z zewnątrz. Pewne nadzieje można łączyć z rozwojem usług tradycyjnych, takich jak: usługi kowalsko-ślusarskie, rymarskie, czy związane z hodowlą koni i jeździectwem. Usługi tego rodzaju mają największą szansę ekspansji poza lokalny rynek, dlatego winny być promowane, jako że aktualnie obserwuje się duży popyt na tego rodzaju usługi. Na terenie miasta funkcjonują 3-y stacje paliw.

VII.3. SŁUŻBA ZDROWIA

Na terenie miasta funkcjonuje:

- 1) Szpital Rejonowy w Opocznie (ul. Partyzantów 30) w ramach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,
- 2) Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej „VITA-MED” (ul. Partyzantów 1A) i „ALMER” (ul. Piotrkowska 65), „ESKULAP” (ul. M. Curie-Skłodowskiej 18),
- 3) Przychodnia Rejonowa i Gminny Ośrodek Zdrowia w ramach Publicznych Zakładów Opieki Społecznej (ulica Szpitalna 1 i Szkolna 37),
- 4) Apteki - 12 lokali aptecznych,
- 5) Poradnie specjalistyczne - Terapii Uzależnień (ul. Kołomurna 14a) i Psychologiczno-Pedagogiczna (Armii Krajowej 2a).

Na terenach wiejskich funkcjonuje apteka w Mroczkowie Gościnnym.

VII.4. PARAFIE

Wielką rolę w pielęgnacji kultu religijnego, w organizacji życia społecznego mieszkańców, a w tym pielęgnacji tradycji, folkloru odgrywają parafie rzymsko-katolickie, z których trzy zorganizowane są w samym Opcznie, cztery we wsiach Libiszów, Kraśnicy, Mroczkowie Gościnnym, Sołku.

Obiekty sakralne stanowią charakterystyczne, wyróżniające się elementy w krajobrazie miasta i terenów wiejskich.

Parafie rzymsko-katolickie:

- p.w. św. Bartłomieja (ul. Kościelna 2),
- p.w. Podwyższenia Krzyża (ul. Westerplatte 2),
- p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny (ul. Graniczna 24),
- p.w. św. Mikołaja w Libiszowie,
- p.w. św. Wojciecha w Kraśnicy,
- p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Mroczkowie Gościnnym,
- p.w. św. Barbary w Sołku.

VII.5. INSTYTUCJE ADMINISTRACJI MIEJSKIEJ I POWIATOWEJ, POLICJI, WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI, SKARBOWOŚCI, UBEZPIECZEŃ, OBSŁUGI TECHNICZNEJ, NADZORU SANITARNEGO, ROLNICTWA

- Burmistrz Miasta, Urząd Miasta, Opczno, ul. Staromiejska 6
- Starosta, Urząd Powiatowy, Opczno, ul. Kwiatowa 1 a
- Komenda Powiatowa Policji – ul. Mickiewicza 5 a,
- Komenda Powiatowa Straży Pożarnej, ul. Rolna 1
- Staż Miejska, ul. Staromiejska 6
- Prokuratura Rejonowa, ul. Piotrkowska 244
- Sąd Rejonowy, ul. Biernackiego 20
- Urząd Skarbowy, ul. Piotrkowska 14
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Inspektorat, ul. Moniuszki 1
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, ul. Biernackiego 18
- Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna, Pl. Kościuszki 9
- Zakład Energetyczny, ul. Inowłodzka 19
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, ul. Krótka 1
- Biuro Powiatowe ARiMR, ul. Sobieskiego 1
- Ośrodek Doradztwa Rolniczego, ul. Kolberga 3 a
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii, ul. Staromiejska 37
- Inspektorat PZU S.A., ul. 17 Stycznia 1 A
- Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A., Pl. Kościuszki 1.

VII.6. INSTYTUCJE O ZASIĘGU GŁÓWNIIE PONADLOKALNYM: SZKOLNICTWO WYŻSZE, MEDIA, BANKI, POCZTA, STOWARZYSZENIA, WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

1. Na terenie Opoczna zapoczątkowany został proces funkcjonowania szkolnictwa wyższego w formie punktu zamiejscowego Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi (w Zespole Szkół Ogólnokształcących) oraz (od 2005 r.) Ośrodka Zamiejscowego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (w Zespole Szkół Samorządowych nr 3). W roku akademickim 2005/2006 studia w Ośrodku rozpoczęło już ponad 60 studentów.
2. Funkcjonują (2005 rok):
 - Tygodnik Opoczyński (ul. Westerplatte 6),
 - 7 dni Opoczna (ul. Biernackiego 5),
 - Telewizja Lokalna Opoczno (ul. Biernackiego 4).
3. Funkcjonuje szereg banków. W 2005 roku było:
 - Bank Spółdzielczy (Pl. Kościuszki 3),
 - Bank PKO BP S.A. O/Opoczno (ul. Staromiejska 14),
 - Bank PKO S.A. O/Opoczno (Pl. Kościuszki 16),
 - Bank BPH PBK S.A. O/Opoczno (ul. Piotrkowska 18).
4. Obwodowy Urząd Poczty ma siedzibę przy Placu Kościuszki 16; Urząd Pocztowy przy ul. Westerplatte 1 k.
5. Na terenie Opoczna (oraz niektórych gmin powiatu opoczyńskiego) ma siedzibę wiele stowarzyszeń grupujących społeczności o bardzo zróżnicowanym przedmiocie zainteresowań, jak np. hodowców bydła i trzody chlewnej, gołębi pocztowych, pomocy kobietom, turystyczno-krajoznawczych, przyjaciół Ziemi Opoczyńskiej (i niektórych miejscowości), radiestetów, ognisk muzycznych, przyjaciół sanktuariów, stowarzyszenie gospodarstw agroturystycznych, przyjaciół zwierząt, katolickich, kultury ludowej, sportu, amatek, wspierania inicjatyw edukacyjnych i wychowawczych; kombatanów i byłych więźniów politycznych, przyjaciół dzieci, pomocy społecznej, harcerstwa, niewidomych, inwalidów, emerytów i rencistów, wychowawczych związanych z dziećmi.
6. Opoczno podpisało porozumienia o współpracy w dziedzinie kultury, tradycji, zwyczajów, obyczajów, przedsiębiorczości, oświaty, wypoczynku, sportu, turystyki, wymiany młodzieży, artystów, wystaw gospodarczych itp. z Opocno (Czechy), Bytča (Słowacja) i Rejonem Wileńskim (Suderwa, Rudomina).

VII.7. PODSUMOWANIE

Przedstawiony powyżej podstawowy zakres funkcjonujących instytucji na terenie miasta Opoczna, terenów wiejskich gminy Opoczno oraz niektórych elementów zagospodarowania powiatu opoczyńskiego wskazuje na to, że:

- zakres zainwestowania „instytucjonalnego” gminy Opoczno jest znaczny i różnorodny,

- instytucje edukacyjne, kulturotwórcze, sportowe, opieki zdrowotnej, obsługi finansowej, medialne, handlowe stwarzają warunki do postawienia tezy, że Opoczno już obecnie odgrywa funkcje ośrodka subregionalnego,
- na podkreślenie zasługuje fakt funkcjonowania szeregu instytucji związanych bezpośrednio z podtrzymywaniem tradycji kultury opoczyńskiego subregionu etnograficznego, z którego dorobku czerpie między innymi także zespół „Mazowsze” znany poza granicami Polski,
- Opoczno prowadzi współpracę zagraniczną w dziedzinie kultury, wymiany młodzieży, przedsiębiorczości, sportu, turystyki itp. z miejscowościami w Czechach, Słowacji, Litwy. Fakt ten także świadczy o ponadlokalnym znaczeniu gminy,
- tak rozległy zakres działalności wymaga rehabilitacji układu śródmiejskiego – wizytówki miasta, a w tym jego obszarze staromiejskiego stanowiącego o tożsamości Opoczna,
- w zakresie instytucji okołobiznesowych występuje szereg potrzeb, jak np. dotyczących warunków ekspozycji produktów gminy, ich promocji, instytucji wymiany itd. Dotyczy to także obsługi gospodarki rolnej szczególnie w zakresie organizacji rynku rolnego, przechowalnictwa, przetwórstwa na większą skalę.

VIII. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH I ZATRUDNIENIA

1. Na terenie gminy i miasta następują stałe zmiany w zakresie liczby mieszkańców, ale w ciągu minionych lat w okresie 1987 – 2002 były to zmiany powolne, zmierzające do niemal stabilizacji na obszarach wiejskich (choć z dodatnim wynikiem), a wzrostem poziomu zaludnienia samego Opoczna. Sytuacja ulega niekorzystnej zmianie po 2002 roku. Następuje zahamowanie tendencji wzrostowej.

Z opublikowanych materiałów wynika, że:

- w 1987 roku liczba mieszkańców miasta wynosiła 20.492 osoby, liczba mieszkańców pozostałych terenów gminy 12.977 osób, a całej gminy 33.469 osób
- w 1990 roku: miasto – 21.369 osób
 tereny wiejskie – 13.409 osób
 ogółem gmina – 34.778 osób
- w 1995 roku: miasto – 22.543 osoby
 tereny wiejskie – 13.108 osób
 ogółem gmina – 35.651 osób

- w 2000 roku: miasto - 23.102 osoby
tereny wiejskie - 13.210 osób
ogółem gmina - 36.318 osób

a według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi:

- w 2003 roku: miasto - 22.608 osób
tereny wiejskie - 12.799 osób
ogółem gmina - 35.407 osób
- w 2004 roku: miasto - 22.613 osób
tereny wiejskie - 12.770 osób
ogółem gmina - 35.383 osoby

Tym niemniej w ciągu tych 17 lat miasto zwiększyło stan zaludnienia o 2.121 mieszkańców, a tereny wiejskie gminy zmniejszyły swoje zaludnienie jedynie o 207 osób.

Obecnie, tj. w latach 2003 i 2004, sytuacja dotycząca przyrostu naturalnego jest w dalszym ciągu korzystna. Według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi w 2003 roku w gminie Opoczno przyrost naturalny wyniósł 3 ‰, a w mieście 2,9 ‰; w 2004 roku odpowiednio 2 ‰ i 1,7 ‰ (wówczas, gdy w całym powiecie opoczyńskim wskaźnik ten był już ujemny - 0,1 ‰ i -1 ‰).

Struktura wieku ludności w 2003 roku

	Ogółem ludność	%	w tym wieku:					
			przedprodukcyjnym	%	produkcyjnym	%	poprodukcyjnym	%
Gmina	35407	100	8988	25,4	21966	62,0	4453	12,6
Miasto	22608	100	5650	25,0	14624	64,7	2334	10,3

Według wniosków wynikających z analiz, wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym, maleje w wieku przedprodukcyjnym. Jest to zresztą zjawisko powszechne związane z obserwowanym od lat procesem starzenia się ludności. Należy się liczyć z dalszym procesem ograniczonych urodzeń, wzrostem zgonów, a w wyniku ujemnym przyrostem naturalnym.

Według prognoz Urzędu Statystycznego, w powiecie opoczyńskim ma ulec zmniejszeniu stan zaludnienia w ciągu najbliższych kilkunastu lat od poziomu 79,4 tys. osób w 2003 roku do 75,8 tys. osób w 2030 roku.

W pewnej mierze proces ten dotknie z pewnością także i gminę Opoczno, ale głównie tereny wiejskie. W niniejszym zapisie „Studium...” przyjmuje się, że poziom zaludnienia miasta Opoczno wyniesie rząd 28 tys. osób, czyli wzrośnie o wskaźnik 1,24, tj. bardzo znacznie.

Wykaz miejscowości terenów wiejskich gminy Opoczno z wyszczególnieniem liczby mieszkańców na dzień 31.12.2005 r.

Miejscowość	liczba mieszkańców
Adamów	205
Antoniów	157
Bielowice	888
Brzustówek	139
Brzustówek Kolonia	268
Brzuśnia	9
Bukowiec Opoczyński	672
Dzielna	594
Janów Karwicki	280
Januszewice	418
Karwice	224
Kliny	335
Kraszków	384
Kraśnica	676
Kruszewiec	267
Kruszewiec Bl. PKP	263
Kruszewiec Kolonia	296
Libiszów	312
Libiszów Kolonia	312
Międzybórz	227
Modrzew	211
Modrzewek	95
Mroczków Duży	441
Mroczków Gościnnie	479
Ogonowice	938
Ostrów	590
Różanna	364
Sielec	109
Sitowa	469
Sobawiny	417
Sołek	62
Stużno	192
Stużno Kolonia	155
Wola Załęzna	725
Wólka Karwicka	171
Wólka Karwicka Kolonia	66
Wygnanów	390
Zameczek	83
Ziębów	134
Razem	13017

Powyższe informacje są najbardziej aktualne w styczniu 2006 r. i odzwierciedlają skalę koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach do wykorzystania w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, projekcie infrastruktury.

Jak wynika z zestawienia – do najbardziej zaludnionych miejscowości zaliczają się Ogonowice, Bielowice, Wola Załęzna, Bukowiec Opoczyński, Kraśnica, Ostrów (rząd 600 – 900 mieszkańców).

*

* *

Według opublikowanych analiz „Programu rozwoju lokalnego”, sytuacja na rynku pracy od 1998 roku uległa znacznemu pogorszeniu. Liczba bezrobotnych ogółem w gminie zwiększyła się z 2700 osób na koniec 1998 roku do 4351 w dniu 31 marca 2003 roku. Aż 250 osób spośród bezrobotnych posiada wykształcenie wyższe, 1720 wykształcenie policealne i średnie zawodowe, aż 3388 zasadnicze zawodowe. Jest to narastający problem społeczny.

Upadł przede wszystkim przemysł odzieżowy, budowlany. Przemysł płytek ceramicznych w dalszym ciągu jest jednym z podstawowych symboli Opoczna.

„W najbliższych latach nie należy spodziewać się szybkiej poprawy sytuacji na rynku pracy ... szans ... wzrostu ... można upatrywać jedynie w efektywnym i trwałym pozyskiwaniu nowych rynków zbytu”.

Szansę wiąże się także z zapowiadaniem utworzeniem Podstrefy „Opoczno” Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a także z przewidywanymi inwestycjami drogowymi; kolejowymi; związanymi z gospodarką wodno-ściekową; budownictwem mieszkaniowym; użyteczności publicznej w tym sportowo-rekreacyjnymi, nowymi formami gospodarki rolnej (specjalizacja, grupy producenckie, powiększenie gospodarstw).

Według cyt. „Planu ... województwa ...” „Opoczno – miasto predysponowane do rozwoju ...” oraz „zakładany ... rozwój potencjału usługowego i gospodarczego zdecyduje o kształtowaniu się subregionalnych funkcji ośrodka”.

Pracujący w 2003 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Rolnictwo	Przemysł i budownictwo	Usługi	
		publiczny	prywatny			rynkowe	nierynkowe
Gmina Opoczno	7462	3924	3538	416	3314	2155	1947
w tym miasto	6388	3338	3050	8	2780	1867	1733

Dane Urzędu Statystycznego w Łodzi dotyczące „Pracujących w 2003 roku” są niepełne. Nie uwzględniają podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, co bardzo zniekształca istniejącą sytuację. Zatrudnienie w rolnictwie także nie jest wykazywane w sposób pełny.

IX. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

IX.1. KANALIZACJA SANITARNA

Sieć kanalizacyjna na terenie miasta i gminy jest typu rozdzielczego.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Opoczno wynosi 67,3 [km], w tym w mieście 54,3 [km], co oznacza, że z sieci miejskiej korzysta 97 [%] mieszkańców, natomiast na terenach wiejskich 4,3 [%] mieszkańców.

Do budowy kanałów sanitarnych stosowano w ok.75 [%] rury kamionkowe oraz kręgi i płyty żelbetowe z przeznaczeniem na wykonanie studni rewizyjnych. W 25 [%] sieć wykonana jest z rur i kształtek PCW, PCV oraz PE (studnie rewizyjne również wykonane są z tworzyw sztucznych).

System kanalizacji sanitarnej na terenie miasta jest stale rozbudowywany i modernizowany.

Na terenie gminy sukcesywnie realizowana jest koncepcja skanalizowania gminy według opracowania wykonanego w 1999 roku przez "EKO PROGRES"

Na terenie miasta i gminy pracują trzy oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Opocznie - zlokalizowana jest we wschodniej części miasta na lewym brzegu rzeki Drzewiczki. Obsługuje miasto Opoczno oraz wsie Różanna i Bukowiec. Oczyszczalnia typu mechaniczno - biologicznego oparta na metodzie osadu czynnego. Odpadki zebrane z krat oraz zawartość z piaskowników deponowane są na składowisku odpadów w Różannej. Osady ściekowe powstające w procesie oczyszczania ścieków są odwadniane oraz higienizowane a następnie wykorzystywane do nawożenia gruntów i rekultywacji. Średnia ilość oczyszczanych ścieków wynosi 5818 [m³/d] czyli 242,5 [m³/h]. Liczba mieszkańców obsługiwana przez oczyszczalnię wynosi 23 271. Do oczyszczalni trafiają również ścieki przemysłowe z Zakładów Ceramicznych Opoczno S.A., Zakładów Włókienniczych OPTEX S.A. oraz z Zakładu Przetwórstwa Mięsnego. Ogólny udział ścieków przemysłowych w stosunku do komunalnych dopływających na oczyszczalnię wynosi ok. 40 [%].

Sprawność oczyszczalni wynosi:

- 93 [%] redukcji BZT₅
 - 85 [%] redukcji CHZT
 - 87,5 [%] redukcji P_{og}
 - 65 [%] redukcji N_{og}
- Oczyszczalnia ścieków "Mroczków" w Mroczkowie Gościnnym typu hydrobotanicznego. Przepustowość oczyszczalni wynosi 67 [m³/d] a średnia ilość oczyszczanych ścieków wynosi 30 [m³/d]. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do ciekłu "Dzielna".

Sprawność oczyszczalni wynosi:

- 74 [%] redukcji BZT5
- 66 [%] redukcji CHZT
- 35 [%] redukcji P_{og}
- 42 [%] redukcji N_{og}

Z uwagi na niski stopień redukcji zanieczyszczeń oczyszczalnia wymaga modernizacji.

- Oczyszczalnia ścieków " Ceramika Paradyż Sp z o.o." zlokalizowana w Opocznie. Obsługuje 250 pracowników zakładu. Oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna oparta na metodzie hydrobotanicznej, oczyszcza 11,5 [m³/d] ścieków gospodarczo - bytowych. Powstały w procesie oczyszczania ścieków osady w ilości 30 m³/miesiąc (360 m³/rok) utylizowany jest przez PGK Sp. z o.o. w Opocznie. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego w zlewni rzeki Pogorzelec.

IX.2. KANALIZACJA DESZCZOWA

Sieć kanalizacji deszczowej obejmuje swoim zasięgiem centralną część Opoczna oraz dzielnice przemysłową. Długość sieci kanalizacji deszczowej wynosi ok. 18 [km] W południowo - zachodniej części miasta z budownictwem indywidualnym występuje fragmentaryczna kanalizacja deszczowa w postaci krótkich kanałów oraz rowów odwadniających z wylotami do rzeki Wąglanki. Wody deszczowe z terenów miasta odprowadzane są również do gruntu i przydrożnych rowów.

IX.3. WODOCIĄG

Eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej SP. z o.o. w Opocznie. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Opoczno wynosi 155,6 [km] w tym na terenie miasta 41,3 [km]. Sieć wodociągowa oparta jest na komunalnych ujęciach podziemnych do których należą:

- Ujęcie "Opoczno" - obsługuje sieć wodociągową o długości 73,86 [km], dobową wielkość poboru wody wynosi 3766 [m³/d]. Ujęcie posiada zbiornik wyrównawczy o pojemności 2000 [m³] do którego tłoczona jest woda ze studni głębinowej S III i S IIIa, z pozostałych studni głębinowych woda pompowana jest bezpośrednio do sieci. Obszar objęty obsługą ujęcia to miasto Opoczno oraz wsie: Dzielna, Bukowiec Opoczyński, Brzustówek, Brzustówek Kolonia, Libiszów, Libiszów Kolonia, Międzychód, Sobawiny, Wola Załęzna, Różanna, Ogonowice, Sitowa, Ostrów, Januszewice, Kliny, Karwice, Janów Karwicki, Stuzno.
- Ujęcie „Kraśnica” - obsługuje wodociąg o długości 25,20 [km], który zlokalizowany jest w miejscowościach: Kraśnica, Antoniów, Kruszewiec, Kruszewiec Kolonia, Ziębów, Modrzew, Modrzewek. Dobowa wielkość poboru wody wynosi 82 [m³/d].

- Ujęcie „Mroczków” - obsługuje wodociąg o długości 5,62 [km] w miejscowościach: Mroczków Gościnny, Mroczków Duży, Kraszków. Dobowa wielkość poboru wody wynosi 59 [m³/d].

Wymienione ujęcia są ze sobą połączone i działają w jednym systemie.

Na terenie gminy funkcjonują również zakładowe ujęcia wód podziemnych. Są to:

- Ujęcie należące do OPOCZNO S.A.
 - Studnia nr 1 ZP „Śląsk” ul. Piotrkowska 244_- głębokość otworu 57 [m p.p.t.]; wydajność ujęcia 75,6 [m³/h]*; głębokość lustra wody 10,2 [m p.p.t.]
 - Studnia nr 2 ZP „Śląsk” ul. Piotrkowska 244 - głębokość otworu 55 [m p.p.t.]; głębokość lustra wody 9,5 [m p.p.t.]
 - Studnia nr 1 ZP „Pomorze” ul. Przemysłowa 5 - głębokość otworu 70 [m p.p.t.]; wydajność ujęcia 152 [m³/h]*; głębokość lustra wody 8,85 [m p.p.t.]
 - Studnia nr 2 ZP „Pomorze” ul. Przemysłowa 5- głębokość otworu 70 [m p.p.t.]; głębokość lustra wody 9,25 [m p.p.t.]
 - Studnia nr 1 ZP „Mazowsze” ul. Przemysłowa 5b_- głębokość otworu 55 [m p.p.t.]; wydajność ujęcia 23 [m³/h]*; głębokość lustra wody 11 [m p.p.t.]
 - Studnia nr 2 ZP „Mazowsze” ul. Przemysłowa 5b - głębokość otworu 65 [m p.p.t.];
głębokość lustra wody 11 [m p.p.t.]
- * - wydajność dla dwóch studni

- Ujęcie należące do SANARE S.A. Kraków
 - Studnia P-1 w Opocznie przy ul. Staromiejskiej 2 -głębokość otworu 14 [m p.p.t.]; wydajność ujęcia 16,2 [m³/h]; głębokość lustra wody 11,35 [m p.p.t.]

IX.4. ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Przez zachodnią część gminy Opoczno przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, który zaopatruje Zakład Opoczno S.A. Z dostarczaniego gazu korzysta także część mieszkańców miasta Opoczno, wsi Kliny i Januszewice. Na terenie miasta zlokalizowana jest stacja redukcyjna II stopnia (*w rejonie ul. Partyzantów*), która zasila następujące osiedla: ZPC, ZPW, PKP, bloki spółdzielni mieszkaniowej, Westerplatte, Powstańców Wielkopolskich.

Sieć gazowa średniego ciśnienia obsługująca ww. osiedla zbudowana jest z rur stalowych. W okolicy stacji redukcyjnej I stopnia zlokalizowany jest gazociąg PE ϕ 63 [mm] zlokalizowany w ulicy Ogrodowej zasilający Zakład CERAMIKA Paradyż. Długość gazociągu w mieście wynosi ok. 10 [km] co zaspakaja 25[%] potrzeb

mieszkańców, na wsi ok. 2,8 [km] - zaspokojenie potrzeb 10[%]. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z gazu bezprzewodowego.

IX.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Głównym źródłem zaopatrzenia gminy Opoczno w ciepło są kotłownie lokalne i indywidualne z piecami CO na węgiel lub koks. Na terenie miasta działa kotłownia spółdzielni mieszkaniowej, która zasila w ciepło miasto Opoczno. Miasto posiada ok. 14 [km] ciepłociągów wybudowanych w przestarzałej technologii, wymagają modernizacji.

IX.6. ENERGETYKA

Gmina miejsko - wiejska Opoczno jest w całości zelektryfikowana. Miasto Opoczno posiada własną sieć elektroenergetyczną, która składa się z napowietrznych i kablowych linii średniego napięcia 15 [kV], stacji transformatorowych rozdzielczych 15/0,4/02 [kV] oraz linii rozdzielczych niskiego napięcia 0,4/0,231 [kV]. Sieć rozdzielcza 15 [kV] jest zasilana ze stacji elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110/15 [kV] "Opoczno" przy ul. Inowłodzkiej 19 oraz ze stacji "Ceramika" przy ul. Przemysłowej 5. Suma mocy znamionowych transformatorów 110/15 [kV] wynosi 64 [MVA]. Powyższe stacje połączone są z systemem elektroenergetycznym liniami 110 [kV]: "Opoczno - Ceramika", "Ceramika - Myślibórz", "Opoczno - Tomaszów 1", "Opoczno - Radzice" oraz "GPZ Opoczno - Końskie". Istniejący system linii 110 [kV] i stacji 110/15 kV zasilających gminę i miasto Opoczno zaspakajają obecne i perspektywiczne potrzeby elektroenergetyczne. Występujące rezerwy mocy w transformatorach 110/15 [kV] pozwalają na dwukrotne zwiększenie ilości energii elektrycznej dostarczanej odbiorcom. Istnieje też możliwość zainstalowania transformatorów o większej mocy.

IX.7. TELEKOMUNIKACJA

W zakresie telekomunikacji nie występują ograniczenia wynikające z zagospodarowania przestrzennego.

Przez teren gminy przebiegają telekomunikacyjne, międzymiastowe połączenie przewodowe relacji Piotrków Trybunalski - Tomaszów Mazowiecki - Opoczno - Radom.

IX.8. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Odpady powstające na terenie miasta i gminy deponowane są na składowisku odpadów zlokalizowanym w miejscowości Różanna. Od 1998 roku funkcjonuje

selektywna zbiórka odpadów od mieszkańców, którą zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej

Sp. z o.o. w Opocznie. Zbiórka prowadzona jest w systemie pojemnikowym. Zbierane są trzy frakcje: szkło, papier i tworzywa sztuczne. Na terenie gminy nie funkcjonuje kompleksowy zakład unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych prowadzona jest doraźnie. Nie funkcjonuje również, zbiórka odpadów ulegająca biodegradacji oraz remontowo - budowlanych od mieszkańców. Na terenie miasta i gminy nie występują instalacje do odzysku odpadów komunalnych (sortownie i kompostownie).

Reasumując, prowadzona obecnie gospodarka odpadami komunalnymi na terenie gminy polega głównie na deponowaniu powstających na jej terenie odpadów niesegregowanych na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Różanej. Ponadto prowadzona jest w ograniczonym zakresie selektywna zbiórka odpadów. W związku z brakiem zorganizowanej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów ulegających biodegradacji i remontowo - budowlanych analizowany system gospodarki odpadami nie uwzględnia ograniczenia kierowania na składowisko tychże odpadów. Nie funkcjonuje zbiórka odpadów niebezpiecznych występująca w strumieniu odpadów komunalnych.

X. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

1. Przez teren gminy (a w tym i miasta) przebiega droga krajowa Nr 12 relacji Kalisz - Sieradz - Zduńska Wola - Łask - Piotrków Trybunalski - Opoczno - Radom oraz drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne.
2. Do najistotniejszych należą:
 - a) droga krajowa Nr 12 (GP),
 - b) drogi wojewódzkie: Nr 713 Łódź - Andrespol - Kurowice - Ujazd - Tomaszów Mazowiecki - Januszewice; Nr 726 Rawa Mazowiecka - Inowłódz - Opoczno - Żarnów,
 - c) drogi powiatowe:
 - Nr 3103E - Brzustów - Kruszewiec Kolonia
 - Nr 3104E - Szadkowice - Dęborzyczka
 - Nr 3101E - Korzenin - Sławno - Szadkowice - Bukowiec Opoczyński - Międzybórz
 - Nr 3109 E - Drzewica - Radzice Małe - Libiszów - Opoczno
 - Nr 3108E - Opoczno - Drzewica
 - Nr 3111E - Radzice Małe - Trzebinia - Sołek - Karwice
 - Nr 3114E - Rożanna - Stuzno - Zawody
 - Nr 3112E - Opoczno - Petrykozy - Sędów - gr. woj. świętokrzyskiego (Nałęczów)
 - Nr 3115E - Białaczów - Petrykozy - Stuzno - gr. woj. świętokrzyskiego (Gościnięc)

Nr 3117E - Ostrów - Białaczów - gr. woj. świętokrzyskiego (Trzemoszna)

Nr 3122E - Psary - Zachorzów - Kliny

3. Istotne znaczenie w powiązaniach komunikacyjnych gminy posiadają drogi krajowe:
 - Nr 48 Tomaszów Mazowiecki - Inowódz - Kock,
 - Nr 74 Sulejów - Paradyż - Żarnów - Kielce.
4. Przez gminę (w tym i miasto) przebiegają linie kolejowe (tereny zamknięte): Centralna Magistrala Kolejowa Zawiercie - Gdańsk (bez zatrzymywania się pociągów w Opocznie), linia Koluszki - Skarżysko Kamienna i Radom - Koluszki (ze stacją w Opocznie).
5. Przebieg drogi krajowej przez obszar centralny miasta jest bardzo konfliktogeny, powoduje ruch tranzytowy przez najbardziej newralgiczne rejon miasta (potencjalne kolizje, potencjalne zagrożenie środowiska związane z transportem materiałów niebezpiecznych i rzeczywiste związane ze skażeniem powietrza i hałasem). Kolizyjny jest także ruch samochodowy w kierunku północnym od trasy Nr 12.
6. W gminie funkcjonuje lokalna komunikacja autobusowa a przez gminę przebiegają także trasy autobusów wiążące tereny zewnętrzne z miastem.

CZĘŚĆ DRUGA
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA OPOCZNO

I. WPROWADZENIE DO CZĘŚCI DRUGIEJ

1. Część druga stanowi element kompleksowego opracowania „Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno”, na który składają się trzy części:
 - 1- „Uwarunkowania”, wspólne dla miasta i gminy;
 - 2- kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Opoczno;
 - 3- kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno.
2. Oprócz zmian wynikających z opracowań specjalistycznych, do „kierunków i polityki zagospodarowania przestrzennego miasta Opoczno” wprowadzono szereg nowych ustaleń zmieniających kierunki zagospodarowania przestrzennego dotyczące przeznaczenia terenów w jednostkach określanych w „Studium ...” z 2000 roku mianem stref strukturalnych.
3. „Studium ...” z 2000 roku zawiera szereg rozwiązań /zasługujących na ich uhonorowanie w kolejnej edycji „Studium”/, które są wykorzystane także i w niniejszym zapisie.
4. Studium stanowione przez radę miasta, nie będąc przepisem gminnym, jest jednak aktem kierownictwa wewnętrznego, który stanowi podstawę do:
 - „planowania i realizacji zadań własnych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
 - kreowania miasta jako korzystnego miejsca lokalizacji określonych inwestycji,
 - ofertowej działalności organów miasta,
 - posługiwania się przepisami ustaw szczegółowych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze miasta wpływają na ustalenia studium i wiążą organy gminy w postępowaniu administracyjnym,
 - stwarzania warunków realizacji polityki przestrzennej państwa i samorządu wojewódzkiego na terenie miasta,
 - gospodarki gruntami w mieście,
 - podejmowania działań związanych z obejmowaniem ochroną najbardziej cennych i wartościowych obszarów i obiektów w mieście,
 - wykonywanie prognoz wpływu ustaleń planów miejscowych na środowisko,
 - wykonywanie ocen oddziaływania inwestycji na środowisko,
 - planowanie prac kartograficznych umożliwiających sprawną działalność planistyczną i administracyjną,
 - inspirowania wszelkich działań mających na celu poprawę wizerunku miasta.

W długofalowej polityce tworzenia korzystnych warunków rozwoju zagospodarowania Opoczna, należy prowadzić stałą analizę następujących działań, tworzących spiralę postępu:

 - kreowanie warunków dynamicznego rozwoju,
 - czerpanie korzyści z przyjętego kierunku rozwoju (korzystne warunki dla podnoszenia poziomu życia mieszkańców),

- analiza efektów podejmowanych działań,
- niezbędne korekty działań.

Podejmowanie tych działań przez władze w wymienionej kolejności i odnotowywane przez mieszkańców efekty przestrzenne stworzą prawidłowy klimat społeczny i przyczyniają się do kształtowania poszukiwanego przez inwestorów i oczekiwanego przez mieszkańców wizerunku miasta”.

II. POLITYKA PRZESTRZENNA JAKO ELEMENT POLITYKI ROZWOJU MIASTA

1. Uznaje się, że generalnym celem rozwoju miasta Opoczna jest cel uniwersalny „podniesienie standardu życia mieszkańców miasta przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju” także i poprzez realizację polityki przestrzennej w zakresie:
 - a) uzyskiwaniem coraz to wyższej sprawności funkcjonowania miejskich struktur przestrzennych poprzez korektę układu komunikacyjnego, podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną terenów i zainwestowania kubaturowego;
 - b) wykorzystania położenia i funkcji miasta w strukturze osadniczej województwa łódzkiego i jego związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków jego rozwoju dla podnoszenia atrakcyjności miasta jako obszaru korzystnego do inwestowania i koncentracji funkcji subregionalnej;
 - c) przeciwdziałanie degradacji walorów miasta w zakresie środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, potencjału intelektualnego mieszkańców.
2. Uznaje się, że konkretyzacja celu generalnego następuje poprzez działania zmierzające do osiągnięcia celów pośrednich (także wyrażanych w polityce przestrzennej), a przede wszystkim:
 - a) stałego monitoringu dotyczącego przestrzeni miejskiej, tj. jej zagospodarowania i użytkowania, powiązań zewnętrznych i zależności wewnętrznych, oceny, ochrony i efektywnego wykorzystania występujących walorów w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałania konfliktom i barierom związanym z użytkowaniem przestrzeni, a w konsekwencji określenie rejonów predysponowanych dla rozwoju podstawowych funkcji miejskich (szczególnie poprzez diagnozę środowiska przyrodniczego i kulturowego, ich ochronę, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie dla celów rozwojowych, układu komunikacyjnego; infrastruktury technicznej);
 - b) integrowanie polityki przestrzennej państwa z interesami miejskimi poprzez wpływanie na formułowanie zadań rządowych i wojewódzkich związanych z priorytetami rozwoju miasta oraz na treść strategii rozwoju województwa, kolejną wersję planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego;

- c) wykorzystanie dla rozwoju miasta zewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym w ramach gminy, powiatu, powiązań międzypowiatowych i wojewódzkich;
 - d) tworzenie zbioru informacji stwarzających warunki dla projekcji rozwojowego image miasta, marketingu jego przestrzennych walorów dla działalności związanej z preferowanymi formami aktywności gospodarczej, a w tym działalności ofertowej miasta o funkcji subregionalnej;
 - e) prowadzenie aktywnego monitoringu gospodarki przestrzennej służącego aktualnymi informacjami o stanie miasta, ofertach lokalizacyjnych, stanie własności, cenach i warunkach nabywania nieruchomości, warunkach uzbrojenia komunalnego, warunkach zabudowy.
3. Powyższe cele zbieżne są z ogólną wizją rozwoju i zagospodarowania województwa łódzkiego, określonymi zarówno w jego Strategii, jak i w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” oraz w „Strategii i planie rozwoju lokalnego gminy Opoczno”, a także sformułowanego w „Studium ...” z 2000 roku celu polityki przestrzennej miasta, jako:

STWORZENIE PODSTAW DO WIELOFUNKCYJNEGO ROZWOJU PRZESTRZENNEGO, POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, POPRAWY STANDARDU USŁUG PONADLOKALNYCH W WARUNKACH EKOLOGICZNEJ RÓWNOWAGI, FUNKCJONALNEJ SPRAWNOŚCI I ESTETYCZNEJ ATRAKCYJNOŚCI MIASTA

4. Według stwierdzeń „Studium” z 2000 roku – „Realizacja polityki przestrzennej na obszarze miasta Opoczna, materializować się będzie w zagospodarowaniu, na długie lata odzwierciedlającym stan gospodarki miasta, stopień zaangażowania władz w wykorzystanie istniejących szans i stwarzanie nowych możliwości rozwoju Opoczna jako powiatowego ośrodka o funkcji subregionalnej, a także wrażliwość społeczności lokalnej na problemy, które powinny być w mieście rozwiązywane i determinację w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania obszarów miejskich na coraz wyższym poziomie. Jednym z elementów polityki przestrzennej władz samorządowych jest podejmowanie działań mających na celu, przede wszystkim, usuwanie niedostatków w zagospodarowaniu przestrzennym i zagospodarowania miasta. Działania w tym zakresie nie powinny jednak zdominować przedsiębiorczości władz miasta w wykorzystaniu szans i potencjałów jakie posiada miasto. Realizowana na obszarze miasta polityka przestrzenna jest dopełnieniem i przestrzennym wyrazem realizowanej strategii rozwoju miasta w najszerszym znaczeniu tego pojęcia jak i w przedsięwzięciach administracyjnych, gospodarczych, społecznych, podejmowanych w codziennej działalności tych władz. Polityka przestrzenna realizowana przez samorząd powinna być rozwinięciem i uzupełnieniem polityki przestrzennej państwa wyrażanej w polityce zagospodarowania przestrzennego województwa, w szczególności w odniesieniu do ochrony i optymalnego wykorzystania najcenniejszych wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego jak i w odniesieniu do stworzenia możliwości

realizacji na obszarze miasta i gminy ponadlokalnych celów publicznych, które przyczynić się mogą do zaistnienia potencjałów, wykorzystywanych następnie w planowaniu rozwoju miasta i powiatu. Synergia działań w realizacji polityki przestrzennej państwa i samorządu lokalnego przynosić może efekty, które w sumie wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców przez zaspokojenie ich potrzeb w zakresie mieszkania, pracy, szkolnictwa i nauki, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz sportu, turystyki, wypoczynku i rekreacji a także w zakresie ład przestrzennego i przyjaznego mieszkańcom miasta środowiska zamieszkiwania”.

Analiza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego pozwala na określenie między innymi następujących atutów stanowiących potencjał rozwoju i zagospodarowania przestrzennego miasta:

- znacząco rozbudowany potencjał usługowy, w tym głównie szkolnictwa stopnia średniego, służby zdrowia, instytucji miejskich i szczebla powiatowego,
- wytworzone i ugruntowane tradycje folkloru, które spowodowały wytworzenie powszechnie znanego w kraju i poza jego granicami regionu etnograficznego, który wyraża się nie tylko poprzez strój, obyczaj, muzykę, taniec, ale także formy zabudowy wsi regionu opoczyńskiego,
- zabytkowy charakter części średniejskiej miasta,
- walory środowiska przyrodniczego rejonu,
- ustabilizowana pozycja niektórych dziedzin produkcji przemysłowej na rynku krajowym, w tym płytek ceramicznych i swego czasu przemysłu lekkiego,
- duże możliwości lokalizacyjne różnych form aktywności gospodarczej,
- bezpośrednie sąsiedztwo, a następnie projektowany bezpośredni związek z Centralną Magistralą Kolejową,
- bezpośredni związek z drogowym układem krajowym i wojewódzkim, projektowanym do rozbudowy i modernizacji,
- potencjał intelektualny mieszkańców,
- stabilizacja w poziomie zaludnienia miasta,
- brak istotnych ograniczeń w rozbudowie infrastruktury technicznej.

Istniejące rodzaje zainwestowania, ich różnorodność – już świadczą o ponadpowiatowej funkcji miasta (patrz „Uwarunkowania”).

Z kolei za niedostatki w zagospodarowaniu miasta uważa się:

- brak zrealizowanej (projektowanej obwodnicy miasta wzdłuż drogi krajowej Nr 12),
- mała przejrzystość układu funkcjonalno-przestrzennego miasta

- występowanie obszarów wymagających rewaloryzacji, modernizacji,
- brak współczesnych założeń urbanistyczno-architektonicznych,
- zbyt małe nasycenie zabudowanej przestrzeni miasta poprzez tereny zieleni miejskiej powszechnie dostępnej, niedostateczne wyposażenie miasta w ośrodki rekreacji i rozrywki, w tym dla młodzieży.

III. KIERUNKI PRZEKSZTAŁCENŹ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA

III.1. USTALENIA OGÓLNE

Tekst i rysunek niniejszego, ujednoliconego zapisu „Studium” stanowi bezpośrednie nawiązanie do ustaleń „Studium” m. Opoczna z 2000 roku. Do ustaleń tych wprowadzono jednak szereg zmian wynikających z analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, wykonanej w 2005 roku oraz tendencji wyrażanej przez mieszkańców miasta.

Wyznaczone zadania i cel polityki przestrzennej stanowiącej element polityki rozwoju miasta mogą być osiągnięte przez konsekwentne działania w poniżej sformułowanych kierunkach (zgodnie z zapisem „studium” z 2000 roku).

1. „Stworzenie warunków dla poszerzenia oferty usług o znaczeniu ponadlokalnym ze szczególnym uwzględnieniem usług w zakresie obsługi rolnictwa, szkolnictwa oraz turystyki i wypoczynku.
2. Stworzenie podstaw do działalności gospodarczej i zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej w zakresie mieszkalnictwa.
3. Podniesienie atrakcyjności miasta dla pożądaných inwestycji i prowadzenie aktywnej polityki ofertowej na rynku inwestorskim.
4. Racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony.
5. Ochrona obiektów i obszarów środowiska kulturowego i ich wykorzystanie jako potencjału przestrzennego przy zagospodarowywaniu terenów z nimi sąsiadujących oraz kształtowaniu przestrzeni publicznych.
6. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez sukcesywną realizację zadań własnych gminy, w szczególności w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej.
7. Kształtowanie ładu przestrzennego i przyjaznego mieszkańcom środowiska zamieszkania z uwzględnieniem tożsamości kulturowej i zasad estetyki urbanistycznej i architektonicznej.
8. Rewaloryzacja i modernizacja istniejącej zabudowy wymagającej takich zabiegów, w szczególności w zabytkowym centrum miasta i jego sąsiedztwie.

9. Podejmowanie działań mających na celu przyspieszenie budowy obwodnicy miasta realizowanej jako ponadlokalny cel publiczny.
10. Modernizacja systemu komunikacji drogowej w mieście pod kątem poprawy stanu obsługi zarówno mieszkańców miasta jak i przyjezdnych.
11. Budowa ścieżek rowerowych.
12. Aktywna polityka w zakresie gospodarki nieruchomościami niezbędnymi dla realizacji zadań własnych gminy i działalności ofertowej dotyczącej zagospodarowania przestrzennego.
13. Dostosowanie polityki planistycznej do przyjętych celów i kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta.
14. Wykreowanie korzystnego wizerunku miasta.

Rozwijanie aktywności miasta na rynku inwestorskim wpłynie na wzrost popytu na różnego rodzaju działalność wytwórczą i usługową, a zatem i na wzrost popytu na tereny inwestycyjne, które poszukiwane są na terenie miasta.

Terenami, które mogą być przedmiotem oferty miasta na rynku inwestorskim to, przede wszystkim tereny komunalne. Powiększenie tych zasobów może nastąpić tylko przez aktywną gospodarkę gruntami bowiem przez kolejne transakcje na rynku nieruchomości można doprowadzić do utworzenia kompleksów gruntów komunalnych nadających się pod różnego rodzaju inwestycje, w miejscach gdzie mogą być one przeznaczone na określone cele. Ważnym elementem przygotowania takich gruntów jako oferty miasta jest wyprzedzająca realizacja infrastruktury technicznej, która może być wykorzystana do obsługi terenów występujących w ofertach. Realizacja inwestycji na tych terenach stanie się z kolei źródłem dopływu środków do budżetu miasta i zwiększenia możliwości realizacji zadań własnych miasta. Stopień realizacji zadań dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej niezaprzeczalnie wpływa na poziom życia mieszkańców. W sytuacji pozytywnej oceny mieszkańców dotyczącej działań władz miasta, można oczekiwać zwiększonej aktywności i determinacji społeczności lokalnej w zakresie, zgodnego z zasadami ekologicznej równowagi i funkcjonalnej sprawności, zagospodarowywania kolejnych terenów miasta. Zagospodarowania noszącego cechy estetycznej atrakcyjności i ład przestrzennego, którego właściwe kształtowanie jest również jednym z podstawowych zadań własnych samorządu gminnego.

Prawidłowe kształtowanie ogniw wyżej wymienionego łańcucha przyczynowo-skutkowego, aktywność samorządu miasta i jego mieszkańców w działaniach na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego przy jednoczesnym dążeniu do optymalnego wykorzystania istniejących możliwości rozwojowych oraz zagospodarowywanie obszaru miasta zgodnie z prawem i zasadami polityki, określonej w niniejszym studium, pozwoli na harmonijny rozwój miasta.

III.2. PRZYJĘTY MODEL STRUKTURY MIASTA

Opoczno jest miastem bez wyraźnie ukształtowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Uprzedni wzrost ilościowy miasta stał się przyczyną, niezrównoważonego z historyczną strukturą miasta, rozwoju terenów budowlanych. Obecny, ustabilizowany rozwój ilościowy miasta może być przesłanką dla podejmowania równoczesnych działań w zakresie tworzenia nowych możliwości rozwoju i podnoszenia jakości przestrzeni miejskiej. Założeniem studium jest kontynuacja rozwoju istniejącej struktury miasta z jednoczesnym dążeniem do kształtowania nowych wartości urbanistycznych i architektonicznych oraz poprawy funkcjonowania miasta jako całości.

Tereny zainwestowania miejskiego skupione są wzdłuż drogi krajowej i dróg wojewódzkich przebiegających przez miasto.

Generalnie przeważa zabudowa niska, luźno rozproszona, centrum miasta to zabudowa zwarta 2 - 3 kondygnacyjna w układzie zabytkowym. Budownictwo wielorodzinne występuje na północ od ulicy Piotrkowskiej, zlokalizowane wzdłuż ulicy Partyzantów.

Przemysł na terenie miasta jest zlokalizowany kompleksowo w rejonie północno - zachodnim (Zakłady Przemysłu Ceramicznego), wzdłuż kolei Koluszki - Skarżysko Kamienna w rejonie na północ od ulicy Świerczewskiego (budowlany i rolny) oraz w rejonie wschodnim (zgrupowanie Zakładów Przemysłu Wełnianego).

W kształtowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej zwraca się szczególną uwagę na tereny dolinne Wąglanki i Drzewiczki, które obecnie nie występują jako charakterystyczny element miasta. Pierwszym krokiem do zapewnienia prawidłowego zagospodarowania tych dolin rzecznych powinna być ich ochrona. Rzeki te, wraz z zalewem po zachodniej stronie Drzewiczki powinny stanowić główny element terenów turystyczno- wypoczynkowych miasta. Na terenach tych powstaje liniowy system terenów otwartych, stanowiący unikalną i atrakcyjną przestrzeń rekreacyjną, która może stanowić trzon struktur rekreacyjnych w mieście. Rzeka przepływająca przez miasto to jego atut i charakterystyczny element, który powinien być wkomponowany w układ przestrzenny miasta tak, aby sprzyjał jego rozwojowi. Możliwość kształtowania pierzei zwróconych w kierunku rzeki (szczególnie południowej strony ulic B. Limanowskiego, Cichej, S. Janasa, Drzymały i Staromiejskiej po obydwu stronach ul. Krótkiej), w celu ukształtowania osi widokowych na miasto od strony rzeki.

W celu stworzenia lepszych warunków bytowych dla mieszkańców wielorodzinnej zabudowy osiedlowej znajdującej się w północnej części miasta, między innymi przy ulicy Westerplatte oraz Marii Curie-Skłodowskiej, proponuje się stworzenie nowych terenów zieleni na południe od cmentarza, pomiędzy ulicami Partyzantów oraz Św. Maksymiliana Kolbego.

Tereny zakładów produkcyjnych i obiekty magazynowo - składowe występują w postaci rozproszonej wzdłuż Centralnej Magistrali Kolejowej oraz linii kolejowej Tomaszów-Opoczno-Kielce. W koncepcji funkcjonalno- przestrzennej miasta, tereny

predysponowane do lokalizacji obiektów związanych z działalnością produkcyjną, usługową i składową znajdują się na północ (możliwość lokalizacji giełdy spożywczej o znaczeniu ponadlokalnym) i na południe (możliwość lokalizacji supermarketu) od Zakładu Nr 4 Opoczno S.A.

Tereny usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym zlokalizowane są w centrum miasta /bardzo zróżnicowany i szeroki profil działalności usługowej w zakresie wychowania i edukacji, kultury, sportu, służby zdrowia, usług handlowo-rzemieślniczych i instytucji administracyjnych różnego szczebla i przedmiotu działań przedstawiono w „Uwarunkowaniach”/.

Przy kształtowaniu wzbogaconego modelu miasta wzięto pod uwagę:

- dotychczasowy pasmowo-szachownicowy układ terenów miejskich,
- możliwości kierunkowego rozwoju miasta – w stronę północną i wschodnią,
- możliwości harmonijnego, ekonomicznie uzasadnionego rozwoju miasta w sferze mieszkaniowej, produkcyjnej, usługowej i rekreacyjnej.
- potencjał przyrodniczy miasta oraz możliwości zagospodarowania terenów środowiska naturalnego poprzez ich ochronę oraz harmonijne połączenie z terenami otaczającymi, w szczególności przepływającymi przez miasto rzekami Wąglanką i Drzewiczką oraz kompleksu podmokłych łąk występujących w południowej części miasta,
- stan i funkcjonowanie środowiska kulturowego.

III.3. STREFY STRUKTURALNE I SYSTEMY FUNKCJONALNE

Biorąc pod uwagę funkcjonalną i przestrzenną spójność obszarów zabudowanych, stan zagospodarowania miasta, układ elementów przyrodniczych, obszar miasta podzielono na strefy strukturalne i systemy funkcjonalne.

Strefy strukturalne to dające się wyróżnić w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta obszary, będące elementami tej struktury, w odniesieniu do których przyjęta być musi, odpowiednia do stanu zagospodarowania i przydatności terenów do zabudowy, polityka przestrzenna. W tych wielofunkcyjnych strefach mogą być realizowane przedsięwzięcia, które przyczynią się do ukształtowania przyjętego modelu miasta.

Podstawą modelu funkcjonalno - przestrzennego miasta są cztery strefy strukturalne:

Strefa A

Teren zabudowy historycznej z głównym węzłem komunikacyjnym. W jednostce tej znajduje się główny ośrodek administracji oraz centrum usługowe o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym wraz z osiedlami zabudowy wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, ograniczonych od północy ulicami: Powstańców Wielkopolskich i ul. Graniczną, oraz od południa torami kolejowymi i rzeką Drzewiczką.

Strefa B

Teren zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. W południowej i wschodniej części strefy zlokalizowane są zakłady przemysłowe. Strefa oddzielona jest od pozostałej części miasta torami kolejowymi. Na obszarze jednostki nie występuje zorganizowane centrum obsługi mieszkańców.

Strefa C

Teren zabudowy jednorodzinnej istniejącej i planowanej. W jednostce tej obiekty produkcyjno-przemysłowe są w rozproszeniu. Główne centrum usługowe zlokalizowane jest przy Zakładzie Nr 4 - Opoczno S.A., oraz wzdłuż ul. Granicznej i ul. Powstańców Wielkopolskich od ul. Przemysłowej, obsługującej zarówno mieszkańców strefy A i B.

Strefa D

Teren z zabudową jednorodzinną - osiedle Trąbki i osiedle Piastowskie w zabudowie szeregowej. Na obszarze strefy nie występuje zorganizowane centrum obsługi mieszkańców. W centrum jednostki zlokalizowane są tereny przemysłowe. Strefa ta oddzielona jest od strefy A i B doliną rzeki Drzewiczki i Wąglanki.

SYSTEMY FUNKCJONALNE

Systemy funkcjonalne to różniące się funkcją podstawową systemy, stanowiące podstawę prawidłowego funkcjonowania poszczególnych stref strukturalnych i skoordynowanego funkcjonowania miasta jako całości. Występowanie i rozwój tych systemów determinuje często możliwość wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych i właściwe ich funkcjonowanie w strukturze miasta.

W Opocznie wyróżnia się następujące systemy funkcjonalne:

- system przyrodniczy,
- system komunikacyjny,
- system infrastruktury technicznej,
- system miejskich przestrzeni publicznych".

SYSTEM PRZYRODNICZY

Jest to zespół powierzchni biologicznie czynnych, ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych, łąk o niewielkim stopniu przekształcenia znajdujących się w dolinach rzek w południowej części miasta, tereny pól uprawnych, niewielkie powierzchnie terenów zalesionych i zadrzewień śródpolnych, ogródki działkowe.

W studium wyznaczona została powierzchnia systemu przyrodniczego tak, aby zachować jego ciągłość. Spowoduje to wzmocnione oddziaływanie powierzchni biologicznie czynnych na tereny miejskie i przyczyni się do poprawy klimatu miasta Opoczna. Należy zwrócić szczególną uwagę na eliminowanie i nie stwarzanie różnorodnych barier utrudniających płynne przenoszenie pozytywnych przyrodniczo oddziaływań, w tym przewietrzania miasta.

Uzupełnienie systemu przyrodniczego miasta stanowią tereny zieleni miejskiej ukształtowane w nawiązaniu do powstałej zabudowy, ulic, placów i użyteczności publicznej. Pozostała część to tereny otwarte łąk, pastwisk, gruntów ornyczych oraz niewielkie obszary terenów leśnych.

SYSTEM KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

Jest to zbiór wszystkich szlaków komunikacji drogowej, kolejowej, pieszej oraz rowerowej, spełniających funkcję obsługi poszczególnych rejonów jak i całego miasta.

SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Są to poszczególne systemy zaopatrzenia komunalnego miasta w warunkach wzajemnego ich uzupełniania się i rozwoju, w miarę powiększania się terenów budowlanych miasta. Spełniają one funkcje obsługi zasobów budowlanych miasta i stworzenia odpowiednich standardów zamieszkania. Najwyższy standard obsługi występuje na terenach wyposażonych we wszystkie rodzaje mediów. Braki w tym zakresie wyznaczają priorytety planowania i realizacji infrastruktury technicznej.

SYSTEM MIEJSKICH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Jest to zbiór wzajemnie połączonych, dostępnych dla ogółu mieszkańców przestrzeni oraz ciągów ulic i placów stanowiących o atrakcyjności przestrzeni miejskiej i uczytelniających jej strukturę. Kształtowanie tych przestrzeni związane jest z koniecznością ustalania najbardziej sprecyzowanych warunków zabudowy i zagospodarowania terenów do nich przylegających, przez co następować powinna twórcza kontynuacja elementów układu urbanistycznego krystalizujących strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta.

IV. ZMIANY DOTYCZĄCE USTALEŃ DLA POSZCZEGÓLNYCH STREF STRUKTURALNYCH I OBSZARÓW STRATEGICZNYCH

W celu uczytelnienia dokonanych zmian w ujednoliconym zapisie „Studium...” poniżej przedstawia się tekst „porównawczy” dotychczasowych ustaleń, tj. „Studium” z 2000 roku i nowy, aktualny zapis ustaleń.

Nowy rysunek „Studium” dotyczący kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia wniesione zmiany i je przestrzennie precyzuje.

Ilość zmian jest dosyć znaczna i wynika z uprzednich zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta; tendencji do zdecydowanego zwiększenia oferty lokalizacyjnej dla działalności produkcyjnej, przetwórstwa, hurtowni, baz itp. działalności gospodarczej; zabezpieczenia terenów dla potrzeb zabudowy wielorodzinnej; usług; układu komunikacyjnego, rekreacji, cmentarza.

Stwierdzenie w poniższym tekście „bez zmian” jest równoznaczne z tym, że ustalenia „studium” z 2000 roku są przyjęte w ustaleniach ujednoliconego zapisu „Studium”.

Stwierdzenie „częściowa zmiana” jest równoznaczne z tym, że w ustaleniach z 2000 roku dokonano nieznacznych korekt, głównie uzupełniających.

Stwierdzenie „zmiana” to wprowadzenie zapisu zamiennego.

<p>Strefa A</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcja podstawowa: mieszkaniowa, w większości wielorodzinna, i usługowa o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, - funkcja uzupełniająca: nieuciążliwa działalność gospodarcza, - funkcja wykluczona: uciążliwa działalność produkcyjna, przetwórcza lub rzemieślnicza. 	<p>Strefa A <u>bez zmian</u></p>
<p>A1-obszar u zbiegu ulic Westerplatte i Przemysłowej, który przeznaczony być może pod zabudowę mieszkaniową. Wskazane ukształtowanie zabudowy w formie kondominiów ze szczególnym zwróceniem uwagi na ukształtowanie usługowej pierzei z przestrzenią publiczną wzdłuż ul. Przemysłowej, włącznie z projektowaną drogą rowerową (preferowana szerokość 2 m). U zbiegu ulic wskazana lokalizacja obiektu posiadającego charakter identyfikatora przestrzeni.</p>	<p>A-1 (nr 4 na rys.) <u>zmiana</u>. Przeznaczenie terenu: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna wraz z terenami parkingów i garaży, zabudowa usługowo-mieszkaniowa wzdłuż ul. Przemysłowej i Westerplatte.</p>
<p>A2 - część obszaru objętego zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta, który przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. W zagospodarowaniu tego obszaru najważniejszym elementem musi być ukształtowanie ciągu usługowego stanowiącego główny, miejski ciąg przestrzeni publicznych. Na obrzeżu ciągu usługowego, należy zlokalizować ścieżkę rowerową o szerokości 2 m. Wskazane ukształtowanie zabudowy pierzejowej wzdłuż projektowanego ciągu usługowego.</p>	<p>A-2. (nr 6 na rys.) <u>zmiana</u>. Zmiana przebiegu drogi.</p>

<p>A3 i A4 - obszary po wschodniej i zachodniej stronie parku miejskiego (A9), wzdłuż ul. Jana Pawła II, preferowane do ukształtowania centralnej przestrzeni publicznej miasta wzdłuż ciągu handlowego utworzonego przy ciągu pieszym, ze ścieżką rowerową (wzdłuż obecnej ul. Granicznej i Powstańców Wielkopolskich).</p>	<p>A-3. (nr 5 na rys.) <u>zmiana</u>. Zabezpieczenie terenów pod lokalizację zieleni miejskiej (park), a od strony ul. Partyzantów tereny lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami podstawowymi.</p> <p>A-4. (nr 11 na rys.) <u>zmiana</u>. Teren zabudowy jednorodzinnej.</p>
<p>A5-obszar historycznego śródmieścia Opoczna, w większości zabudowany. Przy przekształcaniu, uzupełnianiu lub wymianie zabudowy wskazane kształtowanie przestrzeni publicznej najwyższej jakości a w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie standardu zagospodarowania przez skoncentrowanie działań rehabilitacyjnych na obszarze leżącym w strefie historycznego układu urbanistycznego miasta. Szczególnymi działaniami należy objąć kwartał położony między ulicami: 1 Maja, Szpitalną, S. Moniuszki, Garncarską, Szewską, 17 Stycznia od ul. S. Janasa, dalej ulicami Janasa, Cichą, B. Limanowskiego w stronę rzeki Wąglanki. 2. Odpowiednie zaprojektowanie i wyeksponowanie zabudowy otaczającej plac Kilińskiego. 3. Zachowanie i wzbogacenie zagospodarowania przy ul. Perzyńskiego, stanowiącej oś widokową na zabudowę przy placu Kilińskiego oraz zabudowę przy ulicach: S. Kowalskiego i Inowłodzkiej, skierowanych widokowo w stronę pl. Kościuszki. 4. Zwrócenie szczególnej uwagi na urządzenie i wyposażenie przestrzeni publicznych związanych z obiektami użyteczności publicznej i ich wzajemne powiązanie ścieżkami ruchu pieszego i rowerowego. 5. Pożądane uzupełnienie stanowisk 	<p>A-5. <u>bez zmian</u></p>

<p>parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej.</p> <p>6. Uzgodnianie z konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych na obszarze strefy konserwatorskiej.</p>	
<p>A6 i A7-obszary wymagające podjęcia prac rehabilitacyjnych a w szczególności:</p> <p>1. Uzupełnienie, wymiana i modernizacja zabudowy przy ulicach: Staromiejskiej i Moniuszki od ul. Garncarskiej do ul. Perzyńskiego oraz Partyzantów między ul. Piotrkowską i Limanowskiego, północną stroną ul. Limanowskiego od ul. Skalnej do ul. Wapiennej, a także budynków między ul. Limanowskiego, a rzeką Wąglanką.</p>	<p>A6. A7. <u>bez zmian</u></p>
<p>A8 - część obszaru objętego zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta, który przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną z uwzględnieniem strefy ochronnej od cmentarza. W zagospodarowaniu tego obszaru najważniejszym elementem musi być uwzględnienie istniejącego cmentarza i jego powiązanie architektoniczne i funkcjonalne z obszarem A2</p>	<p>A8. (nr 6 na rys.) <u>zmiana</u> Rezygnacja z lokalizacji projektowanego cmentarza z przeznaczeniem pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p>
<p>A9 i A10 - obszary preferowane do przeznaczenia pod lokalizację parków miejskich, kształtowanych jako przedłużenia i otoczenie głównych ciągów handlowych i przestrzeni publicznych miasta. Wskazana lokalizacja obiektów związanych z rekreacją, rozrywką i wypoczynkiem. Północna część obszaru A9 może być niezbędna na powiększenie istniejącego cmentarza w przypadku nie rozwiązania problemu budowy nowego cmentarza w innej (preferowanej - północnej) części miasta. Zachodnia część obszaru A9 wzdłuż ulicy</p>	<p>A9. (nr 11 na rys.) <u>częściowa zmiana.</u> Obszary preferowane do przeznaczenia pod lokalizację parków miejskich jako przedłużenie i otoczenie głównych ciągów handlowych i przestrzeni publicznych miasta. Wskazana lokalizacja obiektów związanych z rekreacją, rozrywką i wypoczynkiem. Pomniejszono w części teren zieleni parkowej z przeznaczeniem pod tereny zabudowy jednorodzinnej i usług.</p>

<p>Partyzantów, między ul. Graniczną a ul. Jana Pawła II, na głębokości do 40 m preferowana do zabudowy handlowo - mieszkalno - usługową.</p>	<p>A10. (nr 4 na rys.) <u>częściowa zmiana.</u> Obszary preferowane do przeznaczenia pod lokalizację parków miejskich jako przedłużenie i otoczenie głównych ciągów handlowych i przestrzeni publicznych miasta. Wskazana lokalizacja obiektów związanych z rekreacją, rozrywką i wypoczynkiem. Wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na części terenu.</p>
<p>Strefa B</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcja podstawowa: mieszkalnictwo jednorodzinne i usługi, - funkcja uzupełniająca: nieuciążliwa działalność gospodarcza, - funkcja wykluczona: wielokondygnacyjna zabudowa wielorodzinna i nowa zabudowa zagrodowa. <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie standardu zabudowań, poprzez systematyczną likwidację drobnych obiektów gospodarczych widocznych z ulicy. 2. Sukcesywna wymiana zabudowy zagrodowej na zabudowę mieszkalną, usługową i zabudowę związaną z nieuciążliwym rzemiosłem. 3. Możliwość poszerzenia oferty sportowo-wypoczynkowej, przeznaczonej dla mieszkańców na terenach wzdłuż ul. Ogrodowej, poprzez odpowiednie urządzenie terenów wokół boiska sportowego. 	<p>Strefa B. <u>bez zmian</u></p> <p>ustalenia 1, 2, 3 <u>bez zmian</u></p>
<p>Strefa C</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcja podstawowa: mieszkalnictwo wielorodzinne, jednorodzinne i usługi, - funkcja uzupełniająca: nieuciążliwa działalność gospodarcza, - funkcja wykluczona: nowa zabudowa zagrodowa oraz nieuciążliwy przemysł. 	<p>Strefa C <u>zmiana.</u> wykreśla się stwierdzenia „oraz nieuciążliwy przemysł”</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzupełnienie lub wymiana zabudowy na terenach o zdeterminowanych podziałach własnościowych, na których przestaną obowiązywać plany miejscowe, musi odbywać się w oparciu o jednolite zasady harmonijnego sąsiedztwa i kształtowania ładu przestrzennego, o których mowa w art. 4 prawa budowlanego oraz w innych przepisach szczególnych. 2. Obowiązek realizacji dróg obsługujących jednorodzinne osiedla mieszkaniowe, w nawiązaniu do projektowanego, docelowego systemu komunikacji w mieście 3. Obowiązek ukształtowania zieleni izolacyjnej między zabudową przemysłową a zabudową mieszkaniową. 4. Zaprojektowanie komercyjnego centrum obsługi mieszkańców o znaczeniu lokalnym przez utworzenie wzdłuż ulic Powstańców Wielkopolskich i Granicznej ciągu budynków mieszkalnych z usługami, handlem i administracją w parterach oraz ze starannym zaprojektowaniem zieleni towarzyszącej tym obiektom (w postaci parku osiedlowego, zieleńców, alei wzdłuż ciągów pieszych). 5. Sukcesywna likwidacja obiektów gospodarczych widocznych z ulicy. 	<p>ustalenia 1, 2, 3, 4, 5 <u>bez zmian</u></p>
<p>C1 - obszar preferowany do zabudowy mieszkaniowej. Od głównego ciągu usługowego, parku i po obu stronach przedłużenia ul. Świerkowej tereny zabudowy pierzejowej. Pozostała część preferowana do zabudowy w formie kondominiów.</p>	<p>C1. (nr 2 i 3 na rys.) <u>częściowa zmiana</u>. Teren preferowany do zabudowy mieszkaniowej, we fragmencie terenu od strony wschodniej zabudowa wielorodzinna (obowiązują ustalenia m.p.z.p.). Możliwość lokalizacji rzemiosła, wytwórczości i usług wzdłuż ulicy Przemysłowej.</p>
<p>C2 i C3 - obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, jednorodzinną, po wyczerpaniu możliwości zabudowy jednorodzinnej poniżej ul. Brzozowej.</p>	<p>C2. (nr 2 na rys.) <u>częściowa zmiana</u>. Teren preferowany do zabudowy mieszkaniowej. Możliwość lokalizacji przemysłu i usług.</p>

Obsługa komunikacyjna siecią dróg lokalnych.	C3. <u>bez zmian</u>
C4 - obszar preferowany do zabudowy mieszkaniowej. Warunki zabudowy powinny być określone po ustaleniu terenu, który powinien być rezerwowany pod lokalizację obwodnicy miasta, lub, w przypadku rezygnacji z jej budowy, zaznaczonej ulicy zbiorczej miejskiej. U zbiegu tej ulicy i przebudowanego przedłużenia ulicy Świerkowej teren przeznaczony jest na lokalizację kościoła.	C4. (nr 7 na rys.) <u>częściowa zmiana</u> . Teren preferowany do zabudowy mieszkaniowej i usługowej. W części obszaru wyznaczono teren pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługi - uwzględnienie obowiązującej zmiany m.p.z.p.
C5 - obszar przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, jednorodziną zgodnie z uchwaloną zmianą planu zagospodarowania przestrzennego miasta.	C5. <u>bez zmian</u>
C6 - obszar preferowany do zabudowy jednorodzinnej o wysokich walorach estetycznych. Wskazane ukształtowanie pierzei z usługami wzdłuż ul. Granicznej.	C6. <u>bez zmian</u>
C7 - obszar, który może być przeznaczony pod zabudowę jednorodziną i rezydencjalną. Komunikacyjna obsługa terenu siecią ulic lokalnych.	C7. <u>bez zmian</u>
C8 i C9 - obszary, które preferowane są do zabudowy usługowej i rzemieślniczej. Na terenie C9 obsługa komunikacyjna z ulicy lokalnej wzdłuż obszaru C2.	C8. C9. <u>bez zmian</u>
C10, C11, C12- obszary preferowane do lokalizacji nieuciążliwych zakładów produkcyjnych, składowych i hurtowni, a także obiektów związanych z gospodarką komunalną. Przy projektowaniu zagospodarowania tych obszarów należy zwrócić uwagę na ukształtowanie pasów zieleni izolacyjnej	C10. <u>bez zmian</u> C11. (nr 1 na rys.) <u>częściowe zmiany</u> Powiększenie obszaru dla zabudowy związanej z produkcją, przetwórstwem, hurtowniami o tereny rolne do północnej granicy miasta.

<p>od innych rodzajów zabudowy i zagospodarowania.</p>	<p>C12. (nr 7 na rys.) <u>częściowe zmiany</u> Zabudowa przemysłowa, mieszkaniowa jednorodzinna, usługi - uwzględnienie obowiązującej zmiany m.p.z.p.</p> <p>C18. (nr 12 na rys.) <u>zmiana</u> W wyniku zmiany granicy administracyjnej miasta przeznaczono dotychczasowe tereny rolne pod zabudowę produkcyjną, składy i hurtownie.</p>
<p>C13 i C14 - obszar zarezerwowany pod lokalizację zabudowy związanej z działalnością gospodarczą w przypadku braku terenów poniżej ul. Brzozowej lub trudności z ich nabyciem i zagospodarowaniem. Przygotowanie infrastruktury technicznej do obsługi tych obszarów należy do inwestora.</p>	<p>C13. C14. (nr 13 na rys.) <u>częściowa zmiana</u> Powiększenie terenów pod działalność gospodarczą, rzemiosła, wytwórczości i usług.</p>
<p>C15, C16 i C17 - obszary preferowane do ukształtowania zieleni miejskiej.</p>	<p>C15. <u>bez zmian</u> – zieleń miejska</p> <p>C16. (nr 11 na rys.) <u>częściowa zmiana</u> – Pomniejszono szerokość pasa zieleni pod zabudowę jednorodziną</p> <p>C17. (nr 2 i 3 na rys.) <u>częściowa zmiana</u> – Zieleń miejska, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, nieuciążliwe rzemiosło, wytwórczość, usługi.</p>
<p>Strefa D</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcja podstawowa: mieszkaniowa jednorodzinna i rezydencjalna, - funkcja uzupełniająca: nieuciążliwa działalność gospodarcza, - funkcja wykluczona: uciążliwa działalność gospodarcza oraz wielokondygnacyjna zabudowa wielorodzinna i nowa zabudowa zagrodowa. 	<p>Strefa D. <u>bez zmian</u></p>

<p>1. Obowiązek zaprojektowania komercyjnego centrum obsługi mieszkańców przez odpowiednie ukształtowanie placów i ulic oraz ich obudowę budynkami mieszkalnymi z usługami, handlem i administracją, lub budynkami realizowanymi w formie kondominiów, ze starannym zaprojektowaniem osi widokowych, dominant architektonicznych jako obiektów identyfikacji przestrzennej oraz przestrzeni publicznych i zieleni.</p> <p>2. Projektowanie i lokalizacja zabudowy rezydencjalnej na obrzeżach strefy, na terenach sąsiadujących z lasem.</p> <p>3. Zakaz lokalizacji obiektów uciążliwych dla ludzi i środowiska.</p> <p>4. Zaprojektowanie ciągu pieszo-rowerowego, łączącego tę strefę z centrum miasta.</p>	
<p>D1 - obszar preferowany do zabudowy jednorodzinnej, wolnostojącej.</p>	<p>D1. (nr 8 na rys.) <u>częściowa zmiana</u>. obszar zabudowy jednorodzinnej oraz zabudowa usługowa</p>
<p>D2 - obszar, który może być przeznaczony pod zabudowę jednorodzinną lub rezydencjalną, po wyjaśnieniu i zakończeniu procesu planistycznego związanego z przebiegiem dróg krajowych i wojewódzkich przez obszar miasta i gminy Opoczno.</p>	<p>D2. (nr 8 na rys.) <u>częściowa zmiana</u>. obszar zabudowy jednorodzinnej i zabudowy usługowej. Tereny poniżej projektowanej obwodnicy miasta docelowo przeznaczone pod zabudowę usługową.</p>
<p>D3 i D4 - obszary preferowane do zabudowy związanej z usługami i rzemiosłem. Możliwe projektowanie obiektów wspólnie z budynkami mieszkalnymi.</p>	<p>D3. (nr 8 na rys.) <u>częściowe zmiany</u>. - obszar zabudowy związanej z usługami i rzemiosłem, zieleni miejska. Uwzględnienie obowiązującej zmiany m.p.z.p.</p> <p>D4. <u>bez zmian</u></p>
<p>System przyrodniczy P P1 - obszar położony w systemie przyrodniczym miasta u zbiegu rzek Wąglanki i Drzewiczki, ograniczony ulicami Błonie, Rzeczna i ul. Sportowa. Preferowany</p>	<p>Utrzymanie podstawowej funkcji terenu <u>bez zmian</u>.</p> <p>(nr 9 na rys.) część terenu <u>przeznacza się</u> pod zabudowę</p>

do utrzymania i lokalizacji ogólnie dostępnych terenów wypoczynku, usług sportu i rekreacji itp.	produkcyjną i przemysłową jako rozwinięcie istniejącej już zabudowy przemysłowej; (nr 10 na rys.) fragment projektowanego obwodnicowego układu drogowego miasta.
--	--

V. STANDARDY W ODNIESIENIU DO RODZAJÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

1. Tereny zabudowy wielorodzinnej

Wydzielenie pod zabudowę wielorodzinną (do 3÷4 kondygnacyjną) terenów w formie zespołów.

Wyposażenie budynków i terenów zabudowy wielorodzinnej musi być zgodne z ustaleniami dotyczącymi infrastruktury technicznej, zasadami ładu przestrzennego i estetyki. W ramach kształtowanych zespołów możliwość lokalizacji obiektów i lokali celu publicznego.

2. Tereny zabudowy rezydencjonalnej i jednorodzinnej

1) dla nowej zabudowy rezydencjonalnej zalecane wielkości wydzielanych działek minimum 1500 m²; zalecana wysokość obiektów do dwóch kondygnacji, w tym poddasze użytkowe,

2) układ komunikacji poszczególnych enklaw zabudowy musi być spójny z układem komunikacji w mieście. Rozmieszczenie wjazdów na ulice zbiorcze zgodnie z przepisami dotyczącymi projektowanych dróg i ulic, do każdej z wydzielonych działek zapewnić dostęp do drogi publicznej,

3) nowe działki pod budownictwo jednorodzinne - możliwe pod warunkiem uzyskania frontu nowo wydzielonej działki min. - 20 m i powierzchni ok. 1000m² dla zabudowy wolnostojącej. Możliwość realizacji różnych form zabudowy niskiej od szeregowej do małych domów mieszkalnych,

4) wskazana likwidacja budynków gospodarczych przylegających do granicy działki od strony drogi publicznej,

5) kształt działek winien zabezpieczać możliwość prawidłowego usytuowania budynków i uzbrojenia technicznego zgodnie z przepisami szczególnymi.

3. Zakłady produkcyjne i obiekty związane z inną działalnością gospodarczą, wytwórczą i rzemieślniczą

1) nowe lokalizacje nieuciążliwych zakładów produkcyjnych, składowych i rzemieślniczych mogą mieć miejsce wzdłuż ulicy Przemysłowej, na północ od istniejących terenów przemysłowych,

- 2) lokalizacja możliwa pod warunkiem ograniczenia jej uciążliwości do granic własności, przy spełnieniu standardów wynikających z przepisów szczególnych,
 - 3) zakłady produkcyjne, których działalność może stworzyć zagrożenie dla zdrowia ludzi, powinny być lokalizowane poza granicami miasta, w miejscach wydzielonych na obszarze gminy,
 - 4) preferowane uzbrojenie komunalne terenów i zabudowy,
 - 5) ustala się zalecane wielkości nowo wydzielonych działek na min. ok. 1500 m², wysokość zabudowy do 16m – nie dotyczy obiektów i urządzeń, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technicznych i konstrukcyjnych,
 - 6) zapewnienie miejsc postojowych lub garażowych w ramach własnej działki;
 - 7) do każdej z wydzielonych działek zapewnić dostęp do drogi publicznej.
4. System miejskich przestrzeni publicznych
- 1) modernizacja istniejących, historycznie ukształtowanych przestrzeni publicznych (plac Kościuszki, plac Zamkowy z zielenią wzdłuż ul. Kazimierza Wielkiego) (Strefa A i C),
 - 2) kształtowanie ciągu przestrzeni publicznych wzdłuż wyznaczonej drogi pieszo-rowerowej i ustalenie precyzyjnych warunków kształtowania zabudowy przylegającej do tych przestrzeni,
 - 3) połączenie przestrzeni publicznych ciągami usług komercyjnych i obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ciągu wzdłuż ul. Powstańców Wielkopolskich i ul. Granicznej od ul. Przemysłowej przedłużonej do ul. Stefana Batorego,
 - 4) projektowanie i urządzenie ciągów zieleni tak, aby łączyły się wzajemnie w kanały zieleni, przenikające przez miejskie tereny zabudowane. Odpowiednio zaprojektowana zieleń spełnia wówczas zadania sanitarno-higieniczne poprzez tłumienie hałasu, oczyszczanie powietrza z zanieczyszczeń stałych i gazowych, kształtowanie elementów klimatu lokalnego, jak nasłonecznienie, temperatura, wilgotność powietrza, pionowe i poziome ruchy powietrza, a także działanie bakteriobójcze, jonizacyjne, psychiczne działanie zieleni na zdrowie człowieka oraz łączenie jej działania z odpoczynkiem czynnym i biernym na świeżym powietrzu.

VI. OBSZARY I ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONA PRZYRODY

V.1. USTALENIA OGÓLNE

Poniżej podaje się ustalenia ogólne zgodne z problematyką „Studium”, tj. dotyczące kierunków podstawowych działań.

Szczegółowe ustalenia dotyczące konkretnych przedsięwzięć, które dotyczą kompleksowego ujęcia problematyki ochrony środowiska przedstawione zostały w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2004 – 2015” uchwalonym przez Radę Miejską w Opocznie Uchwałą Nr XXII/230/04 z dnia 30 grudnia 2004 r. oraz w opracowaniach – „Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru miasta i gminy” i „Plan gospodarki odpadami dla Gminy Opoczno na lata 2005 – 2015”. Uchwała Rady Miejskiej w Opocznie Nr XXII/230/04 z dnia 30 grudnia 2004 r.

Ustalenia szczegółowe z opracowań specjalistycznych powinny być brane pod uwagę w kolejnych rocznych budżetach Gminy w ramach „Programów rozwoju lokalnego”, kolejnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących poszczególnych rejonów miasta oraz decyzjach administracyjnych wydawanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

VI.2. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

Do obszarów środowiska przyrodniczego chronionych na podstawie przepisów szczególnych zaliczono:

1) fragment Białaczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje on zatorfione obniżenia w dolinach Wąglanki i Drzewiczki oraz tereny przyległe.

Polityka przestrzenne w stosunku do tego obszaru:

a) w obrębie Białaczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, działalność gospodarcza musi być podporządkowana funkcjom ochronnym i ustaleniom przepisów szczególnych i aktów stanowiących szczególne formy ochrony,

b) tereny miasta leżące w granicach tego obszaru, wyklucza się z lokalizacji obiektów uciążliwych i obiektów dysharmonizujących z regionalnym charakterem zabudowy. W wypadku budowy elementów komunikacyjnych i infrastruktury technicznej niezbędne uzgodnienia z zarządcą terenów i Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody;

2) lasy w granicach administracyjnych miasta Opoczna, które otrzymały status lasów ochronnych.

Polityka przestrzenna w stosunku do tych lasów:

a) bezwzględne utrzymanie istniejących lasów,

b) zakaz wznoszenia w lasach obiektów budowlanych z wyjątkiem obiektów integralnie związanych z funkcją lasów,

c) zakaz lokalizacji w lasach składowisk i wysypisk odpadów;

3) niewielkie powierzchnie gleb III klasy bonitacyjnej. Znajdują się one w północno-wschodniej części miasta.

Polityka przestrzenna w stosunku do tych gleb:

a) powierzchnie gleb III klasy bonitacyjnej pozostawia się w rolniczym wykorzystaniu za wyjątkiem terenów przeznaczonych pod procesy urbanizacyjne związane z rozwojem miasta w przyszłości,

- b) ochrona obecnie użytkowanych gruntów rolnych przed dewastacją oraz ich właściwe wykorzystanie w okresie poprzedzającym administracyjne wyłączenia z produkcji rolnej,
 - c) przed przeznaczeniem gruntów rolnych pod zabudowę należy uzyskać stosowną zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
 - d) ustala się zakaz tworzenia nowych siedlisk rolniczych na obszarze miasta;
- 4) wokół ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych, istnieje obowiązek ustanawiania stref ochronnych.
- Polityka przestrzenna w stosunku do tych ujęć:
- a) w promieniu 8 do 10 m od ujęcia wody obowiązuje zakaz jakichkolwiek inwestycji nie związanych z tym ujęciem,
 - b) na terenach ochrony bezpośredniej ujęć wody (wyznaczenie i oznakowanie ich jest obowiązkowe), zabronione jest m.in. użytkowanie gruntów do celów nie związanych z ujęciem”.

VI.3. KSZTAŁTOWANIE MIEJSKIEGO EKOLOGICZNEGO SYSTEMU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO

Miejski ekologiczny system funkcjonalno-przestrzenny łączy się z regionalnym systemem przyrodniczym i ma zapewnić ochronę istniejących walorów przyrodniczych oraz równowagę biocenotyczną w środowisku.

System ten o funkcjach biotycznych, wentylacyjnych i hydrologicznych zawiera następujące elementy przestrzenne wynikające ze stanu istniejącego:

- 1) LOKALNY KORYTARZ EKOLOGICZNY tworzą: dolina rzek Drzewiczki wraz z dolinami jej dopływów Wąglanki i Pogorzelca, łączący teren miasta z walorami przyrodniczymi pozamiejskimi, a w tym węzłowym, o znaczeniu międzynarodowym (21M Obszar Puszczy Pilickiej).

W stosunku do dolin rzek określa się, że są to:

- 1) struktury o istotnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, część miejskiej strefy ekologicznej, stanowią powiązania ekologiczne z sąsiednimi terenami,
- 2) węzłowe elementy w systemie ekologicznym miasta.

Ustala się:

- 1) zachowanie najcenniejszych przyrodniczo gatunków roślinności i maksymalne utrzymanie naturalnego charakteru dolin. Wszelkie prace hydrologiczne i inne mogące wpływać na rzeki muszą uzyskać akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody i być poprzedzone raportem oddziaływania na środowisko,
- 2) utrzymanie nurtu rzek,
- 3) zakaz przegradzania koryt rzek,
- 4) wszelkie działania związane z realizacją urządzeń wodnych, infrastruktury komunalnej oraz wykorzystywaniem wód dla różnych

potrzeb wymagają zgody zarządcy rzek zgodnie z procedurą określoną w Prawie wodnym,

- 5) właściciele gruntów przylegających do rzek obowiązani są do umożliwienia dostępu do wód, pozostawiania przejść i przejazdów do swobodnego ruchu wzdłuż wód, pozwalania na wykonywanie robót konserwacyjnych i innych działań zgodnie z Prawem wodnym,
 - 6) doliny rzek nie mogą podlegać zabudowie ze względu na ochronę wód rzek i samych obiektów, które mogą być podtapiane, a nawet i zalewane. Zabudowa przy zbiorniku wodnym powinna być związana wyłącznie z potrzebami rekreacji przyrodniczej i nie mieć charakteru trwałego,
 - 7) zakaz odprowadzania zanieczyszczeń do rzek i gruntu, w tym także związanych z wodami deszczowymi, które powinny być oczyszczane przed ich wpuszczeniem do rzek,
 - 8) stosowanie zieleni niskiej wzdłuż koryta rzek, zieleni wysokiej na krawędziach dolin. Niezbędność zachowania łąk,
 - 9) konieczność rozwiązania problemu spływania zanieczyszczeń do gruntu, a w konsekwencji i do rzek, związanych z ogrodami działkowymi. Należy przewidzieć uprawy warzywne i sadownicze na zasadach ekologicznych,
 - 10) należy zabezpieczać przepusty dla przemieszczania się fauny podtrasa krajową Nr 12,
 - 11) zakaz niszczenia roślinności przyulicznej.
- 2) CIĄGI EKOLOGICZNE - to wytworzone powiązania lokalne. Tworzą je kompleksy zieleni miejskiej, osie dolin mniejszych cieków, zieleni przyuliczna.
- 3) ELEMENTAMI miejskiego systemu ekologicznego są także niewielkie powierzchnie leśne stanowiące trwałe jednostki strukturalne oraz duże zgrupowania terenów ogrodów działkowych.
- Tereny ogrodów działkowych to z jednej strony obszary rekreacyjno-wypoczynkowe dla znacznej liczby mieszkańców, a z drugiej rejon potencjalnego skażenia środowiska, wymagające szczególnej dbałości o stan sanitarny gleb i wód oraz poziom estetyki i ład przestrzennego.
- Tereny leśne mogą być wykorzystywane na cele rekreacyjne (ale bez podziału na działki budowlane), w formie penetracji zbierackiej, spacerów, dydaktycznej.

Uznaje się, że kształtowanie miejskiego systemu przyrodniczego jako osnowy zagospodarowania przestrzennego miasta wymaga między innymi następujących działań (tekst według „Studium” z 2000 roku):

- uzupełniania zadrzewień na terenach leżących na obrzeżach systemu przyrodniczego miasta oraz zalesianie gleb najsłabszych, których uprawa jest ekonomicznie nieopłacalna,
- ograniczenia do niezbędnego minimum zmniejszania ilości istniejącego starodrzewu przy modernizacji i przekształcaniu zabudowy, a także przy zabudowie terenów poddawanych procesom urbanizacyjnym. Usunięcie drzew może następować jedynie z zachowaniem przepisów szczególnych w tym zakresie,

- sukcesywnego przekształcania terenów zieleni miejskiej w rozwidlenie rzek Drzewiczki i Wąglanki w park z urządzeniami do wypoczynku i rekreacji,
- ochrony istniejących systemów melioracyjnych na terenach użytków zielonych,
- uwzględnianie konieczności przebudowy sieci rowów melioracyjnych przy podejmowaniu inwestycji na terenach użytkowanych rolniczo i uzgadnianie zakresu tych prac z Wojewódzkim Zarządem Melioracji Wodnych,
- utworzenie, w sąsiedztwie projektowanego parku, Miejsko-Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, połączonego z wypożyczalnią sprzętu turystycznego,
- wyznaczenie tras rekreacyjnych, miejsc do wędkowania, obserwacji przyrody itp. Na terenach, gdzie występuje roślinność odporna na deptanie można wyznaczyć miejsca do biwakowania, plażowania, a także boiska do gier,
- na terenach otwartych należy pozostawić jak najwięcej naturalnych zbiorowisk roślinnych wzdłuż rzeki, gdyż stanowią miejsce schronienia dla zwierząt i są dla nich źródłem pożywienia,
- trasy turystyczne wytyczać w pewnej odległości od brzegu (3-5 metrów), aby nie narażać go na zniszczenie i pozostawić zwierzętom schronienie i swobodny dostęp do wody,
- poprowadzenie ciągów pieszo-rowerowych przez tereny zurbanizowane z uwzględnieniem istniejącej sieci komunikacyjnej i ukształtowanie specjalistycznych miejskich przestrzeni publicznych położonych przy tych ciągach,
- zabezpieczenie odpowiedniej ilości parkingów dla rowerów przy realizacji wszelkich, zlokalizowanych przy ciągach pieszo-rowerowych, obiektów związanych z tymi ciągami,
- zakaz zabudowy na terenach leśnych,
- podejmowanie działań w sprawie budowy obwodnicy miasta, która spowoduje zmniejszenie obciążenia centrum ruchem tranzytowym,
- systematyczna poprawa stanu technicznego dróg, co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości powodowanych przez hałas,
- zachowanie walorów krajobrazowych środowiska oraz ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem dla środowiska i zdrowia ludzi przy projektowaniu i modernizacji linii elektroenergetycznych,
- tworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów przemysłowych przydatnych do ponownego wykorzystania,
- likwidacja odprowadzania ścieków do gruntu,

- obowiązek uwzględniania warunków ochrony wody, gleb i powietrza przed zanieczyszczeniami w opracowaniach planistycznych i decyzjach administracyjnych,

VII. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Utrzymuje się większość informacji i ustaleń „Studium” z 2000 roku w stosunku do rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Użytki rolne zajmują 1206 ha, co stanowi 50,44 % powierzchni miasta. Są to głównie grunty orne (996 ha - 41,6 % powierzchni miasta). Ponadto występują tutaj sady (29 ha - 1,21 % powierzchni miasta), łąki trwałe (430 ha - 17,98 % powierzchni miasta), pastwiska (165 ha - 6,90 % powierzchni miasta) oraz lasy (64 ha - 2,67 % powierzchni miasta).

Rozwój terenów budowlanych, wiąże się z koniecznością przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze. Najlepsze, pozostające w granicach miasta grunty rolne (III klasa bonitacyjna) występują jako niewielkie enklawy w północno - wschodniej części miasta.

Polityka przestrzenna w stosunku do rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- 1) właściwe wykorzystanie w okresie poprzedzającym administracyjne wyłączenie ich z produkcji rolniczej,
- 2) zakaz lokalizowania nowej zabudowy zagrodowej na obszarze miasta,
- 3) zakaz zabudowy łąk w południowej części miasta,
- 4) zabudowywanie w pierwszej kolejności działek na terenach uprzednio przeznaczonych i wydzielonych do zabudowy. W ten sposób rozwój miasta następować będzie w sposób najbardziej ekonomiczny ze względu na możliwość wykorzystania istniejącej już na terenach miejskich infrastruktury technicznej,
- 5) uzyskiwanie stosownej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i decyzji o wyłączeniu gruntów rolnych z produkcji przed podjęciem działań w zakresie przeznaczenia gruntów rolnych pod zabudowę,
- 6) każda zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania terenów zmeliorowanych na inne cele może nastąpić w sytuacjach wyjątkowych przy braku alternatywnych rozwiązań. Zmiany wymagają wcześniejszego uzgodnienia z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi. Przebudowa urządzeń melioracyjnych może nastąpić w taki sposób, by umożliwić funkcjonowanie sieci na terenach sąsiednich.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych należy zachować istniejącą sieć rowów.

VIII. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Kwestię ochrony zabytków reguluje aktualnie Ustawa z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

VIII.1. OGÓLNE ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

1. Udokumentowanie, zachowanie i właściwe eksponowanie wartości dziedzictwa kulturowego jest obowiązkiem władz państwowych, samorządowych i społeczeństwa. Działalność ta stanowi element edukacji i rozbudzania poczucia tożsamości. Dziedzictwo kulturowe stanowi wartość podlegającą ochronie prawnej. Ochrona dóbr kultury materialnej jest także zadaniem polityki przestrzennej. Obiekty kultury materialnej winny być wykorzystywane i użytkowane z zapewnieniem rewaloryzacji i humanizacji oraz nadania im odpowiednich funkcji użytkowych w ramach opieki konserwatorskiej.
2. Działania prowadzone w sferze ochrony powinny zmierzać w zgeneralizowanym ujęciu do:
 - a) zachowania istniejącej zabudowy o wartościach zabytkowych i kompozycyjnych,
 - b) konserwacji, rewaloryzacji i porządkowania zabytkowych parków i cmentarzy, placów i innych terenów publicznych,
 - c) zachowania i ochrony stanowisk archeologicznych,
 - d) zachowania i konserwacji historycznych układów przestrzennych oraz dążenia do usunięcia elementów uznanych za zniekształcające założenia historyczne i rekonstrukcji obiektów zniszczonych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - e) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej,
 - f) usunięcia lub przebudowy obiektów dysharmonijnych,
 - g) dostosowania współczesnej funkcji do wartości obiektów zabytkowych.
3. Przestrzeganie rygorów konserwatorskich jest warunkiem zachowania i wyeksponowania dziedzictwa kulturowego. Wskazania i rygory konserwatorskie dotyczące rejonu śródmiejskiego to warunek zachowania krajobrazu miejskiego obszaru tożsamości miasta.

VIII.2. USZCZEGÓLOWIONE ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW, DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO W ZAPISIE „STUDIUM ...”

1. Obiekty i układy przestrzenne wpisane do Rejestru Zabytków i gminnej ewidencji zabytków podlegają prawnej ochronie.
2. W „Studium...” ponownie proponuje się uznanie za strefę ochrony konserwatorskiej obszaru układu przestrzennego Starego Miasta:

- a) w którym zachowały się zespoły historycznej architektury i oryginalne rozplanowanie, wpisane do rejestru zabytków lub ewidencji konserwatorskiej.

Obszar, w którym dominują elementy historycznej kompozycji układu przestrzennego, zabudowa, rozplanowanie, krajobraz - powodują, iż obszar ten wyróżnia się na tle współczesnego układu zabudowy w krajobrazie miejskim. Rejon ten uznawany jest w ujednoliconym zapisie STUDIUM za obszar tożsamości miasta;

- b) ochronie powinny podlegać następujące elementy:

- historyczna zabudowa miejska, w szczególności objęta ochroną w formie wpisu do rejestru zabytków oraz znajdująca się w gminnej ewidencji zabytków,
- rozplanowanie ulic, placów i dróg w historycznych liniach rozgraniczających,
- historyczne linie regulacyjne i linie zabudowy oraz granice podziałów własnościowych,
- charakter wnętrza miejskich określony przez formy i materiały oraz elementy wynikające z lokalnej tradycji kształtowania zabudowy: gabaryty budynków, podziały elewacji, proporcje otworów, formy i pokrycie dachów, sposoby wykończenia elewacji, stosowane materiały budowlane, oraz powiązania widokowe,
- układ terenu i krajobrazu,
- w szczególności: wydzielone zespoły sakralne, przemysłowe, mieszkalne, zieleni - znajdujące się w rejestrze zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz objęte gminną ewidencją zabytków;

- c) celem ochrony jest:

- zachowanie i ochrona zabytkowego układu przestrzennego, tj. zachowanie rozplanowania ulic i placów, historycznego przebiegu ulic, placów, historycznych linii zabudowy oraz wysokości ścian wnętrza urbanistycznych,
- zachowanie historycznego podziału działek, szczególnie od strony frontowej,
- zapewnienie nadzoru konserwatorskiego nad renowacją i restauracją zespołów zabytkowych, krajobrazowych założeń urbanistycznych, konserwacją zachowanych elementów zabytkowych układu terenu, zieleni, cieków itp.,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie usytuowania, skali, bryły, podziałów

- architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów, zastosowanych materiałów budowlanych,
- możliwość tradycyjnego sposobu lokalizacji zabudowy oficynowej – mieszkaniowej i gospodarczej w granicach między poszczególnymi działkami. Należy zachować kontynuację założeń dotychczasowych rozwiązań przestrzennych w zakresie rozwiązań przestrzennych w zakresie kształtowania zabudowy w rejonie centrum Opoczna,
 - usunięcie obiektów dysharmonizujących,
 - dostosowanie współczesnej funkcji obiektów do wartości zabytkowych zespołu i poszczególnych obiektów,
- d) obowiązują następujące ustalenia:
- prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania zgody na prowadzenie prac konserwatorskich (zgodnie z art. 37 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r.);
 - zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga posiadania przez właściciela lub posiadacza (zgodnie z art. 25 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r.):
 - dokumentacji konserwatorskiej,
 - uzgodnionego z WKZ programu prac konserwatorskich,
 - uzgodnionego z WKZ programu zagospodarowania tego zabytku ...;
 - pozwolenie na skreślenie obiektu budowlanego wpisanego do rejestrów zabytków może być dokonane po uzyskaniu decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zgodnie z art. 13 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r.

VIII.3. OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

1. Do rejestru zabytków wpisane są następujące obszary i obiekty:
 - a) obszar miasta średniowiecznego Opoczna (XIV-XIXw);
 - b) ul. Parkowa 7
 - park z XIX w.,
 - c) ul. Kościelna 2
 - zespół kościelny pw. Św. Bartłomieja, 1365-1950 r., materiał różny, w tym:
 - dzwonnica kościoła parafialnego pw. Św. Bartłomieja z 2 połowy XIX w., murowana,
 - kościół parafialny rzymsko-katolicki pw. Św. Bartłomieja, 1365-1939 r., murowany,
 - plebania kościoła parafialnego pw. Św. Bartłomieja, 1622 r., murowana,
 - d) ul. Kościuszki 15
 - dom „Esterka”, 2 połowa XIX w., murowany,

- e) Plac Zamkowy 1
 - zamek, ok. połowa XIV w., murowany,
- f) ul. Kolberga 19
 - spichlerz, ok. połowa XIX w., murowany,
- g) ul. Parkowa 1
 - czworak, 1870 r., murowany,
- h) ul. Parkowa 5
 - czworak, 1870 r., murowany,
- i) ul. Parkowa 7
 - dwór, z przełomu XVII/XVIII w., murowany,
 - park podworski
- j) ul. Parkowa 34
 - oranżeria, 2 połowa XIX w., murowana,
- k) ul. Parkowa i ul. Kolberga
 - zespół dworski, 1675-1870 r., materiały różne.

*
* *

Ochronie podlegają:

- architektura obiektu w kształcie jego bryły: korpusu, kształtu dachu
- forma i wystrój elewacji
- detal architektoniczny
- zachowana oryginalna stolarka okienna i drzwiowa
- zachowane zabytkowe wyposażenia wnętrz
- zasadnicze rozplanowanie wnętrza
- funkcja (do każdorazowego uzgodnienia z WKZ).

Warunki ochrony:

- należy bezwzględnie zachować obiekt w kształcie jego bryły (kształt korpusu, kształt dachu)
- należy zachować elementy wystroju, detale architektoniczne, istniejącą historyczną stolarkę okienną i drzwiową, zasadnicze elementy rozplanowania wnętrza
- obiekt należy użytkować zgodnie z jego zabytkowymi wartościami
- wszelkie prace remontowe i renowacyjne (nadbudowa, rozbudowa, wymiana stolarki, wymiana pokrycia dachowego, prace ziemne, ogradzanie obiektu, zmiana użytkowania) prowadzone przy obiektach zabytkowych wymagają uzgodnienia z właściwym organem ds. ochrony zabytków.
- na obszarze historycznego miasta średniowiecznego oznaczonego na rysunku studium symbolem graficznym obowiązuje zachowanie i

2. Do gminnej ewidencji zabytków wpisano:

- a) obiekty architektury
 - synagoga z końca XVII w., murowana,

- kościół cmentarny pw. Św. Marii Magdaleny, pocz. XX w., drewniany,
- domy przy ul. 1 Maja 5, 7, 9, 11 i 13,
- dom przy ul. Cichej 1,
- domy przy ul. Janasa 6, 15, 19,
- domy przy ul. Kołomurnej 23-25 i 29,
- domy przy ul. Kościuszki 6, 7, 8, 13, 16,
- domy przy ul. Łaziennej 2,
- domy przy ul. Piwnej 5 i 10,
- domy przy ul. Staromiejskiej 6,
- domy przy ul. Staszica 9,
- domy przy ul. Szpitalnej 10 i 12.

b) zabytki techniki

- młyn motorowy z XIX w.,
- browar,
- wapiennik i huta (d. huta szklana „Wolkan”),
- młyn zbożowy „Grola” przy ul. 17 Stycznia,
- odlewnia przy ul. Piotrkowskiej („Stelmacha”),
- cementownia przy ul. Piotrkowskiej,
- młyn motorowy przy ul. Piotrkowskiej 62,
- fabryka ceramiczna przy ul. Staromiejska/ Piotrkowska (Dziewulski, Lange).

c) cmentarze:

- przy ul. Kościelnej 2 (rzymsko-katolicki),
- przy ul. Limanowskiego (żydowski),
- przy ul. Moniuszki (rzymsko-katolicki),
- przy ul. Partyzantów (wojenny + rzymsko-katolicki).

*

* *

Warunki ochrony konserwatorskiej obiektów architektury z gminnej ewidencji konserwatorskiej

Ochronie podlega:

- ukształtowanie bryły obiektu: jego kształt, kształt dachu
- kompozycja elewacji wraz z zachowanymi elementami wystroju architektonicznego oraz oryginalnym wykresem otworów okiennych i drzwiowych
- forma stolarki okiennej i drzwiowej

Warunki ochrony:

- utrzymać tradycyjną formę obiektu (kształt bryły, kształt dachu, kompozycję elewacji: wykrój otworów okiennych i drzwiowych, zachowany detal architektoniczny i stolarkę)
- wszelkie prace remontowe i budowlane, mogące mieć wpływ na zewnętrzną formę obiektu winny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

- w pracach remontowych zalecane jest stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych
- w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu kubaturowego (po orzeczeniu o złym stanie technicznym) należy opracować dokumentację inwentaryzatorską i fotograficzną. jeden egzemplarz przekazać do WKZ.

*

* *

3. Parki, cmentarze, aleje, obszary związane z zespołami zabytkowymi podlegają ochronie (określane jako strefa „K” ochrony krajobrazu).

Ochroną objęte są:

- historyczne granice zespołów architektury powiązanych z krajobrazem,
- zachowany układ przestrzenny bądź jego fragmenty w zespołach architektury powiązanej z krajobrazem,
- historyczne granice parków i cmentarzy,
- kompozycja przestrzenna – układ zieleni i jej skład gatunkowy, układ dróg, mała architektura.

Warunki ochrony:

- zachowanie granic i istniejących historycznych elementów zespołu architektury powiązanego z krajobrazem,
- lokalizacja nowych obiektów w obrębie zespołów – wymagane uzgodnienie z WKZ,
- zachowanie historycznych granic i elementów kompozycyjnych przestrzeni, małej architektury,
- nowe nasadzenia zieleni tylko w miejscach wcześniej usuniętych drzew i krzewów,
- uporządkowanie nieużytkowanych cmentarzy z zabezpieczeniem istniejących historycznych elementów.

4. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze miasta zidentyfikowano szereg stanowisk archeologicznych dotyczących osadnictwa.

80.	75-59	1 Opoczno	1 cment. pop.	pomorska?	?	C	4GR
81.	75-59	2 Opoczno	2 cmentarzysko	?	?	C	
82.	75-59	3 Opoczno	3 skarb	pomorska	LA		B*
			ślad os.	łużycka	ep. brązu		2B*
83.	75-59	4 Opoczno	4 ślad os.	trad.	mezolit	K	
84.	75-59	5 Opoczno	5 ślad os.	?	OWR	C	Z*
85.	75-59	6 Opoczno	6 grodz?		wcz-póz.śrw?	D	
86.	75-59	7 Opoczno	7 ślad os.		okr. nowoż?	C	
87.	75-59	8 Opoczno	8 cmentarzysko	pradziej.	?		
88.	75-59	9 Opoczno	9 huta szkła		okr. nowoż.*	C, SZ	
179.	74-59	46 Opoczno	11 osada		okr. nowoż.	15C	
180.	74-59	47 Opoczno	12 osada		okr. nowoż.	21C	
181.	74-59	48 Opoczno	13 osada		okr. nowoż.	17C	
182.	74-59	49 Opoczno	14 osada		okr. nowoż.	9C	

183.	74-59	50 Opoczno	15 osada		okr. nowoż.	12C	
184.	74-59	51 Opoczno	16 osada		okr. nowoż.	11C	
185.	74-59	52 Opoczno	17 osada		okr. nowoż.	17C	
186.	74-59	53 Opoczno	18 osada		okr. nowoż.	19C	
187.	74-59	54 Opoczno	19 osada		okr. nowoż.	30C	
188.	74-59	55 Opoczno	20 osada		okr. nowoż.	10C	
189.	74-59	56 Opoczno	21 osada		okr. nowoż.	14C	
190.	74-59	57 Opoczno	22 osada		okr. nowoż.	10C	
191.	74-59	58 Opoczno	23 osada		okr. nowoż.	15C	
192.	74-59	59 Opoczno	24 osada		okr. nowoż.	9C	
193.	74-59	60 Opoczno	25 osada		III wcz. śrw.	27C	
			osada		okr. nowoż.	14C	1MON*
194.	74-59	61 Opoczno	26 osada		okr. nowoż.		

W stosunku do stanowisk archeologicznych, ustala się:

- 1) ochrona istniejących stanowisk zgodnie z ustaleniami WKZ,
- 2) konieczność przerywania robót ziemnych w przypadku nowego odkrycia oraz oznakowanie i zabezpieczenie stanowisk przed zniszczeniem,
- 3) zawiadomienie organów administracji publicznej w celu podjęcia działań ochrony stanowiska ,
- 4) historyczne centrum miasta Opoczno powinno być objęte strefą ochrony archeologicznej, dla której WKZ określi zakres ochrony zabytków archeologicznych.
- 5) W strefie ochrony stanowiska archeologicznego przed rozpoczęciem inwestycji wymagającej prac ziemnych oraz nasadzeń leśnych obowiązuje przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych na koszt inwestora (zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. O pozwolenie należy wystąpić nie później niż 21 dni przed rozpoczęciem inwestycji.

4. Innymi wartościowymi obiektami dziedzictwa kulturowego są:

- 1) kapliczki przydrożne w Opocznie:
 - św. Rozalii (Plac Kilińskiego) wystawionej w 1830 r. w czasie epidemii cholery,
 - św. Ducha (ul. Moniuszki) z drugiej połowy XVII w.,
 - z figurą Chrystusa Frasobliwego (ul. Szpitalna) z 1747 r.
- 2) Pomnik Tadeusza Kościuszki z 17.X.1917 r. usytuowany na centralnym placu miasta.

VIII.4. UZUPEŁNIAJĄCE DZIAŁANIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW I OBIEKTÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Poniższy tekst według Studium 2000 roku.

1. Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub ewidencji polega na zachowaniu i utrzymaniu we właściwym stanie technicznym. Wszelkie prace przy obiektach i na terenach zabytkowych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone za zezwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. Zakaz lokalizacji inwestycji i wszelkich form wykorzystania gospodarczego w parku przy ul. Parkowej 7.
3. Ochrona kształtu urbanistycznego miasta średniowiecznego, poprzez zachowanie historycznego układu ulic.
4. Ochrona ekspozycji sylwety starego miasta przez wykluczenia z zabudowy terenów nadrzecznych.
5. Zakaz lokalizowania, obiektów uciążliwych i inwestycji, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego w sąsiedztwie zabytków, oraz zakaz lokalizowania budynków zasłaniających widok na zabytek a także obiektów dysharmonizujących przestrzennie i kompozycyjnie z tym zabytkiem.
6. Przestrzeganie obowiązku wykonywania analizy możliwości zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc parkingowych przy lokalizacji obiektów użyteczności publicznej na obszarze osadnictwa od XIV do XIX w.
7. Obowiązek ustalania warunków wymiany, uzupełniania lub modernizacji obiektów projektowanych na obszarach cennych kulturowo, w nawiązaniu do charakteru obiektów i rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych w najbliższym otoczeniu.
8. Ochrona zabytkowych założeń parkowo-dworskich przez zachowanie i restaurację elementów zabytkowych układu terenu (układ komunikacyjny, podział funkcjonalno-przestrzenny, osie kompozycyjne i widokowe, ciek i zbiorniki wodne), zachowanie i konserwację starodrzewu oraz usunięcie elementów zniekształcających kompozycję zieleni. Wymienione wyżej prace mogą być prowadzone tylko w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
9. Zachowanie cmentarzy i mogił historycznych przez:
 - wyłączenie ich z wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej z rewaloryzacją obiektu,
 - zachowanie i konserwacja historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy,
 - konserwacja starodrzewu, zabytkowych nagrobków , krzyży i innych elementów małej architektury,
 - usuwanie elementów zniekształcających (samosiewy, wysypiska, wyrobiska),
 - uwzględnianie ich występowania przy ustalaniu warunków zabudowy i zagospodarowywania terenów z nimi sąsiadujących.

IX. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACYJNYCH MIASTA

1. Zgodnie z oceną istniejącego stanu w zakresie funkcjonowania układu drogowo-ulicznego w mieście, wywoływanych przez niego uciążliwości dla mieszkańców i funkcjonowania struktur miejskich – uznaje się, że priorytetem w działaniach na rzecz poprawy standardu warunków życia jest zasadnicza eliminacja drogowego ruchu tranzytowego przez obszar śródmiejski, głównie w bezpośrednim sąsiedztwie układu staromiejskiego.

W związku z tym przyjmuje się w niniejszym ujednoczonym zapisie „Studium” wariant nowego przebiegu drogi krajowej Nr 12 w rejonie na południe od linii kolejowej W-Z - jako południowej obwodnicy miasta z możliwością dostosowania do klasy drogi S.

Droga krajowa klasy GP2/2:

- szerokość w liniach rozgraniczających 40 m,
 - odległość obiektów budowlanych od krawędzi jezdni 10 m na terenach zabudowanych, 25 m na terenach niezabudowanych.
2. W stosunku do dróg wojewódzkich i powiatowych (Rozdział X) przyjmuje się następujące parametry:
 - a) dla kategorii KZ1/2:
 - szerokość w liniach rozgraniczających 20 m,
 - odległość obiektów budowlanych na terenach zabudowanych od krawędzi jezdni 8 m;
 - b) dla kategorii KG1/2:
 - szerokość w liniach rozgraniczających 25 m,
 - odległość obiektów budowlanych na terenach zabudowanych od krawędzi jezdni 8 m.
 3. W stosunku do dróg gminnych:
 - a) kategorii KL1/2:
 - szerokość w liniach rozgraniczających nie mniejsza niż 12 m,
 - odległość obiektów budowlanych na terenach zabudowanych od krawędzi jezdni 6 m.
 4. W stosunku do dróg dojazdowych:
 - a) kategoria KD1/2:
 - szerokość w liniach rozgraniczających nie mniejsza niż 10 m, dopuszcza się 1 jezdnię 1-o pasową z zachowaniem wymogów warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach właściwy zarząd drogi może wyrazić zgodę na usytuowanie obiektu budowlanego przy drodze w mniejszej odległości niż powyżej określone.
6. Przyjmuje się, że:
 - w liniach rozgraniczających ulic (oprócz kategorii GP) możliwość lokalizowania:
 - a) zieleni pod warunkiem nie utrudniania organizacji ruchu,
 - b) sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na warunkach określonych w przepisach szczególnych i za zgodą zarządy drogi.
7. Przebieg dróg dla rowerów według ustaleń przedstawionych na rysunku „Studium”.
8. Utrzymuje się lokalizację dworca kolejowego i przebieg istniejących linii kolejowych przez gminę i miasto Opoczno oraz ich stałą modernizację jako terenów zamkniętych.

Zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” zakłada się podniesienie parametrów linii kolejowej na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Opoczno wraz z realizacją nowego włączenia linii w CMK-ę w rejonie Opoczna.

Przyjmuje się, że:

- budynki i budowle mogą być sytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego z tym, że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m.

Uznaje się za celowe i uzasadnione funkcją miasta, aby na stacji Opoczno zatrzymywały się także pociągi pospieszne.

9. Szczegółowe ustalenia dotyczące działań zmierzających do ograniczenia uciążliwości systemów komunikacyjnych na obszarze miasta (i całej gminy) przedstawione zostały w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2004 – 2015” uchwalonym przez Radę Miejską w Opocznie – Uchwała Nr XXII/230/04 z 30.12.2004 r. Podstawowe zalecenia zostały przedstawione w CZĘŚCI PIERWSZEJ elaboratu „Studium” – „Uwarunkowania”. Z kolei ustalenia szczegółowe powinny być brane pod uwagę w kolejnych rocznych budżetach Gminy z wykorzystaniem „Programów rozwoju lokalnego”. Istotnym zadaniem jest nie tylko realizacja drogi Nr 12 ale także dokończenie wschodniej obwodnicy miasta.
10. W „Studium” przyjmuje się, że miejska komunikacja autobusowa obsługująca ruch lokalny pozostanie podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej na terenie miasta i gminy.

Komunikacja kolejowa i autobusowa komunikacji pozamiejskiej stwarza dogodne warunki dla powiązań zewnętrznych ogólnokrajowych.

11. Wszelkie zamierzenia wprowadzenia zmiany zagospodarowania terenu przyległego do pasa drogowego należy uzgodnić z zarządcą drogi w zakresie włączenia do drogi ruchu powodowanego tą zmianą.

X. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustala się, że rzeka Drzewiczka, Węglanka oraz Słomianka wraz z dopływami będą chronione przed skażeniami ściekami sanitarnymi i deszczowymi poprzez rozbudowę i modernizację układów kanalizacji sanitarnej i deszczowej w mieście i gminie Opoczno.

X.1. KANALIZACJA SANITARNA

Na terenie miasta Opoczno występuje oczyszczalnia ścieków (w okolicy ul. Staromiejskiej), która po rozbudowie będzie mogła obsługiwać miejscowości przyległe do Opoczno. Kanały miejskie zlokalizowane na obrzeżu miasta mogą obsługiwać okoliczne wioski.

Zgodnie z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy na lata 2004 - 2006 przewiduje się budowę kanalizacji sanitarnej na osiedlu Kwiatowa II, oraz modernizację oczyszczalni ścieków w Opocznie dla zaspokojenia perspektywicznych potrzeb miasta i gminy.

X.2. KANALIZACJA DESZCZOWA

Dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych z odwodnienia ulic, parkingów i dróg do rowów otwartych po ich oczyszczeniu w separatorach lub innych urządzeniach usuwających substancje ropopochodne.

Podtrzymuje się realizację Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Opoczno na lata 2004 - 2006 wraz z aktualizacją na kolejne lata.

Ochrona rzek przed skażeniem wodami opadowymi.

X.3. WODOCIĄG

Miasto Opoczno jest dobrze wyposażone w sieć wodociągową, a na nowych obszarach przeznaczonych pod zabudowę sieć wodociągowa jest sukcesywnie uzupełniana. Zgodnie z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Opoczno na lata 2004 - 2006 zakłada się budowę sieci wodociągowej na osiedlu Kwiatowa II.

X.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Podtrzymuje się realizację PROJEKTU ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNA I PALIWA GAZOWE DLA GMINY OPOCZNO na lata 2004 - 2020 (*opracowanie z grudnia 2004 roku*). W celu poprawy standardu

życia mieszkańców miasta Opoczno oraz przyczyn ekologicznych, proponuje się dalszą gazyfikację miasta w oparciu o istniejącą sieć dystrybucyjną gazu posiadającą znaczną rezerwę wydajności zarówno w stacjach redukcyjnych jak i w sieci miasta. W związku z powyższym proponuje się:

- budowę sieci niskiego ciśnienia na południe od ul. Piotrkowskiej;
- rozbudowę sieci niskiego ciśnienia na wschodzie miasta w kierunku ul. Partyzantów;
- budowę sieci w kierunku osiedla Ustronie;
- zasilenie w gaz nowych terenów budowlanych i inwestycyjnych.

Zaleca się również sukcesywną gazyfikację gminy ze stacji redukcyjno – pomiarowej zlokalizowanej we wsi Grążewice na terenie gminy Sławno w kierunku wsi Januszewice, Brzustówek i Bukowiec Opoczyński jedną nitką a drugą od strony południowej miasta w kierunku wsi Kraszków.

X.5. ZAOPATRZENIE W ENERGIE CIEPLNĄ

Podtrzymuje się realizację PROJEKTU ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY OPOCZNO na lata 2004 – 2020 (*opracowanie z grudnia 2004 roku*).

Źródło ciepła integralna część systemu grzewczego miasta jest we władaniu Spółdzielni Mieszkaniowej „Nasz Dom”. Instytucja ta ma opracowany projekt planu rozwoju. Zgodnie z tym opracowaniem Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nasz Dom” powinna poczynić następujące działania inwestycyjne:

- zmodernizować kocioł WRp 23 z narzutowego na warstwownicowy;
- włączyć ten kocioł do eksploatacji
- systematycznie rozbudowywać istniejącą sieć ciepłowniczą pod kątem nowych odbiorców;
- poprawić sprawność odpylania spalin;
- wykonać dalszą wymianę starych wyeksploatowanych sieci na preizolowane;
- w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego zamknąć pierścień sieci ciepłowniczej wokół miasta;
- w celu wykorzystania nadwyżek mocy w źródle zaleca się zintensyfikować działania pod kątem nowych użytkowników;
- w okresie długofalowym przeanalizować pod kątem techniczno – ekonomicznym możliwość podłączenia do sieci ciepłowniczej firm, urzędów i instytucji obecnie eksploatujących mało wydajne i nie ekologiczne źródła węglowe;
- powyższe działania należy skierować np. do: Opoczno S.A. „Zakładu Śląsk”, PAKOS Sp zo.o., Spółdzielczego Domu Handlowego, Banku Spółdzielczego, PZU S.A., Państwowej Szkoły Muzycznej, Powiatowej Biblioteki Publicznej, Muzeum Regionalnego i TBS – u.

Ponadto zaleca się aby Urząd Miasta przy wydawaniu pozwoleń na budowę nowych obiektów jako warunek stawiał, wyposażenie ich w systemy grzewcze oparte na paliwach ekologicznych. W ramach kompetencji Urzędu winna być

sukcesywna przebudowa kotłowni zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej na terenie gminy (szkoły) zastępując węgiel kamienny na paliwa ekologiczne.

X.6. ENERGETYKA

Podtrzymuje się realizację PROJEKTU ZAŁOŻEŃ DO PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA GMINY OPOCZNO na lata 2004 – 2020 (*opracowanie z grudnia 2004 roku*) w brzmieniu:

Zakład Energetyczny Łódź Teren powinien zrealizować następujące większe inwestycje na terenie miasta:

1. Zasilenie osiedla Kwiatowa II w tym:
 - budowa 5 stacji wewnętrznych 15/0,4 [kV]
 - budowa sieci zasilających kablowych 15 [kV]
 - budowa sieci kablowej 0.4 [kV]

2. Zasilenie działek budowlanych w rejonie osiedla pomiędzy ulicami Przemysłową, Brzozową, Partyzantów, Świerkową w tym:
 - budowa 4 stacji wewnętrznych 15/0,4 [kV]
 - budowa sieci zasilających kablowych 15 [kV]
 - budowa sieci kablowej 0.4 [kV]

3. Zasilenie działek budowlanych w rejonie osiedla pomiędzy ulicami Przemysłową, Jana Pawła II, Kossaka, Westerplatte w tym:
 - budowa stacji wewnętrznych 15/0,4 [kV]
 - budowa sieci zasilających kablowych 15 [kV]
 - budowa sieci kablowej 0.4 [kV]

4. Zasilenie działek budowlanych w rejonie osiedla pomiędzy ulicami Inowłodzką i Rolną w tym:
 - budowa stacji wewnętrznych 15/0,4 [kV]
 - budowa sieci zasilających kablowych 15 [kV]
 - budowa sieci kablowej 0.4 [kV]

5. Uzbrojenie terenu pod budownictwo przemysłowe w Opcznie pow. 40 [ha] – linia 15 [kV] 1200 [mb], stacja trafo szt. 1, linia n/n 400 [mb]

W planie rozwojowym należy uwzględnić:

1. Budowę nowych linii kablowych SN na terenach rozwojowych pod budownictwo mieszkaniowe.
2. Budowa na tych terenach nowych stacji transformatorowych i linii nn.
3. Budowa nowych linii SN, stacji transformatorowych i linii nn na terenach rozwojowych przeznaczonych pod przemysł i usługi.

4. Szczegóły zasilenia terenów rozwojowych pod budownictwo i przemysł ustalone będą w planie zaopatrzenia.

Dodatkowo zaleca się, aby Zakład Energetyczny uwzględnił w swoich zamierzeniach następujące działania:

1. Racjonalizacja rozbudowy sieci elektroenergetycznej.
2. Zwiększenie gęstości trafostacji 15/04 [kV] do rosnących potrzeb.
3. Sukcesywną wymianę sieci napowietrznych na terenie miasta na sieć kablową.
4. Określenie technicznych możliwości planowanego podłączenia w Zakładach OPTEX S.A. bądź Opoczna S.A. układu skojarzonego do sieci elektroenergetycznej.
5. Określenie technicznych możliwości planowanej sprzedaży energii elektrycznej pozyskiwanej z biogazu (wysypisko śmieci).
6. Przygotowanie bardziej aktywnej polityki w celu pozyskania nowych odbiorców energii elektrycznej w celach grzewczych (nocna taryfa w miarę korzystna cenowo w stosunku do cen ciepła produkowanego np. z gazu płynnego i oleju opałowego).
7. Modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych na terenie gminy ze specjalnym uwzględnieniem terenów gdzie występują zakłócenia systemu poprzez:
 - wyposażenie pól liniowych 15 [kV] w nowoczesne wyłączniki próżniowe;
 - wyposażenie głównych ciągów linii terenowych 15 [kV] w wyłączniki np. sterowane drogą radiową;
 - wymianę napowietrznych przyłączy wykonanych gołym przewodem na przewody izolowane.

Ponadto zaleca się:

- a) strefę ochronną napowietrznych linii 110 kV, w której występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu, winien stanowić pas o szerokości 36 [m],
- b) wokół stacji 110/15/kV należy przewidzieć strefę ochrony akustycznej o zasięgu 150 [m] od transformatorów 110/15 [KV],
- c) Dla projektowanych stacji transformatorowych przewidzieć wydzielenie odpowiednich działek z możliwością dojazdu od dróg publicznych,
- d) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanego zagospodarowania terenów z istniejącymi liniami energetycznymi napowietrznymi 15 kV przewidzieć przebudowę tych linii i lub pas ochronny o szerokości min. 15 [m] dla linii i przystosowanie ich do wymagań normy PN-E05100-1 „Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.”

X.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Wysypisko odpadów dla miasta i gminy Opoczno w miejscowości Różanna wymaga powiększenia i modernizacji. Aktualnie przygotowywana jest dwuwariantowa

koncepcja Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów. Technologia pracy wysypiska jest w fazie ustaleń.

XI. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. Na terenie miasta nie obserwuje się stanów powodziowych. Niemniej fakt przepływu przez miasto rzeczek Drzewiczki i Wąglanki, fakt ich złączania się na terenie miasta powoduje potencjalne zagrożenie okresowym wylewaniem lub podtapianiem terenów. Stąd ustalono zakaz zabudowy ich dolin przez obiekty związane ze stałym pobytem ludności.
2. Osuwanie się mas ziemnych może mieć miejsce przy robotach ziemnych związanych przede wszystkim z wyposażaniem terenów w urządzenia komunalne oraz wykopami pod budynki i budowle. Konieczność prowadzenia nadzoru nad takimi robotami.
3. W wypadku natrafienia przy pracach ziemnych na zabytki archeologiczne, istnieje obowiązek zawiadomienia o nich władz gminy i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

XII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI

1. Do obszarów wymagających przekształceń zaliczono:
 - a) tereny wyznaczone pod nowe formy zainwestowania wymagające wyłączenia z produkcji rolnej i leśnej zgodnie z obowiązującą procedurą prawną.
2. Do obszarów wymagających rehabilitacji zaliczono:
 - a) rejon staromiejski położony poniżej ul. Piotrkowskiej wymagający rewitalizacji, tj. nadania mu cech ośrodka subregionalnego związanego z koncentracją obiektów usługowych miejskich i obsługi subregionu. Przeprowadzenie procesu rehabilitacji i rewitalizacji wymaga uzgodnienia programu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - b) rejon istniejącej zabudowy wielorodzinnej, jednorodzinnej, przemysłowej i zieleni miejskiej, ośrodka rekreacyjnego, wymagają działań zmierzających do ich stopniowej humanizacji, tj. doprowadzenia do uzyskania warunków zamieszkania, wypoczynku i pracy odpowiadających współczesnym standardom sanitarnym, estetyki i ładu przestrzennego.

XIII. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

1. Istniejący i projektowany system zaopatrzenia w wodę powinien mieć zapewnioną możliwość wykorzystania w sytuacji szczególnej zgodnie z wymogami określonymi w aktualnych przepisach prawa, z uwzględnieniem możliwości zasilania ujęć w energię elektryczną z przewoźnych zespołów prądotwórczych.
2. W „Studium” uznaje się:
 - 1) możliwość wykorzystania istniejących terenów zielonych (parków, boisk, placów) w sytuacjach szczególnych na cele obronności;
 - 2) maksymalne ograniczenie zabudowy obszarów przyległych do rzek z uwzględnieniem możliwości wzmożonych dojazdów do ich brzegów pojazdów mechanicznych w sytuacji szczególnej;
 - 3) za konieczne, by stanowiska parkingowe, zlokalizowane na obrzeżach miasta wzdłuż drogi krajowej i dróg wojewódzkich były wyposażone w odpowiednią infrastrukturę techniczną zapewniającą parkowanie pojazdów ciężarowych z ładunkami materiałów niebezpiecznych;
 - 4) za niezbędne, by w ramach istniejącej i realizowanej sieci wodociągowej zapewnione były hydranty naziemne oraz zabezpieczona niezbędna łączność z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów p.poż.;
 - 5) za wytyczną, by na etapie decyzji administracyjnych dotyczących budownictwa uwzględniane były w podpiwniczeniach, lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych, nowej zabudowy a zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej i znaczących zakładów pracy – pomieszczenia o konstrukcji odpornej na zagruzowanie z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej ich adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia.
3. Tereny wolne od zabudowy a oznaczone na rysunku „Studium” jako struktury rolne mogą być wykorzystane na ewakuację mieszkańców i ewentualne doraźne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń.

XIV. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

XIV.1. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

1. Określa się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym służące zaspokojeniu potrzeb przede wszystkim mieszkańców miasta i gminy mogą być

lokalizowane na podstawie m.p.z.p. lub decyzji administracyjnych podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa:

- a) na terenach mieszkaniowych w formie:
 - obiektów i lokali usługowych o ile prowadzona w nich działalność nie powoduje znacznego oddziaływania na środowisko powodującego przekroczenie standardów środowiska,
 - urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zgodnie z przyjętymi programami rozwiązań tych urządzeń,
 - zieleni jako funkcji uzupełniającej;
 - b) na terenach wchodzących w skład strefy ekologicznej miasta:
 - z wyłączeniem lokalizacji powodujących oddziaływanie na środowisko przekreślające podstawową funkcję terenu, strefy,
 - lokalizacje związane z zamiarem wykorzystania lub naruszenia wód, lasów, terenów rolnych wymagają uzgodnienia z zarządcą danych terenów i urządzeń znajdujących się na tych terenach oraz Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody;
 - c) na terenach przemysłowych i działalności o podobnym charakterze:
 - z wyłączeniem lokalizacji powodujących znaczące oddziaływanie na środowisko poza teren znajdujący się w dyspozycji inwestora,
 - urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zgodnie z przyjętymi programami rozwoju tych urządzeń.
2. Określenie imiennej listy inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla nieokreślonego okresu funkcjonowania Studium jest trudne. Uznaje się, że lista takich inwestycji powinna być określana sukcesywnie na okres kadencji danego samorządu miasta między innymi w wieloletnim planie inwestycyjnym z uwzględnieniem występujących potrzeb, realnych możliwości finansowych ich wykonania, stopnia przygotowania warunków lokalizacyjnych. Określenie aktualnej imiennej listy tego typu inwestycji na najbliższe lata przedstawiono w „Programie rozwoju lokalnego” oraz w opracowaniach specjalistycznych dotyczących środowiska przyrodniczego, gospodarki odpadami. Do zadań tych należą rozbudowa urządzeń źródłowych i sieci gospodarki wodno-ściekowej, modernizacja układu komunikacyjnego, program gospodarki odpadami na terenie miasta, ochrona terenów przed powodzią, opieka nad zabytkami w rejonie staromiejskim, modernizacja szkół, założenie cmentarza.
3. Standardy i zasady zagospodarowania terenów określono w „Studium” w rozdziałach dotyczących środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, kierunków zagospodarowania przestrzennego.

XIV.2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. Lista inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i związane z nimi obszary wynikają z jednej strony z przyjętych programów rządowych, wojewódzkich, ofert inwestorów a z drugiej propozycji samorządu lokalnego

wyrażonych w dokumentach określających i kształtujących politykę rozwoju gminy.

2. Brak zadań rządowych dla gminy Opoczno umieszczonych w rejestrze tego typu zadań.
3. Lista propozycji zadań dla realizacji zadań ponadlokalnych celów publicznych według „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2002 roku przedstawiona została szczegółowo w CZĘŚCI PIERWSZEJ elaboratu „Studium” – „Uwarunkowania”.

Do najistotniejszych propozycji należą:

- realizacja obwodnicy miasta Opoczno na drodze krajowej Nr 12 – jako zadanie o znaczeniu krajowym,
- modernizacja dróg wojewódzkich,
- modernizacja i usprawnienie połączeń poprzez podniesienie parametrów linii kolejowej na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Opoczno wraz z realizacją nowego włączenia linii w CMK-ę w rejonie Opoczna,
- przekształcenie istniejącego wysypiska międzygminnego w Zakład Utylizacji Odpadów – Różanna – Karwice w gminie Opoczno,
- wzmocnienie funkcji subregionalnych Opoczna.

XV. USTALENIA DOTYCZĄCE SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OPRACOWAŃ PROBLEMOWYCH

1. Plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 roku z.p.z. (art. 87.1) zachowują moc.

Do tych planów należą:

- 1) zmiany ustaleń dotyczące fragmentów terenów m. Opoczna w stosunku do planu z 1994 r.; uchwała Nr IV/36/98 z 09.06.1998 r.,
- 2) fragment miasta z osiedlem „Kwiatowa II”; uchwała Nr XXXIII/117/01 z 30.04.2001 r.,
- 3) fragment miasta w rejonie Rolnej; uchwała Nr XXXV/174/02 z 21/02.2002 r.,
- 4) fragment miasta, tereny na północ od ul. Rolnej; uchwała Nr XII/241/02 z 31.08.2002 r.,
- 5) fragment miasta przy ul. Rolnej i ul. Inowłodzkiej; uchwała Nr XLI/245/02 z 31.08.2002 r.

- 6) fragment miasta przy ul. Przemysłowej, Westerplatte i Partyzantów; uchwała Nr XLI/245/02 z 31.08.2002 r.,
- 7) fragment miasta na zachód od ul. Partyzantów; uchwała Nr X/117/03 z 27.08.2003 r.

Powyższe plany stanowią aktualnie podstawę prowadzenia procedury decyzyjnej.

2. Ustalenia dotyczące dalszych opracowań m.p.z.p.:
 - 1) zakończenie podjętego już opracowania dla terenu położonego pomiędzy ul. Waryńskiego, 17-go Stycznia, rzeką Drzewiczką i granicą miasta (zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/196/04 z 30.06.2004 r.).
 - 2) zakończenie podjętego już opracowania dla terenu położonego pomiędzy ul. ul. Przemysłową, Westerplatte, Jana Pawła II i Partyzantów.
 - 3) opracowanie m.p.z.p. w celu uporządkowania centralnego fragmentu miasta zgodnie z Uchwałą Nr XXIX/284/05 z dnia 19.08.2005 r. położonego między ulicami Biernackiego, Curie Skłodowskiej, Partyzantów i Inowłodzką.

Wykonanie ww. planów pozwoli na uporządkowanie gospodarki przestrzennej i umożliwi prowadzenie polityki decyzyjnej z pominięciem procedur przewidzianych dla terenów nie posiadających obowiązujących m.p.z.p.

3. W dalszych latach opracowywanie m.p.z.p. w sposób sukcesywny w zależności od występujących potrzeb. Uznaje się, że m.p.z.p. w pierwszej kolejności objęte zostaną tereny związane z realizacją trasy drogi krajowej Nr 12 i ewentualnym rozszerzeniem funkcji miasta o szkolnictwo wyższe (zawodowe).
4. Do opracowań problemowych, których wykonanie uznaje się za niezbędne zaliczono:
 - kompleksowe opracowanie dotyczące analizy wartości dziedzictwa kulturowego miasta najstarszych fragmentów miasta i ostateczne ustalenie strefy ochrony konserwatorskiej;
 - opracowanie precyzujące możliwości i warunki organizacji na terenie miasta szkolnictwa wyższego typu zawodowego;
 - opracowanie określające kompleksowy zakres prac związanych z likwidacją istniejących barier architektonicznych i urbanistycznych w mieście oraz przeciwdziałania powstawaniu nowych tego typu ograniczeń dla ludzi niepełnosprawnych;
 - określenie korytarza komunikacyjnego trasy Nr 12 przez teren gminy.

CZĘŚĆ TRZECIA
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OPOCZNO

I. WPROWADZENIE DO CZĘŚCI TRZECIEJ

1. CZĘŚĆ TRZECIA opracowania dotycząca kierunków zagospodarowania terenów gminy Opoczno stanowi element składowy elaboratu „zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno” wywołanego Uchwałą Nr XXII/231/04 Rady Miejskiej w Opocznie z 30 grudnia 2004 r. dotycząca zmiany „studium” uchwalonego w dniu 28 września 2000 r. Uchwałą Nr XX/58/00 (ze zmianą dokonaną 27 maja 2002 r. uchwałą Nr XXXVIII/198/02).
2. Na elaborat składają się trzy części:
 1. „Uwarunkowania” wspólne dla miasta i gminy;
 2. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Opoczno”;
 3. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno”.
3. Jest to istotne ze względu na fakt, że zgodnie z przyjętą praktyką w gminie poszczególne fragmenty obszaru gminy obejmowane są odrębnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wykonywanymi przez różne zespoły i jedynie „Studium” stwarza podstawę do koordynacji ustaleń w ramach obszaru całej gminy.
4. Integralną częścią „Studium” jest rysunek „Studium” dotyczący kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
5. Trzy części opracowania stanowią spójną całość.

I. POLITYKA PRZESTRZENNA ODNIESIONA DO TERENÓW WIEJSKICH GMINY OPOCZNO

Rozwój zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno to sukcesywne osiągnięcie przyjętych w gospodarce przestrzennej celów, poprzez realizację różnorodnych funkcji przypisywanych poszczególnym terenom, z uwzględnieniem ich przydatności do zabudowy.

Cel rozwoju gminy jak i kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego sformułowane zostały w wyniku wszechstronnej analizy uwarunkowań rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno.

Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno jest:

WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ GMINY Z UWZGLĘDNIENIEM JEJ WALORÓW PRZYRODNICZYCH I KULTUROWYCH, TWORZENIE PODSTAW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM GMINY ŚRODOWISKA ZAMIESZKIWANIA I PRACY

Biorąc za podstawę rozpoznane uwarunkowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego wynikające z:

- dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia obszaru gminy,
- dotychczasowego przeznaczenia terenów i wniosków w sprawie zmiany przeznaczenia, ustalenia polityki wojewódzkiej,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
- stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prawa własności gruntów,
- jakości życia mieszkańców,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,

określa się następujące kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego dla gminy Opoczno:

- 1) racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego z uwzględnieniem zasad ich ochrony,
- 2) ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- 3) stworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego,
- 4) poprawa wyposażenia sołectw w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej,
- 5) stworzenie warunków dla rozwoju działalności handlowej, produkcyjnej i usługowej przez inwestorów,
- 6) budowa ścieżek rowerowych oraz rozwinięcie informacji turystycznej dla obsługi turystyki i wypoczynku,
- 7) systematyczna modernizacja i poprawa parametrów technicznych sieci dróg gminnych.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy określone i realizowane być muszą z uwzględnieniem:

- 1) uwarunkowań, które wpływają na wykluczenia terenów z zabudowy, jak na przykład:
 - zbiorniki wód powierzchniowych,
 - kompleksy leśne i obszary przewidywane do zalesienia,
 - obszary udokumentowanych złóż kopalin,
 - pasy istniejących i projektowanych dróg publicznych;
- 2) uwarunkowań, które wpływają na ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, jak na przykład:
 - objęcie obszaru szczególnymi formami ochrony, związanymi z zakazami i nakazami w zakresie gospodarki przestrzennej,
 - występowanie gruntów rolnych najwyższych klas bonitacyjnych i terenów zmeliorowanych oraz obszarów słabonośnych i podmokłych,
 - występowanie obiektów uciążliwych, dla środowiska i zdrowia ludzi,
 - występowanie stref ochrony konserwatorskiej i stanowisk archeologicznych;
- 3) zasad kształtowania polityki przestrzennej gminy Opoczno, zawartej w dziale II.

II. ZASADY KSZTAŁTOWANIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

Rozwój przestrzenny gminy bez aktywnej i ukierunkowanej ingerencji władz gminnych, posiadających zarysowaną strategię rozwoju i posługujących się zasadami polityki określonej w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, byłby chaotyczny. Działalność gminy powinna być zatem ukierunkowana na:

- dostosowanie zarządzania w gminie do gospodarki wolnorynkowej,
- prowadzenie aktywnej polityki promocji gminy na rynku inwestycyjnym,
- prowadzenie aktywnej polityki w zakresie gospodarki nieruchomościami,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiskowym,
- aktywizację i integrację społeczności lokalnej wokół rozwiązywania problemów harmonijnego rozwoju gminy.

Realizacja zamierzonych celów rozwoju gminy wymagać będzie:

- określenia zasad tworzenia zasobów gruntów i umożliwienie ich dostępności dla pożądanym w gminie inwestorów,
- opracowania programu działań mających na celu przygotowanie poszczególnych terenów pod określone działania,
- opracowania ofert w ramach strategii marketingowej,
- przygotowania banku danych o gminie i jej promocja wśród inwestorów,
- przygotowania opracowań planistycznych z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do planowanych inwestycji,
- konsekwentna i kompleksowa realizacja ustaleń polityki przestrzennej.

Kształtowanie polityki przestrzennej gminy oparte być musi o zasadę zrównoważonego rozwoju w zakresie: ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych, optymalnego gospodarowania przestrzenią dla zapewnienia warunków terenowych dla zaspokojenia potrzeb różnorodnych potrzeb rozwoju gminy, wzrostu standardów cywilizacyjnych warunków życia mieszkańców, zabezpieczenia warunków lokalizacyjnych dla rozwoju gospodarki.

Polityka przestrzenna gminy realizowana jest w działaniach planistycznych poprzez studium, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje administracyjne związane z gospodarowaniem przestrzennym.

Przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie polityka przestrzenna, określona w odniesieniu do każdego z wyżej wymienionych zagadnień, stanowi podstawą podejmowania kolejnych prac planistycznych, odnoszących się do wybranych obszarów gminy, podstawą opracowywania analiz zgodności ustaleń sporządzanych planów miejscowych z tą polityką, a także będzie dokumentem pomocniczym w przygotowywaniu decyzji o warunkach zabudowy, wydawanych w trybie określonym w obowiązującym prawie.

Będzie również materiałem pomocniczym do:

- planowania i realizacji zadań własnych gminy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
- ofertowej działalności organów gminy,

- posługiwania się przepisami ustaw szczegółowych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze gminy wpływają na ustalenia studium i wiążą organy gminy w postępowaniu administracyjnym,
- gospodarki gruntami w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb tworzenia zasobów gruntów komunalnych, w tym jako ofertowych dla lokalizacji aktywności gospodarczej,
- podejmowania działań związanych z obejmowaniem ochroną najbardziej cennych i wartościowych obszarów i obiektów w gminie,
- planowania prac kartograficznych umożliwiających sprawną działalność planistyczną i administracyjną.

III. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ochrona dóbr kultury realizowana jest w gminie na podstawie przepisów aktualnej ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Gmina Opoczno ma bardzo bogate tradycje osadnicze. Potwierdza je fakt występowania bardzo licznych stanowisk archeologicznych. Prawna ochrona najcenniejszych zabytków następuje poprzez wpisanie ich do rejestru zabytków, który prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, którą prowadzi Burmistrz Miasta i Gminy.

III.1. OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ

1. W gminie Opoczno do rejestru zabytków wpisano następujące obiekty:

Januszewice Nr 92

- Oficyna i czworaki z połowy XIX w., murowana,
- Rządcówka z 2 połowy XIX w., murowana,

Sołek

- Kościół parafialny rzymsko-katolicki, 1625-1675 r., drewniany,

Stużno Kolonia

- Dwór obronny, obecnie relikty dworu obronnego z XVI w., murowany,

Zameczek.

Na ten zabytek zwraca szczególną uwagę Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi w piśmie z 14 marca 2000 r.

- Dwór, 1675-1825 r., murowany.

Do rejestru zabytków wpisano również parki w następujących miejscowościach:

- Mroczków Gościnny, z połowy XIX w.,
- Zameczek, z końca XIX w.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków to nie wszystkie obiekty o szczególnych walorach, znaczących w krajobrazie i przestrzeni gminy.

Wiele obiektów znajduje się w ewidencji dóbr kultury, dopełniając wyobrażenie o rzeczywistych walorach dziedzictwa kulturowego w tym rejonie.

2. W planowaniu przestrzennym poszczególnych miejscowości, a głównie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zwracać uwagę na układy przestrzenne historycznych miejscowości. Występują tu wsie o następujących układach przestrzennych stanowiące historyczne układy ruralistyczne:

- rzędówka: Brzustówek, Janów Karwicki, Kliny, Kraśnica, Kruszewiec, Modrzewek, Ostrów;
- wieś sznurowa: Bukowiec Opoczyński, Modrzew;
- ulicówka: Januszewice, Międzybórz, Ogonowice, Sobawiny;
- wielodrożnica: Mroczków Duży, Wola Załęzna;
- przysiółek: Stuzno, Stuzno Kolonia;

i 3 historyczne nierozpoznane układy przestrzenne w Bielowicach, Dzielnej i Libiszowie.

3. W wielu wsiach gminy występują interesujące obiekty posiadające wartości kulturowe wpisane do ewidencji zabytków.

Miejscowość	Ulica /nr	Nazwa	Materiał	Określenie	Data	Forma rozplanowania
Bielowice	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany
Brzustówek	-	układ przestrzenny				rzędówka
Brzustówek	33	chałupa	drewniany		lata 30-te XX w.	
Brzustówek	38	chałupa	drewniany		1916 r.	
Brzustówek	44	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Brzuśnia	-	młyn	murowany	wodny „Na Rożku”	1888 r.	
Bukowiec Opoczyński	-	układ przestrzenny				wieś sznurowa
Bukowiec Opoczyński	101	chałupa	drewniany		ok. 1895 r.	
Bukowiec Opoczyński	108	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Bukowiec Opoczyński	13	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Bukowiec Opoczyński	13	chałupa	drewniany		1905 r.	
Bukowiec Opoczyński	38	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Bukowiec Opoczyński	62	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Bukowiec Opoczyński	81	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany

Dzielna	33	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Dzielna	34	chałupa	drewniany		ok. 1915 r.	
Dzielna	50	chałupa	drewniany		ok. 1890 r.	
Dzielna	61	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	78	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	79	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	80	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	88	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	93	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Dzielna	94	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Gorzałkow	-	kaplica rz.- kat.	murowany		XIX w.	
Janów Karwicki	-	młyn	drewniany		1901 r.	
Janów Karwicki	-	układ przestrzenny	drewniany			rzędówka
Janów Karwicki	07	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	17	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Janów Karwicki	18	chałupa	drewniany		ok. 1924 r.	
Janów Karwicki	19	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Janów Karwicki	24	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Janów Karwicki	25	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Janów Karwicki	37	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	-	układ przestrzenny			XII w.	ulicówka
Januszewice	04	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	22	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	48	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Januszewice	70	chałupa	drewniany		XIX/XX w.	
Januszewice	92	owczarnia	murowany		przed 1846 r.	
Januszewice	92	park			k. XIX w.	
Januszewice	92	spichlerz	murowany		2 poł. XIX w.	
Januszewice	92	zespół dworski	różne		XIX w.	
Karwice	-	park			XIX w.	
Karwice	03	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Karwice	09	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Kliny	-	układ przestrzenny	drewniany			rzędówka
Kliny	11	chałupa	drewniany		ok. 1947 r.	
Kliny	21	chałupa	drewniany		ok. 1914 r.	
Kliny	37	chałupa	drewniany		ok. 1940 r.	
Kliny	39	chałupa	drewniany		ok. 1921 r.	
Kliny	45	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Kliny	49	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Kliny	55	chałupa	drewniany		ok. 1912 r.	
Kliny	59	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Kraszków	-	cmentarz rz.-kat.				
Kraśnica	-	cmentarz rz.-kat.				
Kraśnica	-	cmentarz		przy-	XIX w.	

		rz.-kat.		kościelny		
Kraśnica	-	dzwonnica	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	-	kościół par. rz.-kat.	murowany	p.w. św. Wojciecha	pocz. XX w.	
Kraśnica	-	park			1 poł. XIX w.	
Kraśnica	-	układ przestrzenny				rzędówka
Kraśnica	-	zespół kościelny	różne		pocz. XX w.	
Kraśnica	01	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	03	chałupa	drewniany		ok. 1918 r.	
Kraśnica	29/30	chałupa	drewniany		ok. 1914 r.	
Kraśnica	31	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	34	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	69	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	70	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	74	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kraśnica	75	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Kruszewiec	-	układ przestrzenny				rzędówka
Kruszewiec	08	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	09	chałupa	drewniany		ok. 1905 r.	
Kruszewiec	29	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Kruszewiec	31	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	33	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Kruszewiec	50	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Libiszów	-	cmentarz rz.-kat.				
Libiszów	-	kościół par. rz.-kat.	murowany	p.w. św. Mikołaja	1910 - 1929 r.	
Libiszów	-	układ przestrzenny				układ nierozpoznany
Libiszów	04	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Libiszów	50	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Libiszów	67	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Libiszów	70	chałupa	drewniany		ok. 1916 r.	
Międzybórz	-	układ przestrzenny				ulicówka
Modrzew	-	układ przestrzenny				wieś sznurowa
Modrzewek	-	układ przestrzenny				rzędówka
Modrzewek	-	wiatrak	drewniany	holender, ruina?	pocz. XX w.	
Modrzewek	06	chałupa	drewniany		k. XIX w.	
Modrzewek	15	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Modrzewek	18	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Modrzewek	19	chałupa	drewniany		1905 r.	
Modrzewek	27	chałupa	drewniany		lata 30-te XX w.	
Modrzewek	30	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Mroczków	-	cmentarz - mogila		mogila w parku	1863 r.	
Mroczków Ślepy	-	układ			do XV w.	wielodrożnica

		przestrzenny				
Ogonowice	-	układ przestrzenny			1440 r.	ulicówka
Ogonowice	121	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	124	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	140	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	144	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	20	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Ogonowice	24	chałupa	drewniany		ok. 1911 r.	
Ogonowice	29	chałupa	drewniany		ok. 1907 r.	
Ogonowice	48	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Ogonowice	54	chałupa	drewniany		1938 r.	
Ogonowice	67	chałupa	drewniany		ok. 1907 r.	
Ostrów	-	układ przestrzenny				rzędówka
Ostrów	87	chałupa	drewniany		ok. 1875/1880 r.	
Ostrów	94	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	
Sitowa	07	chałupa	drewniany		pocz. XX w.	
Sitowa	23	chałupa			XIX/XX w.	
Sobawiny	-	układ przestrzenny				ulicówka
Solek	-	cmentarz rz.-kat.			XIX w.	
Solek	13	cmentarz rz.-kat.		przy- kościelny	XIX w.	
Solek	13	dzwonnica	drewniany		XIX w.	
Solek	13	zespół kościelny			XV-XIX w.	
Stużno	-	układ przestrzenny			XV w.	przysiółek
Stużno	06	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	07	chałupa			ok. 1919 r.	
Stużno	08	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	09	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	10	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	11	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	12	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	14	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno	17	chałupa			ok. 1915 r.	
Stużno	18	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno	20	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno Kolonia	-	układ przestrzenny			XIX w.	przysiółek
Stużno Kolonia	05	chałupa			pocz. XX w.	
Stużno Kolonia	07	chałupa			ok. 1920 r.	
Stużno Kolonia	08	chałupa			ok. 1918 r.	
Stużno Kolonia	13	chałupa	drewniany		k. XIX w.	
Stużno Kolonia	28	chałupa	drewniany	chałupa	ok. 1959 r.	
Wola Załęzna	-	kapliczka rz.-kat.	murowany		XIX w.	
Wola Załęzna	-	układ przestrzenny			do XIV w.	wielodroźnica
Wola Załęzna	100	chałupa	drewniany		ok. 1910 r.	

Wola Załęzna	????	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wola Załęzna	58	chałupa	drewniany		ok. 1915 r.	
Wola Załęzna	85	chałupa	drewniany		ok. 1921 r.	
Wola Załęzna	86	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wola Załęzna	89	chałupa	drewniany		ok. 1900 r.	
Wola Załęzna	93	chałupa	drewniany		ok. 1920 r.	
Wólka Karwicka	-	park			poł. XIX w.	
Wyganów	88	chałupa			k. XIX w.	
Zameczek	-	młyn	murowany	wodny	ok. 1900 r.	
Zameczek	-	spichlerz			ok. 1900 r.	
Zameczek	-	zespół dworski			XVII-XIX w.	

Istotnymi elementami z punktu widzenia przedmiotu „Studium” są:

1) osadnicze układy przestrzenne:

- rzędówka: Brzustówek, Janów Karwicki, Kliny, Kraśnica, Kruszewiec, Modrzewek, Ostrów,
- wieś sznurowa: Bukowiec Opoczyński, Modrzew,
- ulicówka: Januszewice, Międzybórz, Ogonowice, Sobawiny,
- wielodrożnica: Mroczków, Wola Załęzna,
- przysiółek: Stużno, Stużno Kolonia,

2) historyczne układy przestrzenne: Bielowice, Dzielna, Lubiszów;

3) cmentarze w: Mroczkowie Gościnnym, Kraszkowie, Kraśnicy, Libiszowie, Sołku;

4) parki: Januszewice, Kraśnica, Wólka Karwicka.

W gminie Opoczno cmentarze wpisane do ewidencji dóbr kultury znajdują się w: Mroczkowie Gościnnym obręb Kraszków, Kraśnicy (dwa), Libiszowie, i Sołku.

Do interesujących obiektów posiadających wartość kulturową należały następujące zabytki techniki:

1. Młyny wodne w Brzuśni, Janowie Karwickim i Zameczku
2. Wiatrak w Modrzewku

W chwili obecnej obiekty te nie występują. Uległy całkowitemu zniszczeniu.

4. Na terenach wiejskich gminy występują liczne zabytki i stanowiska archeologiczne podlegające ochronie:

1.	73-59	1 Kruszewiec	1 osada		ok. nowoż.*	59C
2.	73-59	2 Kruszewiec	2 osada		okr. nowoż.*	13C
3.	73-59	5 Kruszewiec	3 ślad os.	łużycka	III-IV EB	2C
4.	73-59	6 Kruszewiec	4 osada		póź. śr.-o.nż.	18C
5.	73-59	7 Kraśnica	1 osada		późn. śrw.	3C
			osada		póź.śrw.-o.nż.	13C
6.	73-59	8 Kraśnica	2 osada		późn. śrw-o.nż	31C
			ślad os.		wczesne śrw.	1C
7.	73-59	9 Modrzewek	1 osada		okr. nowoż.*	26C
8.	73-59	10 Kolonia Libiszów	1 ślad os.	przeworska	OWR	1C
9.	73-59	11 Kolonia Libiszów	2 ślad os.	przew?	?	2C
10.	73-59	12 Kruszewiec	5 ślad os.	przeworska	OWR	1C
11.	73-59	13 Kolonia Libiszów	3 ślad os.	przeworska	?	2C

			śląd os.		wczesne śrw.	1C	
12.	73-59	14 Kolonia Libiszów	4 osada		wcz.-póź. śrw.	7C	
13.	73-59	15 Kruszewiec	6 ?	przew?	?	1C	
14.	73-59	16 Modrzew	1 osada		póź.śrw.-o.nż.	31C	
15.	73-60	33 Libiszów	1 osada		okr. nowoż.*	8C	
16.	73-60	34 Libiszów	2 osada		późn. śrw.*	6C	
17.	73-60	35 Libiszów	3 ślad os.	pradziej.	?	2C	
18.	73-60	39 Libiszów	4 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	5C	
19.	73-60	41 Libiszów	5 osada	KCS	neololit-WEB	7C	3K*
20.	73-60	42 Libiszów	6 osada	pradziej	?	10C	
21.	73-60	43 Libiszów	7 osada	łużycka?	EB-HA	33C	
22.	73-60	44 Libiszów	8 osada	łuż.-pom?	wcz.ep. żel.	27C	
23.	73-60	45 Libiszów	9 osada	pradziej.	?	19C	
24.	73-60	46 Międzybórz	6 ślad os.	?	?	1K	
25.	74-60	1 Wola Załęzna	1 ?	pradziej.	neolit?	3Q,1K,14C	
			?	łużycka	V EB/HA	23C	
			?	przeworska	LA-OWR	5B,1Z,2SZ	
26.	74-60	2 Wola Załęzna	2 ?	pradziej.	neolit	C	
27.	74-60	3 Wola Załęzna	3 ?	pradziej?	ep. brązu?	10C	
28.	74-60	4 Wola Załęzna	4 ?	łużycka	?	1N	
29.	74-60	5 Wola Załęzna	5 cmentarzysko	łużycka	IV EB-HA	2N, B	
30.	74-60	6 Wola Załęzna	6 cmentarzysko	łużycka	IV-V EB	23C	
31.	74-60	7 Wola Załęzna	7 cment ?	gr. klosz?	LA	C, N, 4Z	
32.	74-60	8 Wola Załęzna	8 osada	przeworska	OWR	C	
33.	74-60	9 Międzybórz	1 ślad os.	łużycka	ep. brązu	B*	
34.	74-60	10 Kraszków	1 ?	pradziej.	mezolit	13K	
			?	pradziej.	neolit	C, K	
35.	74-60	11 Zameczek	1 cmentarzysko	gr. klosz.	LA	C	
36.	74-60	12 Dzielna	1 osada	pradziej.	?	42C, PO	
			śląd os.		późn.śr.-o.nż.	7C	
37.	74-60	13 Różanna	1 osada	przeworska	OWR	C	
38.	74-60	14 Wola Załęzna	9 ślad os.	KPL	neolit	2C	
			śląd os.	pradziej.	wcz.ep.brązu	2C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	4C	
39.	74-60	15 Wola Załęzna	10 ?	łużycka	HA?	5C	
40.	74-60	16 Wola Załęzna	11 ślad os.		okr. nowoż.*	10C	
41.	74-60	17 Wola Załęzna	12 ślad os.		wczesneśrw.	3C	
			śląd		późn. śrw.-o.nż.	8C	
42.	74-60	18 Wola Załęzna	13 ślad os.		wczesne śrw.	3C	
			śląd os.		późn.śr.-o.nż.	10C	
43.	74-60	19 Nad Strugi	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	17C	
44.	74-60	20 Wola Załęzna	14 ślad os.	pradziej.	wcz. ep. brązu	1C	
			śląd os.		póź.śrw.-o.nż.	7C	
45.	74-60	21 Sobawiny	1 ślad os.		wcz. śrw?	3C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	8C	
46.	74-60	22 Międzybórz	2 osada		wczesne śrw.	4C	
			śląd os.		późn.śrw.-o.nż.	15C	
47.	74-60	243 Międzybórz	3 ślad os.		III wcz. śrw.	1C	
			śląd os.		późn. śrw.-o.nż.	12C	
48.	74-60	24 Międzybórz	4 ślad os.		okr. nowoż.*	8C	
49.	74-60	25 Międzybórz	5 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	6C	
50.	74-60	26 Wola Załęzna	15 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	7C	
51.	74-60	27 Wola Załęzna	16 ślad os.		późn.śrw.-o.nż.	9C	
52.	74-60	28 Wola Załęzna	17 ślad os.	przeworska	OWR	2C	
			śląd os.		okr. nowoż.*	5C	

53.	74-60	29 Kolonia Wygnanów	1 osada? ślad os.		wcz.śrw? okr.nowoż.*	4C 10C	
54.	74-60	30 Wygnanów	2 ślad os. ślad os.		wcz.-późn.śrw. póź.śrw.-o.nż.	2C 9C	
55.	74-60	31 Kolonia Wygnanów	3 ślad os.		okr. nowoż.*	12C	
56.	74-60	32 Wólka Karwicka	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	15C	
57.	74-60	33 Zameczek	2 ślad os. ślad os.	przeworska	OWR okr.nowoż.*	1C 5C	
58.	74-60	34 Zameczek	3 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	8C	
59.	74-60	35 Sołek Gaj	1 ślad os.		póź.śrw.-o.nż.	8C	
60.	74-60	36 Bielowice	1 ślad os. ślad os.		wczesne śrw. póź.śrw.-o.nż.	2C 5C	
61.	74-60	37 Bielowice	2 ślad os. ślad os. ślad os.	pradziej.	? wcz-póź.śrw. okr. nowoż.*	1C 2C 3C	
62.	74-60	38 Bielowice	3 ślad os. ślad os.		wczesne śrw. późn.śrw.	1C 2C	
63.	74-60	39 Bielowice	4 ślad os.		okr. nowoż.*	7C	
64.	74-60	40 Bielowice	5 osada	przeworska	póź.LA-OWR	5C	
65.	74-60	41 Bielowice	6 ślad os.		póź. śrw.	5C	
66.	74-60	42 Bielowice	7 ślad os. ślad os.		wcz. śrw.? okr. nowoż.*	3C 5C	
67.	74-60	43 Bielowice	8 ślad os.	przeworska	OWR	1C	
68.	74-60	44 Bielowice	9 ślad os.	pradziej.	?	1C	
69.	74-60	45 Bielowice	10 ślad os.		wczesne śrw.	2C	
70.	74-60	46 Bielowice	11 ślad os. 11 ślad os. ślad os.	pradziej. pradziej. przeworska	neolit/WEB neolit/WEB OWR	1K* 3C 2C	
71.	74-60	47 Bielowice	12 ślad os. ślad os. ślad os.	pradziej? łużycka?	ep. brązu? ep. brązu?	1K 1C	
72.	74-60	48 Bielowice	ślad os. 13 ślad os. ślad os.		okr. nowoż.* wczesne śrw. okr. nowoż.*	4C 2C 5C	
73.	74-60	49 Dzielna	2 ślad os.	łużycka	EB-HA	3C	
74.	74-60	50 Dzielna	3 ślad os.	łużycka	EB-HA	1C	
75.	74-60	51 Dzielna	4 ślad os. osada ślad os.	łużycka przeworska	ep. brązu OWR	3C 4C	
76.	74-60	52 Dzielna	5 osada ślad os.		okr. nowoż.* wcz-póź.śrw.	5C 5C	
77.	74-60	53 Wola Załęzna	18 ślad os.		póź.śrw.-o.nż. okr. nowoż.*	5C 24C	
78.	74-60	54 Wola Załęzna	19 osada ślad os.		wcz-późn.śrw. okr. nowoż.*	4C 3C	
79.	74-60	55 Wola Załęzna	20 ślad os.		okr. nowoż.*	6C	
80.	75-59	1 Opoczno	1 cment. pop.	pomorska?	?	€	4GR
81.	75-59	2 Opoczno	2 cmentarzysko	?	€		
82.	75-59	3 Opoczno	3 skarb	pomorska	LA		B*
	75-59		ślad os.	łużycka	ep. brązu		2B*
83.	75-59	4 Opoczno	4 ślad os.	tard.	mezolit	€	
84.	75-59	5 Opoczno	5 ślad os.	?	OWR	€	Z*
85.	75-59	6 Opoczno	6 grodz.?		wcz. póź. śrw.	€	
86.	75-59	7 Opoczno	7 ślad os.		okr. nowoż.?	€	
87.	75-59	8 Opoczno	8 cmentarzysko	pradziej.	?		
88.	75-59	9 Opoczno	9 huta szkła		okr. nowoż.*	€ SZ	
89.	75-59	10 Kliny Świerczyna	1 cmentarzysko	pradziej.	?		

90.	75-59	11 Ostrów	1 osada	KPL	neolit	C	
			osada	TRZ	mł.ep. brązu	C	
91.	75-59	12 Januszewice	6 ślad os.		póź. śrw.*	2C	
			osada		okr. nowoż.*	12C	
92.	75-59	13 Kliny	1 ślad os.	łużycka	HA	2C	
			ślad os.		późn.śrw.*	2C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	1C	
93.	75-59	14 Kliny	2 osada		okr. nowoż.*	5C	
94.	75-59	15 Januszewice	2 osada		okr. nowoż.*	6C	
95.	75-59	16 Januszewice	3 osada		okr. nowoż.*	15C	
96.	75-59	17 Januszewice	4 ślad os.		późn.śrw.*	1C	
			osada		okr. nowoż.*	15C	
97.	75-59	18 Januszewice	5 osada		okr. nowoż.*	5C	
98.	75-59	19 Kliny	3 osada		okr. nowoż.*	5C	
99.	75-59	21 Kliny Świerczyna	2 ślad os.	łużycka	HA	2C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	3C	
100.	75-59	22 Kliny Świerczyna	3 osada	łużycka	HA	6C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
101.	75-59	23 Kliny Świerczyna	4 osada	łużycka	HA	4C	
102.	75-59	24 Januszewice PKP	1 osad	łużycka	HA	7C	
			ślad os.		późn. śrw.*	1C	
103.	75-59	25 Kliny Świerczyna	5 osada	łużycka	IV EB	4C	
104.	75-59	26 Kliny Świerczyna	6 ślad os.	łużycka	HA	1C	
105.	75-59	27 Kliny Świerczyna	7 osada	łużycka	HA	28C	
106.	75-59	32 Ostrów	3 ślad os.		wcz-późn.śrw.	1C	
			osada		okr. nowoż.*	1C	1ZU
107.	75-59	33 Ostrów	4 ślad os.		póź. śrw.*	1C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
108.	75-59	34 Ostrów	5 ślad os.	prdziej.	ep. kamienia	1K*	
			ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
109.	75-59	35 Ostrów	6 ślad os.		okr. nowoż.*	3C	
110.	75-59	36 Ostrów	7 osada		okr. nowoż.*	6C	
111.	75-59	37 Ostrów	8 ślad os.	łużycka	HA	1C	
			ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
112.	75-59	38 Ostrów	9 osada		okr. nowoż.*	4C	
113.	75-59	39 Ostrów	10 ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
114.	75-59	40 Ostrów	11 ślad os.	łużycka	HA	1C	
			osada		okr. nowoż.*	7C	
115.	75-59	41 Ostrów	12 ślad os.		póź. śrw.	3C	
			osada		okr. nowoż.	11C	
116.	75-59	42 Ostrów	13 ślad os.		okr. nowoż.*	3C	
117.	75-59	43 Ostrów	14 ślad os.		okr. nowoż.*	2C	
118.	75-59	44 Ostrów	15 osada		okr. nowoż.*	5C	
119.	75-59	45 Ostrów	16 osada		okr. nowoż.*	9C	
120.	75-59	46 Ostrów	17 osada		okr. nowoż.*	5C	
121.	75-59	47 Ostrów	18 osada		okr. nowoż.*	8C	
122.	75-59	50 Ostrów	19 osada		okr. nowoż.*	4C	1ZU
123.	75-59	51 Ogonowice	3 ślad os.	pradziej.	?	3C	
124.	75-60	1 Sitowa	1 ślad os.?	pradziej.	neolit	C, K*	
125.	75-60	2 Mroczków Ślepy	1 cmentarzysko		wcz. śrw.*		
126.	75-60	3 Ogonowice	1 osada	przeworska	OWR	3C	
			ślad os.		okr. nowoż.	5C	
127.	75-60	4 Ogonowice	2 ślad os.	łużycka?	wcz. ep. brązu	1C	
			ślad os.	pradziej.	ep. kamienia	1K	
128.	75-60	5 Sitowa	2 ślad os.	przew.?	OWR?	1C	

129.	75-60	6 Sitowa	3 ślad os.	łużycka?	ep. brązu*	3C	
			ślad os.	pradziej.	neolit	1Q	
130.	75-60	7 Sitowa	4 ślad os.	trz.	wcz. ep. brązu	3C	
			ślad os.	pradziej.	SCHN-WEB	3K*	
131.	75-60	8 Sitowa	5 ślad os.	przew?	POR?	2C	
132.	75-60	9 Wólka Dobromirowa	1 ślad os.		wcz-póz.śrw?	1C	
133.	75-60	10 Karwice	1 ślad os.	łużycka	IV-V EB	2C	
134.	75-60	11 Karwice	2 ślad os.	łużycka	IV-V EB	4C	
135.	75-60	12 Karwice	3 ślad os.	trz.	II EB	3C	
136.	75-60	13 Karwice	4 ślad os.	łużycka?	ep. brązu	3C	
137.	75-60	14 Karwice Dębinki	5 ślad os.	łużycka	III EB*	3C	
138.	75-60	15 Karwice	6 ślad os.	łużycka	III-IV EB	5C	
139.	75-60	16 Karwice	7 ślad os.	łużycka	III-IV EB	9C	
140.	75-60	17 Karwice	8 osada	łużycka	III EB	10C	
			ślad os.	KPL?	neolit	1C	
141.	75-60	18 Karwice	9 ślad os.	pradziej.	ep. brązu?	1C	
142.	75-60	19 Karwice	10 ślad os.		okr. nowoż.	5C	
143.	75-60	20 Mroczków	2 ślad os.		wcz-póz.śrw.	1C	
			ślad os.		okr. nowoż.	2C	
144.	74-59	1 Januszewice	1 osada	KPL	neolit	C, K	amfora, siekiera
			ślad os.	KCS	neolit	C	
			osada	łużycka	HA	C	Q- granit
145.	74-59	2 Komorniki	1 osada	KPL	neolit	1C, 1G	
146.	74-59	3 Bukowiec Opoczyński	2 osada	KPL	neolit		
147.	74-59	4 Opoczno	10 osada		wcz-póz.śrw.	22C	1S, 1SZ, 1M
148.	74-59	6 Brzustówek Sikornik	1 osada		okr. nowoż.	9C	
149.	74-59	7 Brzustówek Sikornik	2 ślad os.	pradziej.	neolit-WEB	1K	
150.	74-59	8 Brzustówek	3 osada		okr. nowoż.	7C	
151.	74-59	9 Brzustówek	4 osada		okr. nowoż.	12C	
152.	74-59	10 Brzustówek	5 osada		okr. nowoż.	7C	
153.	74-59	11 Brzustówek	6 osada		okr. nowoż.	10C	
154.	74-59	12 Brzustówek Stara Wieś	7 osada		okr. nowoż.	10C	
155.	74-59	13 Brzustówek Kolonia	8 osada		okr. nowoż.	8C	
156.	74-59	14 Brzustówek Kolonia	9 osada		okr. nowoż.	9C	
157.	74-59	15 Brzustówek	10 osada		okr. nowoż.	20C	
158.	74-59	25 Januszewice	7 osada		okr. nowoż.	10C	
159.	74-59	26 Januszewice	8 ślad os.	pradziej.	neolit-WEB	1K*	
160.	74-59	27 Januszewice	9 osada		okr. nowoż.	11C	
161.	74-59	28 Januszewice	10 osada		okr. nowoż.	13C	
162.	74-59	29 Januszewice	11 ślad os.	przeworska	OWR	3C	
			osada		okr. nowoż.	30C	
163.	74-59	30 Januszewice Kolonia	12 osada		okr. nowoż.	10C	
164.	74-59	31 Bukowiec Opoczyński	3 osada		okr. nowoż.	11C	
165.	74-59	32 Bukowiec Opoczyński	4 osada		póz. śrw.	10C	
			osada		okr. nowoż.	30C	
166.	74-59	33 Bukowiec Opoczyński	5 osada		póz. śrw.	5C	
			osada		okr. nowoż.	10C	
167.	74-59	34 Bukowiec Opoczyński	6 osada		okr. nowoż.	9C	
168.	74-59	35 Bukowiec Opoczyński	7 osada		okr. nowoż.	10C	
169.	74-59	36 Bukowiec Opoczyński	8 ślad os.	pradziej.	ep.kamienia	1K*	
170.	74-59	37 Bukowiec Opoczyński	9 osada		okr. nowoż.	10C	

171.	74-59	38 Bukowiec Opoczyński	10 osada		okr. nowoż.	11C	
172.	74-59	39 Bukowiec Opoczyński	11 osada		III wcz. śrw.	6C	
173.	74-59	40 Bukowiec Opoczyński	12 osada		okr. nowoż.	10C	
174.	74-59	41 Sobawiny Orgieniów	1 ślad os.	pradziej.	EB-EŻ	1K	
175.	74-59	42 Sobawiny Orgieniów	2 osada		III wcz. śrw.	4C	
			osada		okr. nowoż.	9C	
176.	74-59	43 Sobawiny Orgieniów	3 osada		okr. nowoż.	9C	
177.	74-59	44 Wola Załączna Kolonia	21 osada		okr. nowoż.	8C	
178.	74-59	45 Wola Załączna	22 osada		okr. nowoż.	15C	
179.	74-59	46 Opoczno	11 osada		okr. nowoż.	15C	
180.	74-59	47 Opoczno	12 osada		okr. nowoż.	21C	
181.	74-59	48 Opoczno	13 osada		okr. nowoż.	17C	
182.	74-59	49 Opoczno	4 osada		okr. nowoż.	9C	
183.	74-59	50 Opoczno	15 osada		okr. nowoż.	12C	
184.	74-59	51 Opoczno	16 osada		okr. nowoż.	11C	
185.	74-59	52 Opoczno	17 osada		okr. nowoż.	17C	
186.	74-59	53 Opoczno	18 osada		okr. nowoż.	19C	
187.	74-59	54 Opoczno	19 osada		okr. nowoż.	30C	
188.	74-59	55 Opoczno	20 osada		okr. nowoż.	10C	
189.	74-59	56 Opoczno	21 osada		okr. nowoż.	14C	
190.	74-59	57 Opoczno	22 osada		okr. nowoż.	10C	
191.	74-59	58 Opoczno	23 osada		okr. nowoż.	15C	
192.	74-59	59 Opoczno	24 osada		okr. nowoż.	9C	
193.	74-59	60 Opoczno	25 osada		III wcz. śrw.	5C	
			osada		okr. nowoż.	27C	
194.	74-59	61 Opoczno	26 osada		okr. nowoż.	14C	1MON*
195.	74-61	1 Brzuśnia	1 ślad os.	janis?KPL?	mez?neol?	1K-WIÓR	
196.	74-61	2 Brzuśnia	2 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K	
197.	74-61	3 Kraszków	2 ślad os.	trz.	II EP	3C, 4K*	
198.	74-61	4 Kraszków	3 osada	trz.	wcz. ep. brązu	17C, 4K*	
199.	74-61	5 Kraszków	4 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K	
200.	74-61	6 Kraszków	5 ślad os.	KCGD	SCHN-WEB	6K*	
			ślad os.	trz? luz?	II-III EB	1C	
201.	74-61	7 Kraszków	6 huta szkła		okr. nowoż	2SZ- SZKLIWO*	
202.	74-61	8 Kraszków	7 ślad os.	trz?	wcz. ep. brązu	2C	1K
203.	74-61	9 Kraszków	8 osada	KCGD	SCHN-WEB	18C	5K*
204.	74-61	10 Kraszków	9 ślad os.	trz.	II EB	2C	
			ślad os.	łużycka	EB-HA	1C	
205.	74-61	11 Kraszków	10 osada	KCGD?trz?	I-II EB	10C, 1K- ODŁ.	
206.	74-61	12 Kraszków	11 osada	trz.	II EB	17C	2K- DOŁ, WIÓR
207.	74-61	13 Kraszków	12 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	2K	
208.	74-61	14 Kraszków	13 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	3K-WIÓRY, 1OKR.	
			osada		póź.śrw.-o.nż.	19C	
209.	75-61	1 Stuzno Kolonia	1 dwór obronny		okr. nowoż*	2C	stanowisko wpisane do rejestru zabytków
210.	75-61	2 Mroczków Ślepy	3 osada		póź.śrw.-o.nż.	11C	
211.	75-61	3 Mroczków Ślepy	4 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K-ODŁ.	
212.	75-61	4 Mroczków Ślepy	5 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.	
213.	75-61	5 Stuzno na Ługu	1 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.	
214.	75-61	6 Stuzno	2 osada		póź/śrw.-o.nż.	33C	

215.	75-61	7 Stuzno	3 ślad os.	pradziej.	neolit-EB	1K-ODŁ.
216.	75-61	8 Stuzno	4 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	7C
217.	75-61	9 Stuzno	5 ślad os.	pradziej.	mezolit	1K-RDZEŃ
218.	75-61	10 Stuzno	6 osada		póź.śrw-o.nż.	25C
219.	75-61	11 Stuzno	7 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	2C
220.	75-61	12 Stuzno Kolonia	2 ślad os.		póź.śrw-o.nż.	3C
221.	75-61	13 Stuzno Kolonia	3 os. produkc?	?	?	1ZU
222.	75-61	14 Stuzno Kolonia	4 osada		póź.śrw-o.nż.	9C
223.	75-61	15 Stuzno Kolonia	5 osada		póź.śrw-o.nż.	23C
224.	75-61	16 Stuzno Kolonia	6 osada		póź.śrw-o.nż.	13C
225.	75-61	17 Stuzno Kolonia	7 osada		póź.śrw-o.nż.	31C
226.	75-61	18 Stuzno Kolonia	8 ślad os.	pradziej.	neolit/EB	1K-ODŁ.

Stanowiska archeologiczne świadczą o pradziejowej historii osadnictwa na tym obszarze i podlegają ochronie.

III.2. POLITYKA PRZESTRZENNA DOTYCZĄCA OCHRONY ZABYTKÓW

1. Obowiązują następujące ustalenia:

- prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania zgody na prowadzenie prac konserwatorskich (zgodnie z art. 37 ustawy o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami z 2003 roku),
- zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków wymaga posiadania przez właściciela lub posiadacza (zgodnie z art. 25 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku):
 - 1) dokumentacji konserwatorskiej ...,
 - 2) uzgodnionego z Wojewódzkim Konserwatorem zabytków programu prac konserwatorskich ...,
 - 3) uzgodnionego z WKZ programu zagospodarowania tego zabytku ...;
- pozwolenie na skreślenie obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być dokonane po uzyskaniu decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego (zgodnie z art. 13 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 roku).

2. W stosunku do stanowisk archeologicznych ustala się:

- 1) ochronę istniejących stanowisk archeologicznych według ustaleń WKZ,
- 2) zachowanie stanowisk ujętych w ewidencji służby ochrony zabytków,
- 3) wyodrębnienie i opiniowanie przez służbę ochrony zabytków wszelkich poczynań budowlanych, inżynierskich i innych, w tym występowanie o wytyczne,

- 4) W strefie ochrony stanowiska archeologicznego przed rozpoczęciem inwestycji wymagającej prac ziemnych oraz nasadzeń leśnych obowiązuje przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych na koszt inwestora (zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Na prowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. O pozwolenie należy wystąpić nie później niż 21 dni przed rozpoczęciem inwestycji.
 - 5) w przypadku odkrycia nowego stanowiska konieczność przerwania robót ziemnych oraz
 - oznakowanie i zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem,
 - zawiadomienie organów administracji publicznej w celu podjęcia działań ochrony stanowiska (w tym przede wszystkim WKZ, burmistrza),
 - 6) Strefa obserwacji archeologicznej obejmuje obszary, na których występują liczne stanowiska archeologiczne. W strefie obserwacji archeologicznej obowiązuje przeprowadzenie na koszt inwestora nadzorów archeologicznych przy wszelkich inwestycjach związanych z robotami ziemnymi i nasadzeniami leśnymi (zgodnie z art. 31 ust. 1 ww. ustawy). Na prowadzenie nadzorów archeologicznych należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. O pozwolenie należy wystąpić nie później niż 21 dni przed rozpoczęciem inwestycji. W sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego w obszarze strefy obserwacji archeologicznej wymagane jest wykonanie badań archeologicznych.
 - 7) ścisłą ochroną konserwatorską powinny zostać objęte wpisane do rejestru zabytków relikty XVI-wiecznego dworu obronnego w Stuznie Kolonii.
3. Wyłączenie z lokalizacji inwestycji i wszelkich form wykorzystania gospodarczego parków zabytkowych. Na terenie parków należy zachować ich historyczne rozplanowanie i przeprowadzić stosowne prace modernizacyjne.
 4. Dostosowanie gabarytów i wysokości nowych obiektów do historycznie ukształtowanego układu przestrzennego i charakteru zabudowy.
 5. Zachowanie cmentarzy i mogił historycznych poprzez:
 - wyłączenie ich z wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej z rewaloryzacją obiektu,
 - zachowanie i konserwację historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy,
 - zachowanie i konserwację starodrzewu, zabytkowych nagrobków, krzyży i innych elementów małej architektury,
 - usuwanie elementów zniekształcających (samosiewy, wysypiska),

- uwzględnianie ich występowania przy ustalaniu warunków zagospodarowywania terenów z nimi sąsiadujących.
6. Zakaz lokalizowania obiektów uciążliwych i obiektów, które mogą pogorszyć stan środowiska przyrodniczego w sąsiedztwie obiektów zabytkowych oraz obiektów zasłaniających widok na zabytek czy też dysharmonizujących przestrzennie i kompozycyjnie z jego elementami.
 7. Zakaz lokalizowania obiektów kubaturowych dysharmonizujących z krajobrazem kulturowym w rejonach miejscowości Zameczek, Mroczków i Sołek oraz obowiązek ochrony ich panoram i dominant.
 8. Niezwłoczne zawiadamianie służb i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o ujawnieniu, podczas robót budowlanych i ziemnych, przedmiotu posiadającego cechy zabytku, z jednoczesnym zabezpieczeniem odkrytego przedmiotu i wstrzymaniem wszelkich robót mogących go uszkodzić lub zniszczyć.
 9. Kontynuacja zasady sporządzania okresowych, specjalistycznych analiz stanu środowiska kulturowego gminy Opoczno (w celu stworzenia aktualnych, merytorycznych podstaw procesów planistycznych i decyzji administracyjnych dotyczących obszarów istotnych dla ochrony i kształtowania środowiska kulturowego gminy), a w tym „Gminnego programu opieki nad zabytkami”.

IV. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

IV.1. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ

1. Na obszarze gminy Opoczno wprowadzono następujące formy ochrony przyrody:
 - Spalski Park Krajobrazowy.
 - Białaczowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
 - Piliczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu
 - 3 pomniki przyrody
 - 4 użytki ekologiczne.

Spalski Park Krajobrazowy

Niewielką powierzchnię w północnej, zalesionej części gminy zajmuje utworzony w 1995 r. Spalski Park Krajobrazowy (Rozporządzenie Nr 4/95 Wojewody Piotrkowskiego z dn. 05.10.1995 r.).

Białaczowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Na obszarze południowej części gminy i miasta Opoczno znajduje się fragment Białaczowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje on tutaj rozległe, zatorfione obniżenie w widłach Wąglanki i Drzewiczki oraz tereny przyległe.

Piliczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Pokrytą zwartym kompleksem leśnym północną część gminy (rejon wsi Antoniów i Kraśnica) obejmuje Piliczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu. Jego obszar w granicach gminy pokrywa się z terenem otuliny Spalskiego Parku Krajobrazowego.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Opoczno aktualnie znajdują się następujące pomniki przyrody:

Miejscowość, Adres	Właściciel	Rodzaj obiektu	Rok zatwierdzenia
Mroczków Gościnny	b. POM	Dąb szypułkowy	1987
Ogonowice	Aleksandra Wijaty	Dąb szypułkowy	1987
Januszewice	b. PGR	Dąb szypułkowy	1987
Leśnictwo Dęba, oddz. 801	Lasy Państwowe	Świerk pospolity	1998

Użytki ekologiczne

W granicach gminy ustanowiono następujące użytki ekologiczne:

Miejscowość, Adres	Rodzaj obiektu, powierzchnia [ha]	Rok zatwierdzenia
Leśnictwo Januszewice, Oddz.10b Oddz.16d	Kompleks bagien i torfowisk, 0,36 ha 0,20 ha	1996
Leśnictwo Sitowa, Oddz. 234r	Roślinność bagienna, 0,38 ha	1996
Leśnictwo Giełzów Oddz. 13i Oddz. 22h	Kompleks bagien i torfowisk, 1,18 ha 2,40 ha	1996

2. W gminie Opoczno nie przewiduje się wprowadzenia nowych szczególnych form ochrony przyrody.

IV.2. POLITYKA PRZESTRZENNA DOTYCZĄCA OCHRONY PRZYRODY

1. Działania na obszarach objętych szczególnymi formami ochrony podporządkowane być muszą ustaleniom przepisów szczególnych i aktów prawnych stanowiących o powołaniu tych form ochrony.
2. W obrębie obszarów chronionego krajobrazu nie wolno lokalizować obiektów lub prowadzić działalności, które mogłyby powodować degradację środowiska.
3. Zakaz wycinania, niszczenia lub uszkodzania pomników przyrody oraz wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych w promieniu 15 m od korony drzewa.

4. Utrzymywanie występujących użytków ekologicznych i ograniczenie ich swobodnej penetracji z ukierunkowaniem na cele dydaktyczno - naukowe oraz monitoringu środowiska.
5. Zakaz zabudowy terenów objętych ochroną prawną w formie parków krajobrazowych z wyjątkiem obiektów związanych integralnie z funkcją tych terenów.
6. Zakaz wykonywania melioracji trwale naruszających warunki wodne oraz prac ziemnych naruszających w sposób istotny rzeźbę terenu, a na terenach podmokłych - zakaz zabudowy i parcelacji gruntów do celów budowlanych.
7. Zakaz lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych na terenach szczególnie chronionych.
8. Zgodnie z przepisami szczególnymi oraz ustaleniami planu regionalnego zagospodarowania przestrzennego byłego województwa piotrkowskiego (zatwierdzonego Uchwałą WRN w Piotrkowie Trybunalskim nr XXV/166/88 z dnia 27.05.1988 r.) lasy w odległości 10 km od miasta Opoczna otrzymały status ochronny.

Prawie cały kompleks leśny w północnej części gminy to lasy ochronne. Większość lasów ochronnych w tym rejonie zawiera się w granicach Piliczańsko-Radomszczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Niewielkie powierzchnie lasów ochronnych znajdują się również na południe od wsi Krańnica i na północny wschód od wsi Sitowa.

Ustalenia:

- 1) wykluczenie lasów ochronnych z zabudowy.
- 2) udostępnienie lasów do celów rekreacji, wypoczynku, ewentualnie zabudowy letniskowej i innych celów wyłącznie zgodnie z planami urządzenia lasów.

9. Na obszarze gminy Opoczno znajdują się udokumentowane złoża surowców mineralnych nieeksploatowane.

Piaski kwarcowe formierskie - złożo „Sobawiny”, udokumentowane decyzją CUG z dnia 31.03.1967 r. znak: SM-506/149/67 w ilości 895 tys. t, obecnie nieeksploatowane.

W gminie Opoczno jest złożo surowców mineralnych, eksploatowane „Janów Karwicki” udokumentowane, o ustalonych zasobach decyzją Starosty Opoczyńskiego z dnia 15.09.2003r. znak: OS.IV.7511/2/03 w ilości 187.246 m², dla którego ustanowiono obszar i teren górniczy w ramach koncesji Starosty Opoczyńskiego

Na terenie gminy występuje obszar prognostycznego występowania kopaliny: złożo „Mroczków”, udokumentowane decyzją CUG z dnia 19.03.1996r znak: KZK/012/S/65/66 w ilości 4.463 tys. t. Złożo to jest nieeksploatowane.

Można wspomnieć o złożu chalcedonitu – „Dęborzeczką” wstępnie rozpoznany w kat. C2, położonym w otulinie Spalskiego Parku Krajobrazowego, które po dokładniejszym rozpoznaniu może stanowić surowiec perspektywiczny.

Ustalenia:

- 1) uwzględnienie zalegania złóż kopalin i wykluczenie obszarów ich występowania z zabudowy.
- 2) wyegzekwowanie rekultywacji obszarów pozyskiwania kopalin bez koncesji oraz terenów poeksploatacyjnych.
- 3) wyegzekwowanie obowiązku sporządzania planu miejscowego dla terenu górniczego w przypadku gdy organ wydający koncesję na wydobycie kopaliny pospolitej nie wyrazi zgody na odstąpienie od takiego obowiązku.

10. Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje, obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody) i terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej (wyznaczanie i oznakowywanie ich jest obowiązkowe) zabronione jest m.in. użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Tereny ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej wyznaczane są w oparciu o projekt uwzględniający warunki hydrogeologiczne. Na obszarze gminy brak jest zatwierdzonych terenów ochrony pośredniej ujęć wody.

Ustalenia:

- 1) na terenach ochrony bezpośredniej ujęć wód (10 m) zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody.
- 2) ustalanie warunków ochrony wód przed zanieczyszczeniem w opracowaniach planistycznych i decyzjach administracyjnych.
- 3) obowiązek projektowania i realizacji szczelnych zbiorników bezodpływowych do czasu wykonania zbiorowych sieci kanalizacji sanitarnej.

IV.3. LOKALNE WARTOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

1. Na obszarze gminy Opoczno rzeźba terenu sprzyja zarówno rozwojowi rolnictwa, jak i sieci osadniczej.
Na przeważającej części opisywanego terenu występują korzystne warunki geologiczne – gruntowe dla budownictwa. Niekorzystne warunki występują głównie na terenie zatorfionych obniżzeń oraz w dolinkach cieków.

Szczególne walory przyrodnicze i kulturowe krajobrazu gminy na wschód od Opoczna wymagają ochrony przed niepożądanym zagospodarowaniem.

2. Ustalenia:

- 1) doliny Wąglanki i Drzewiczki są terenami zagrożonymi powodzią i przez to nie wskazanymi do lokalizacji inwestycji budowlanych,
- 2) ze względu na położenie gminy na obszarze (GZWP) nr 410 (zbiornik Opoczno), braku dobrej izolacji na znacznej powierzchni terenu, należy dołożyć wszelkich starań, aby uchronić użytkowe poziomy wodonośne przed zanieczyszczeniem,
- 3) terenami nie wskazanymi dla lokalizacji wszelkiej zabudowy ze względu na warunki klimatyczne są dna dolin rzecznych (Drzewiczki i jej dopływów oraz Słomianki i Giełzówki) i rozległych, zatorfionych obniżień. Z kolei tereny wysoczyznowe charakteryzują się na ogół korzystnymi warunkami klimatycznymi dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- 4) gmina Opoczno posiada stosunkowo korzystne warunki glebowo-klimatyczne do rozwoju produkcji rolniczej. Na przeważającym obszarze środowisko przyrodnicze nie ogranicza działalności produkcyjnej rolnictwa,
- 5) obszar systemu naturalnych powiązań przyrodniczych powinien być chroniony poprzez zachowanie dotychczasowego zagospodarowania, zabezpieczenie terenów przed zanieczyszczeniem, oraz przed przerywaniem ciągłości tych naturalnych powiązań,
- 6) zakaz zabudowy szerokich dolin rzecznych w sąsiedztwie miejscowości Zameczek, Mroczków, Sołek oraz ochrona ekspozycji panoramy ich zagospodarowania,
- 7) zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” uwzględnia się zbiorniki wodne małej retencji Kraśnica na rzece Słomiance, Sitowa na rzece Drzewiczce.

3. Zagrożeniem środowiskowym jest w gminie Opoczno nieuporządkowany problem gospodarki wodno-ściekowej i uciążliwość szlaków komunikacji drogowej.

- 1) podejmowanie działań w zakresie porządkowania gospodarki wodno - ściekowej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem budowy kanalizacji w miejscowościach wyposażonych w wodociągi,
- 2) podejmowanie działań w zakresie zmniejszenia uciążliwości dróg przebiegających przez tereny zwartej zabudowy wsi, przez polepszenie parametrów technicznych i modernizację nawierzchni dróg, jak i wprowadzenie nasadzeń izolacyjnych,
- 3) usprawnienie systemu zbiórki, segregacji i składowania odpadów w gminie i jednocześnie egzekwowanie obowiązku dokumentowania wywozu odpadów z posesji i wywozu padłych zwierząt.

V. OCHRONA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

1. Wśród gruntów ornych, które zajmują w gminie około 9.500 ha (81,2 % pow. całej gminy), udział gleb do III klasy bonitacyjnej wynosi ok. 7,2 % powierzchni użytków rolnych. Znacznie większy udział w powierzchni gruntów rolnych mają grunty IV klasy bonitacyjnej. Ich udział wynosi 42% powierzchni użytków rolnych.

Większe kompleksy dobrych gleb znajdują się na obszarach wysoczyznowych, głównie w centralnej części opisywanego terenu oraz w sołectwach Januszewice, Wola Załęzna, i Wygnanów (a także mniejsze powierzchnie w Bukowcu Opoczyńskim, Libiszowie Wsi, Bielowicach, Ogonowicach i Karwicach).

Chronione gleby organiczne (murszowe, torfowe, murszowo-torfowe) występują w dolinach rzeki Drzewiczki oraz jej dopływów: Wąglanki, Pogorzela oraz uchodzących do nich cieków bez nazwy. Największy obszar pokryty tymi glebami znajduje się na południe i wschód od Opoczna. W północno - zachodniej części gminy niewielkie powierzchnie gleb organicznych związane są z rzeką Słomianką i jej dopływem - Giełzówką.

2. Ustalenia:

Wyrazem polityki gminy w wyżej wymienionym zakresie jest:

- 1) wyznaczenie obszaru rolniczej przestrzeni produkcyjnej we wschodniej części gminy i ograniczony zakres zabudowy tego obszaru,
- 2) ochrona obecnie użytkowanych gruntów rolnych przed dewastacją oraz ich właściwe wykorzystanie,
- 3) ograniczanie przeznaczania na cele nierolnicze obszarów najwyższych klas bonitacyjnych (gruntów klasy III) na obszarze całej gminy,
- 4) zakaz dewastacji urządzeń melioracyjnych,
- 5) zakaz zabudowy w lasach objętych szczególnymi formami ochrony,
- 6) obszar wiejski gminy Opoczno to rejon o dominującej funkcji rolniczej.

W „Studium” zakłada się, że teren gminy będzie podlegał wielofunkcyjnemu rozwojowi i stąd w zapisie studium przedstawiono tereny przeznaczone dla lokalizacji działalności związanej z aktywnością gospodarczą, jak np. przemysł rolno-spożywczy, obsługa rolnictwa, magazyny, składy, produkcja.

- 7) tereny nieprzydatne dla rozwoju o najniższej klasie bonitacyjnej gleb i niekorzystnych warunkach gospodarowania powinny być przeznaczane na zalesienia znacznych obszarów, a o ile występują na nich drobne zasoby lokalnych surowców - dopuszczanie do ich eksploatacji pod warunkiem późniejszej rekultywacji terenów i uzyskania stosownych koncesji i zabezpieczenia warunków bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 8) preferuje się restrukturyzację kierunków produkcji rolnej w celu podniesienia jej opłacalności poprzez zwiększanie powierzchni gospodarstw rolnych, na których uprawiano (w większym zakresie) warzywa, prowadziło specjalizację w działach specjalnych oraz chów trzody chlewnej.

VI. TERENY ZABUDOWANE ORAZ TERENY, KTÓRE MOGĄ BYĆ PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ZAGRODOWĄ, MIESZKALNĄ, USŁUGOWĄ, PRODUKCYJNĄ I REKREACYJNO-LETNISKOWĄ W GMINIE – STANDARDY ZABUDOWY

VI.1. TERENY ZABUDOWANE

1. Zasoby mieszkaniowe w gminie są własnością prywatną i wymagają często modernizacji lub remontu. Są to jednak zadania właścicieli nieruchomości.

Analiza stanu zabudowy w poszczególnych wsiach została dokonana na podstawie wizji w terenie, zdjęć lotniczych i materiałów kartograficznych wykazuje na wiele podjętych już działań w zakresie odnowienia i modernizacji obiektów.

2. Ustalenia:

- 1) utrzymanie istniejących zasobów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w odpowiednim stanie technicznym i podejmowanie działań w zakresie podniesienia estetyki zabudowy i zagospodarowania siedlisk na obszarze gminy,
- 2) w miejscowościach o wartościowych historycznych układach przestrzennych należy zachować historyczny układ dróg, istniejące linie zabudowy a także sposób zagospodarowania działek leżących wśród istniejącej, historycznie ukształtowanej, zabudowy tej miejscowości. W szczególności dotyczy to miejscowości Mroczków Duży i Wola Załężna ukształtowanych w formie wielodrożnic,
- 3) uzupełnianie, wymiana i rozbudowa obiektów, na istniejących działkach budowlanych, możliwa z zachowaniem następujących warunków:
 - przestrzeganie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
 - kształtowanie linii zabudowy według linii zabudowy większości obiektów istniejących przy ulicy, na której realizowana jest nowa inwestycja,
 - stosowanie zasady harmonijnego sąsiedztwa w zakresie sposobu zabudowy i zagospodarowania terenów oraz gabarytów i charakteru zabudowy,
- 4) zmiana funkcji obiektu możliwa, pod warunkiem zachowania przepisów o ochronie środowiska, o ochronie dóbr kultury oraz przestrzegania zasad ochrony interesów osób trzecich,
- 5) na obszarze zwartej zabudowy wsi możliwa jest realizacja zabudowy letniskowej. Wskazane jest wykorzystywanie opuszczonych siedlisk na cele letniskowe i agroturystyczne,
- 6) dla nowej zabudowy położonej przy istniejących drogach zalecane wielkości

nowo wydzielonych działek nie mniejsze niż:

- przy zabudowie zagrodowej min. 1200 m² z frontem ok. - 30 m,
- przy zabudowie jednorodzinnej min. 800 m² z frontem ok. - 20 m,
- przy zabudowie związanej z działalnością gospodarczą min. 1000 m² z frontem ok. - 25 m,

- 7) na obszarach wsi nie wyznacza się obszarów do kompleksowych procesów rehabilitacji zasobów mieszkaniowych, ale należy dążyć do maksymalnego zaspokajania potrzeb bytowych, gospodarczych w zakresie zabezpieczenia wody z ujęć zbiorowego zaopatrzenia, ekologicznego sposobu gromadzenia i utylizacji ścieków.

VI.2. TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ

1. Większość inwestycji budowlanych w gminie stanowi realizacja indywidualnego budownictwa zagrodowego i mieszkaniowego, a także budownictwa związanego z działalnością produkcyjną i usługową. Potrzeby społeczności lokalnej w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych realizowane są we własnym zakresie.

Do kompetencji gminy należy stworzenie warunków dla realizacji wszelkiego rodzaju budownictwa. W związku z powyższym, na obszarze gminy określa się obszary zwartej zabudowy wsi. Obszary zwartej zabudowy wsi wyznaczono z uwzględnieniem:

- zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- uwarunkowań ograniczających bądź wykluczających tereny z możliwości ich zabudowy.

Na obszarach zwartej zabudowy wsi znajdują się tereny:

- już zabudowane lub przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- wyznaczone w studium jako kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Poza zwartą zabudową wsi występują:

- zabudowa rozproszona w formie zabudowy siedliskowej, w stosunku do której występuje trudność w wyposażeniu terenu w urządzenia infrastruktury technicznej bez ponoszenia znacznych kosztów z budżetu gminy,
- zabudowa letniskowa lub zagospodarowanie związane z rekreacją i sportem,
- zabudowa związana z produkcją, przetwórstwem, rzemiosłem lub hurtowniami.

2. Ustalenia:

- 1) zabudowę mieszkaniową, usługową oraz zabudowę związaną z rzemiosłem, a także z obsługą sportu, turystyki i wypoczynku należy

- lokalizować, przede wszystkim, na niezabudowanych działkach w granicach zwartej zabudowy wsi,
- 2) tereny określone jako preferowane do zabudowy wskazują kierunek rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej terenów zabudowanych. Przeznaczenie tych terenów pod zabudowę może następować pod warunkiem harmonijnego rozwoju istniejących struktur zagospodarowania poszczególnych miejscowości, tj.:
 - tereny nowoprojektowanej zabudowy, oprócz przypadków wymienionych w pkt. 1, muszą spełniać warunek możliwości uzbrojenia technicznego poprzez rozwój istniejących systemów infrastruktury,
 - tereny, których warunki zabudowy i zagospodarowania należy określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, powinny przylegać do terenów już zabudowanych lub terenów, na których podjęto już decyzje administracyjne co do sposobu ich zabudowy,
 - prace planistyczne związane z przeznaczeniem terenów pod zabudowę powinny być podejmowane stosownie do stopnia rozwoju gminy i nasilenia procesów inwestycyjnych, zapewniając jednocześnie utrzymanie ładu przestrzennego oraz realność i możliwość realizacji i sprawności działania obsługi technicznej tych terenów.
 - 3) przy przeznaczaniu gruntów pod zabudowę związaną z produkcją, przetwórstwem i rzemiosłem, w decyzjach administracyjnych należy ustalać warunek, że przekraczanie standardów środowiska nie może wykraczać poza granice działki inwestora,
 - 4) w granicach zwartej zabudowy wsi może być realizowana zabudowa letniskowa, dla której wyznacza się również tereny specjalne poza granicami zwartej zabudowy wsi,
 - 5) w granicach zwartej zabudowy wsi mogą być lokalizowane obiekty związane z realizacją celów publicznych,
 - 6) lokalizacja obiektów szkodliwych dla zdrowia ludzi nie może być realizowana w granicach zwartej zabudowy wsi, może następować na wybranych stosownie do rodzaju i wielkości inwestycji terenach, wskazanych jako preferowane do zabudowy związanej z produkcją, przetwórstwem bądź składami. z uwzględnieniem:
 - zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
 - ustalenia warunków podziału terenu preferowanego do przeznaczenia na ten cel,
 - 7) projektowanie i realizacja obiektów budowlanych przy istniejących ulicach z zaleceniem następujących zasad:
 - budynki mieszkalne parterowe z użytkowym poddaszem, z wyjątkiem przypadków dostosowywania nowej zabudowy do zabudowy w sąsiedztwie,

- dachy o nachyleniu połaci 20° do 45°, z wyjątkiem przypadków dostosowywania charakteru nowej zabudowy do zabudowy w sąsiedztwie,
 - charakter dachów i ich pokrycia winny być zbliżone do rozwiązań w tym zakresie zastosowanych w sąsiedztwie,
 - zachowanie istniejącej linii zabudowy przy zabudowie plombowej,
- 8) ustala się orientacyjne, zalecane min. wielkości nowo wydzielanych działek przeznaczanych pod zabudowę zagrodową i jednorodziną na terenie zwartej zabudowy wsi:
- a) zabudowa zagrodowa - 1200 m² , przy szerokości frontu działki minimum 30 m,
 - b) zabudowa związana z działalnością gospodarczą - 1000 m², przy szerokości frontu działki nie mniej niż 25 m,
 - c) zabudowa jednorodzinna 800 m², przy szerokości frontu min. 20m.
- 9) poza obszarem zwartej zabudowy wsi określa się tereny, które mogą być przeznaczone pod następujące rodzaje zabudowy:
- a) zabudowa związana z produkcją, przetwórstwem, rzemiosłem i hurtowniami - jest to zabudowa związana z działalnością gospodarczą. Wielkość działek powinna być odpowiednia do prowadzonej działalności, pod warunkiem oszczędnego gospodarowania przestrzenią. Określone w studium obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej należy pozyskiwać do zasobów gminy, aby stanowić one mogły ofertę gminy na rynku inwestycyjnym i podstawę tworzenia nowych miejsc pracy dla społeczności lokalnej,
 - b) zabudowa letniskowa lub zagospodarowanie związane ze sportem i rekreacją - jest to zabudowa związana głównie z terenami w pobliżu rzek i cieków lub zbiorników wodnych a także w pobliżu kompleksów leśnych. Dla działek rekreacyjnych, które mogą być przeznaczone pod zabudowę letniskową zaleca się, aby powierzchnia nie była mniejsza niż 1000 m².
- 10) dla zabudowy związanej z produkcją, przetwórstwem i rzemiosłem obiekty związane z inną działalnością gospodarczą, wytwórczą i rzemieślniczą ustala się:
- a) zalecane wielkości nowo wydzielonych działek na min. ok. 1500 m² , wysokość zabudowy do 16m - nie dotyczy obiektów i urządzeń, których wysokość wynika bezpośrednio z wymogów technicznych i konstrukcyjnych,
 - b) lokalizacja możliwa pod warunkiem ograniczenia jej uciążliwości do granic własności, przy spełnieniu standardów wynikających z przepisów szczególnych,
 - c) preferowane uzbrojenie komunalne terenów i zabudowy,
 - d) zapewnienie miejsc postojowych lub garażowych w ramach własnej działki;

VII. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

VII.1. KOMUNIKACJA DROGOWA

1. Przyszły układ sieci drogowej w gminie stanowić będzie nadal istniejąca sieć dróg:
 - a) krajowych na kierunku W – Z o Nr 12 relacji Piotrków – Radom,
 - b) wojewódzkich,
 - c) powiatowych,
 - d) gminnych,
 - e) dojazdowych do pól.Są to w większości drogi, po których kursują autobusy zapewniając korzystanie z komunikacji zbiorowej na obszarze gminy.
2. W zakresie kształtowania układu komunikacyjnego zakłada się:
 - a) modernizację drogi krajowej Nr 12 o parametrach GP 2/2. Jednocześnie rezerwuje się teren pod ewentualny przebieg projektowanej drogi S jako przedłużenia projektowanej obwodnicy południowej miasta.
 - b) rezerwację terenu pod projektowaną wschodnią obwodnicę miasta na odcinkach przebiegających przez teren gminy do drogi wojewódzkiej DW 726 oraz przedłużenie południowego odcinka drogi DW 726 do drogi powiatowej 3114 E. Dla fragmentu obecnej drogi powiatowej, na odcinku od węzła Różanna do projektowanego przedłużenia drogi DW726 na północ od wsi Sitowa, wnioskuje się o zmianę z drogi powiatowej na drogę wojewódzką – z podwyższeniem kategorii na G,
 - c) modernizację dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych.
3. Przy pracach modernizacyjnych należy dążyć do uzyskiwania parametrów dróg ustalonych w przepisach dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430). W przypadku konieczności budowy jakiegokolwiek drogi publicznej rozwiązanie jej przebiegu, klasy, parametrów technicznych musi nastąpić w obowiązkowo sporządzanym w takiej sytuacji miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (patrz także Rozdział VIII, Część II).
4. Dla poprawy bezpieczeństwa rowerzystów oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy należy podjąć realizację bezpiecznego układu dróg rowerowych, przebiegających przez tereny występowania zabytków oraz tereny cenne i ciekawe pod względem przyrodniczym.
5. Według wniosku Urzędu Gminy i Miasta w Drzewicy istnieje potrzeba przebudowy drogi gminnej nieutwardzonej od miejscowości Idzikowice do skrzyżowania się z drogą o nawierzchni asfaltowej relacji Libiszów Buczek – Stara Wieś.

VII.2. KOMUNIKACJA KOLEJOWA

W układzie sieci kolejowych zakłada się, zgodnie z „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”:

- 1) modernizację Centralnej Magistrali Kolejowej (CMK),
- 2) podniesienie parametrów na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Opoczno, wraz z realizacją nowego włączenia linii w CMK w rejonie Opoczna.

VII.3. KOMUNIKACJA ZBIOROWA

Komunikacja autobusowa Opoczna zabezpiecza podstawowe potrzeby także w zakresie obsługi mieszkańców gminy w relacjach z ośrodkiem gminnym. Z Opoczna istnieją dogodnie połączenia autobusowe i kolejowe z resztą kraju.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VIII.1. KANALIZACJA SANITARNA

Podtrzymuje się realizację koncepcji skanalizowania gminy z 1999 roku polegającą na: zorganizowanych systemach odprowadzania ścieków sanitarnych. Poza systemami pozostałyby pojedyncze gospodarstwa, ewentualnie ich niewielkie skupiska. W ich przypadku zaleca się stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Kanały główne doprowadzono do miejsc lokalizacji projektowanych oczyszczalni, bądź do istniejących kanałów miejskich Opoczna.

W zakresie gospodarki ściekowej w części Mroczkowa Gościnnego, Kraszkowie i Mroczkowie Dużym jest obecnie realizowany system kanalizacji z rozbudową oczyszczalni ścieków w pierwszej z tych miejscowości.

Na terenie miasta Opoczno występuje oczyszczalnia ścieków (w okolicy ul. Staromiejskiej), która po rozbudowie będzie mogła obsługiwać miejscowości przyległe do Opoczna.

Aktualnie kanały miejskie znajdują się w niektórych miejscach niedaleko od granicy miasta co umożliwia podłączenie okolicznych wsi.

Przeważająca część gminy leży w zlewni rzeki Drzewiczki i jej dopływów a na północy w zlewni rzeki Słomianki.

Do istniejącej i projektowanej kanalizacji mogą być odprowadzane ścieki bytowo - gospodarcze. Zabronione jest odprowadzanie gnojówki, gnojowicy i odcieków z silosów. Zabrania się również odprowadzania wód opadowych. Dopuszcza się

odprowadzenie ścieków z przemysłu rolno - spożywczego o charakterze gospodarczo - bytowym.

Ścieki z przemysłu przetwórstwa mięsnego oraz z zakładów zbiorowego żywienia winny być wstępnie podczyszczone na terenie zakładu.

Ścieki z myjni samochodowych winny być wstępnie podczyszczone w separatorach lub innych urządzeniach przed wprowadzeniem do kanalizacji.

Przyjęto następujące założenia wyjściowe w zakresie rozwoju kanalizacji:

- podstawową formą dla terenów o zwartej zabudowie będzie kanalizacja grawitacyjna
- dla uniknięcia dużych zagłębień kanałów będą stosowane przepompownie ścieków
- dla pojedynczych budynków w zabudowie rozproszonej mogą być stosowane oczyszczalnie przydomowe, ewentualnie po analizie związanej z etapem projektu budowlanego nie wyklucza się przy zaangażowaniu finansowym właścicieli tychże posesji ich podłączenie do sieci podstawowej.
- dowóz ścieków do punktów zlewnych na oczyszczalniach ścieków może być stosowany jedynie jako rozwiązanie przejściowe dla pojedynczych budynków oddalonych od zwartej zabudowy ewentualnie w ograniczonym zakresie dla innych - do momentu zrealizowania sieci kanalizacyjnej.

* Systemy kanalizacyjne

Kierując się istniejącym układem wysokościowym terenu, zlewniami naturalnymi oraz położeniem względem siebie poszczególnych miejscowości w koncepcji projektuje się następujące zlewnie kanalizacyjne:

* Zlewnia Bielowice

Zasięg obsługi systemu kanalizacyjnego obsługującego ścieki do oczyszczalni ścieków w Bielowicach obejmuje miejscowości: Bielowice, Sołek, Zameczek Wygnanów, Wólka Karwicka wieś i kolonie, Wygnanów Kolonia, Dzielna.

Odbiornikiem ścieków dla przedmiotowej oczyszczalni będzie rów wpadający do rzeki Drzewiczki.

Z uwagi na duży przepływ wody w rzece Drzewiczce w stosunku do dopływu oczyszczonych ścieków z projektowanej oczyszczalni we wsi Bielowice wpływ zanieczyszczeniami wód w/w rzeki nie będzie miał żadnego praktycznego znaczenia.

* Zlewnia Kliny - dwa warianty

Według wariantu I w Klinach zostanie zlokalizowana oczyszczalnia ścieków odbierająca ścieki ze wsi Kliny.

Włączenie ścieków z Januszewic nastąpi do istniejącej końcówki kanału koło ZPC. Odbiornikiem ścieków dla przedmiotowej oczyszczalni będzie rów wpadający do cieką Pogorzelec. W okresie suszy przepływ wody zanika całkowicie i wówczas

w/w rowem płynąć będą wyłącznie ścieki oczyszczone. W odległości ok. 1,6 [km] od projektowanej oczyszczalni ścieków ścieki spłyną do cieku Pogorzelec który jest dopływem rzeki Drzewiczki.

Wariant II dla w/w zlewni przewiduje włączenie całej wsi Januszewice oraz Klin do kanalizacji miejskiej Opoczna - do końcówki kanalizacji w pobliżu ZPC. W wariantcie II przewiduje się konieczność wykonania rurociągu tłocznego we wsi Januszewice za budynkami po północnej stronie drogi krajowej - wzdłuż linii napowietrznej. Zaprojektowano oddzielne przepompownie dla Klin i Januszewic. Jest to szczególnie korzystne rozwiązanie w przypadku awarii jednej z przepompowni.

★ Zlewnia Antoniów

Zasięg obsługi systemu kanalizacyjnego odprowadzającego ścieki do oczyszczalni ścieków w Antoniowie obejmuje miejscowości: Antoniów, Kraśnica, Modrzew, Modrzewek, Ziebów, Brzustówek i Brzustówek Kolonia, z możliwością podłączenia miejscowości gminy Sławno.

★ Zlewnia Kolonia Kruszewiec

System kanalizacyjny odprowadzający ścieki do oczyszczalni ścieków w Kolonii Kruszewiec obejmuje miejscowości: Kolonia Kruszewiec oraz Kruszewiec. Odbiornikiem ścieków będzie rów stanowiący dopływ rzeki Giełzówki. Ze względu na małą zlewnię rowu w przekroju projektowanej oczyszczalni ścieków we wsi Kolonia Kruszewiec w okresie bez opadów atmosferycznych przepływ wody w rowie zaniknie całkowicie i wówczas płynąć będą tylko ścieki oczyszczone. Wraz z dopływem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni korytem rzeki Giełzówki i stopniowym przyrostem powierzchni zlewni w/w rzeki będzie następowało stopniowe rozcieńczenie oczyszczonych ścieków.

★ Zlewnia Libiszów

Zasięg obsługi systemu odprowadzający ścieki do oczyszczalni ścieków w Libiszowie obejmuje miejscowości: Libiszów, Kolonia Libiszów, Kłonna, Sobawiny - część. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie rów wpadający do rzeki Drzewiczki. W rzece Drzewiczce przepływy są dużo większe więc udział ścieków oczyszczonych nie będzie miał większego wpływu na stan czystości wody w rzece.

★ Zlewnia Sielec

Zasięg obsługi systemu kanalizacyjnego odprowadzającego ścieki do oczyszczalni w Sielcu obejmuje miejscowości: Sielec, Stuzno, Stuzno Kolonia.

Odbiornikiem dla ścieków odprowadzanych z oczyszczalni po oczyszczeniu będzie rów wpadający do rzeki Drzewiczki.

Ze względu na małą zlewnię rowu w przekroju projektowanej oczyszczalni ścieków we wsi Sielec wynoszącą 1,6 km² w okresach bez większych opadów atmosferycznych przepływ wody w rowie zanika całkowicie. Wtedy początkowym odcinkiem rowu będą płynąć tylko oczyszczone ścieki.

System powyższy charakteryzują największe różnice wysokościowe terenu występujące w obrębie jednej zlewni.

★ Zlewnia do istniejącej oczyszczalni w Mroczkowie Gościnnym

Zasięg obsługi ww. systemu kanalizacyjnego doprowadzającego ścieki do istniejącej oczyszczalni w Mroczkowie obejmuje miejscowości: Janów Karwicki, Karwice, Adamów, Mroczków Gościnnny, Mroczków Duży, Kraszków.

W celu umożliwienia przyjęcia ścieków z tychże miejscowości konieczna będzie rozbudowa i modernizacja oczyszczalni co zostało ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Opoczno na lata 2004 – 2006.

★ Zlewnie odprowadzające ścieki do kanalizacji miejskiej Opoczna

Przewiduje się włączenie ścieków z miejscowości przylegających do kanalizacji miejskiej Opoczna w 4 miejscach:

- do kanału grawitacyjnego w Bukowcu Opoczyńskim – do podłączenia zachodniej części Bukowca Opoczyńskiego
- do kanału grawitacyjnego w pobliżu przejazdu kolejowego na Ogonowice prowadzącego ścieki na przepompownię ścieków – dla podłączenia wsi: Ogonowice, Ostrów, Sitowa
- do końcówki kanału w ul. Staromiejskiej w pobliżu granicy miasta dla podłączenia miejscowości: Wola Załęzna, część Sobawin, Międzybórz
- do końcówki kanału przy ZPC ok. 330 m od granicy miasta, do:
 - część Januszewic w I wariantcie,
 - całości Januszewic i Klin w II wariantcie.

Korzystniejszy ekonomicznie powinien być wariant II. Należy jednak wziąć pod uwagę także konieczność rozbudowy oczyszczalni ścieków w Opocznie oraz zaangażowanie mieszkańców kanalizowanych miejscowości.

★ Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Posesje, które występują na terenie gminy poza miastem Opoczno, a których nie objęła koncepcją kanalizacji, zaleca się wyposażyć w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnie takie są przewidziane do zastosowania w przypadku pojedynczych gospodarstw lub ich grup oddalonych od głównych skupisk np. należące do Sitowej czy Wólka Dobromirowa.

Przewidywane w koncepcji grupowe oczyszczalnie ścieków będą posiadały przepustowość uwzględniającą wszystkie posesje miejscowości do nich podłączonych.

Każdy z opisanych powyżej układów kanalizacyjnych może stanowić odrębne zadanie inwestycyjne. Zadanie obejmujące kilka wsi można podzielić na etapy. Etapem pierwszym powinna być oczyszczalnia z odcinkami kolektora doprowadzającego. Kolejność realizacji poszczególnych zadań określi Inwestor. Sugeruje się realizację w pierwszej kolejności układów o największym zasięgu obsługi i obejmujących największą liczbę mieszkańców oraz o gęstym zabudowie położonych po trasie od strony oczyszczalni.

W świetle powyższego można przypuszczać, że takie miejscowości jak Kolonia Wygnanów będą kanalizowane w ostatniej kolejności (zabudowa dość mało zwarta oraz oddalenie od wcześniej kanalizowanych wsi). Nie można również wykluczyć, że w dalszych fazach projektowania może okazać się, iż niecelowa jest tam realizacja kanalizacji w układzie sieciowym, a wskazane rozwiązania przydomowe.

Należy przy tym uwzględnić zainteresowanie inwestycją samych mieszkańców, możliwość ich udziału w kosztach budowy a także bieżące możliwości pozyskania środków finansowych przez Urząd Miejski.

Zakłada się ponadto:

- budowę dwóch przepompowni ścieków oraz sieci kanalizacji sanitarnej dla wsi Kraszków, Mroczków Duży, Mroczków Gościny. Długość sieci kanalizacyjnej 8596 [mb], długość przyłączy 3386 [mb], ilość przyłączy 174 szt.*

VIII.2. KANALIZACJA DESZCZOWA

Dopuszcza się odprowadzenie wód deszczowych z odwodnienia dróg do rowów melioracyjnych i rzek. Jednak przyjmując zasadę ochrony rzek przed skażeniem substancjami ropopochodnymi należy przed zrzutem ścieków opadowych do odbiorników stosować separatory lub inne urządzenia w celu neutralizacji ścieków ww. substancjami.

VIII.3. WODOCIĄG

W celu dalszej rozbudowy sieci wodociągowej na terenie gminy, podtrzymuje się zadania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy polegające na budowie sieci wodociągowej we wsiach: Stuzno Kolonia, Sielec, Wólka Dobromirowa, Mroczków Duży, Załęzna, Brzostówek "Sikorniki". Długość sieci wodociągowej 21607 [mb], długość przyłączy 4268 [mb], ilość przyłączy 284 szt.

VIII.4. ENERGETYKA

GPZ „Ceramika” i „Opoczno” zlokalizowane na terenie miasta Opoczno są wystarczającym źródłem zasilenia gminy za pomocą linii napowietrznych i kablowych średniego napięcia 15 [kV]. Ponadto przez teren gminy przechodzi system elektroenergetyczny liniami 110 [kV] dla których, należy przewidzieć strefę ochronną. W strefie tej wystąpią ograniczone możliwości rozbudowy i zagospodarowania terenu, stanowiące pas o szerokości 36 [m].

Wokół stacji 110/15/kV należy przewidzieć strefę ochrony akustycznej o zasięgu 150 [m] od transformatorów 110/15 [KV]

VIII.5. ZAOPATRZENIE W GAZ

Koncepcja rozbudowy sieci gazowej na terenie miasta Opoczno mogłaby być pretekstem do kontynuowania gazyfikowania miejscowości przyległych a w późniejszym etapie do zgazyfikowania całej gminy co przyczyniłoby się do poprawy standardu życia mieszkańców miasta i gminy Opoczno. Inwestycja niosąca za sobą znaczące skutki proekologiczne mogłaby być finansowana ze środków związanych z ochroną środowiska.

IX. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

1. Na terenie gminy nie obserwuje się stanów powodziowych. Niemniej fakt przepływu przez gminę szeregu rzeczek, a w tym Drzewiczki powoduje potencjalne zagrożenie okresowym wylewaniem lub podtapianiem terenów. Stąd ustalono zakaz zabudowy ich dolin przez obiekty związane ze stałym pobytem ludności. Ponadto na terenie gminy występuje szereg terenów podmokłych również wyłączonych z zabudowy. Na rysunku Studium tereny potencjalnie zagrożone powodzią zostały przedstawione.
2. Osuwanie się mas ziemnych może mieć miejsce przy robotach ziemnych związanych przede wszystkim z wyposażaniem terenów w urządzenia komunalne oraz wykopami pod budynki i budowle. Konieczność prowadzenia nadzoru nad takimi robotami. Potencjalne zagrożenie wystąpić może przy dzikich eksploatacjach surowców pospolitych.
3. W wypadku natrafienia przy pracach ziemnych na zabytki archeologiczne, istnieje obowiązek zawiadomienia o nich władz gminy i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

X. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI

1. Do obszarów wymagających przekształceń zaliczono:
 - c) tereny wyznaczone pod nowe formy zainwestowania wymagające wyłączenia z produkcji rolnej i leśnej zgodnie z obowiązującą procedurą prawną.
2. Do obszarów wymagających rehabilitacji zaliczono:
 - a) rejony istniejącej zabudowy wymagają działań zmierzających do ich stopniowej humanizacji, tj. doprowadzenia do uzyskania warunków zamieszkania, wypoczynku i pracy odpowiadających współczesnym standardom sanitarnym, estetyki i ładu przestrzennego.

XI. ZABEZPIECZENIE WARUNKÓW OBRONNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

1. Istniejący i projektowany system zaopatrzenia w wodę powinien mieć zapewnioną możliwość wykorzystania w sytuacji szczególnej zgodnie z wymogami określonymi w aktualnych przepisach prawa, z uwzględnieniem możliwości zasilania ujęć w energię elektryczną z przewoźnych zespołów prądowców.
2. W „Studium” uznaje się:
 - 1) możliwość wykorzystania istniejących terenów zielonych (parków, boisk, placów) w sytuacjach szczególnych na cele obronności;
 - 2) maksymalne ograniczenie zabudowy obszarów przyległych do rzek z uwzględnieniem możliwości wzmożonych dojazdów do ich brzegów pojazdów mechanicznych w sytuacji szczególnej;
 - 3) za konieczne, by stanowiska parkingowe, lokalizowane wzdłuż drogi krajowej i dróg wojewódzkich były wyposażone w odpowiednią infrastrukturę techniczną zapewniającą parkowanie pojazdów ciężarowych z ładunkami materiałów niebezpiecznych;
 - 4) za niezbędne, by w ramach istniejącej i realizowanej sieci wodociągowej zapewnione były hydranty naziemne oraz zabezpieczona niezbędna łączność z możliwością wykorzystania tych elementów w sytuacji szczególnej i dla celów p.poż.;
 - 5) za wytyczną, by na etapie decyzji administracyjnych dotyczących budownictwa uwzględniane były w podpiwniczeniach, lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych, nowej zabudowy a zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej i znaczących zakładów pracy – pomieszczenia o konstrukcji odpornej na zagruzowanie z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej ich adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia.
3. Tereny wolne od zabudowy a oznaczone na rysunku „Studium” jako struktury rolne mogą być wykorzystane na ewakuację mieszkańców i ewentualne doraźne budowle ochronne w przypadkach szczególnych zagrożeń.

XII. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

XII.1. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

1. Określa się, że inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym służące zaspokojeniu potrzeb przede wszystkim mieszkańców gminy mogą być lokalizowane na podstawie m.p.z.p. lub decyzji administracyjnych podejmowanych zgodnie z procedurą określoną w aktualnych przepisach prawa:
 - a) na terenach mieszkaniowych w formie:
 - obiektów i lokali usługowych o ile prowadzona w nich działalność nie powoduje oddziaływania na środowisko powodującego przekroczenie standardów środowiska,
 - urządzeń infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zgodnie z przyjętymi programami rozwiązań tych urządzeń,
 - zieleni jako funkcji uzupełniającej;
 - b) na terenach wchodzących w skład strefy ekologicznej gminy:
 - z wyłączeniem lokalizacji powodujących oddziaływanie na środowisko przekreślające podstawową funkcję terenu, strefy,
 - lokalizacje związane z zamiarem wykorzystania lub naruszenia wód, lasów, terenów rolnych wymagają uzgodnienia z zarządcą danych terenów i urządzeń znajdujących się na tych terenach oraz Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody;
 - c) na terenach przemysłowych i działalności o podobnym charakterze:
 - z wyłączeniem lokalizacji powodujących znaczące oddziaływanie na środowisko z wyjątkiem przypadków, kiedy funkcjonowanie zakładu nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców sąsiednich terenów i w uzgodnieniu z właściwymi władzami sanitarnymi,
 - urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej zgodnie z przyjętymi programami rozwoju tych urządzeń.
2. Określenie imiennej listy inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym dla nieokreślonego okresu funkcjonowania Studium jest trudne. Uznaje się, że lista takich inwestycji powinna być określana sukcesywnie na okres kadencji danego samorządu gminy z uwzględnieniem występujących potrzeb, realnych możliwości finansowych ich wykonania, stopnia przygotowania warunków lokalizacyjnych. Określenie imiennej listy tego typu inwestycji na najbliższe lata przedstawiono w „Programie rozwoju lokalnego” oraz w opracowaniach specjalistycznych dotyczących środowiska przyrodniczego, gospodarki odpadami. Do zadań tych należą rozbudowa urządzeń źródłowych i sieci gospodarki wodno-ściekowej, modernizacja układu komunikacyjnego, program gospodarki odpadami na terenie gminy, ochrona terenów przed powodzią, opieka nad zabytkami, modernizacja szkół.
3. Standardy i zasady zagospodarowania terenów określono w „Studium” w rozdziałach dotyczących środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, kierunków zagospodarowania przestrzennego.

XII.2. OBSZARY ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. Lista inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i związane z nimi obszary wynikają z jednej strony z przyjętych programów rządowych, wojewódzkich, ofert inwestorów a z drugiej propozycji samorządu lokalnego wyrażonych w dokumentach określających i kształtujących politykę rozwoju gminy.
2. Brak zadań rządowych dla gminy Opoczno umieszczonych w rejestrze tego typu zadań.
3. Lista propozycji zadań dla realizacji zadań ponadlokalnych celów publicznych według „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 2002 roku przedstawiona została szczegółowo w CZĘŚCI PIERWSZEJ elaboratu „Studium” - „Uwarunkowania”.

Do najistotniejszych propozycji należą:

- modernizacja drogi krajowej Nr 12 wraz z realizacją obwodnicy miasta Opoczno na drodze krajowej Nr 12 – jako zadanie o znaczeniu krajowym,
- modernizacja dróg wojewódzkich,
- modernizacja i usprawnienie połączeń poprzez podniesienie parametrów linii kolejowej na odcinku Tomaszów Mazowiecki – Opoczno wraz z realizacją nowego włączenia linii w CMK-ę w rejonie Opoczna,
- przekształcenie istniejącego wysypiska międzygminnego w Zakład Utylizacji Odpadów – Różanna – Karwice w gminie Opoczno,
- wzmocnienie funkcji subregionalnych Opoczna.

XIII. USTALENIA DOTYCZĄCE SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I OPRACOWAŃ PROBLEMOWYCH

1. Plany miejscowe uchwalone po dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z cyt. ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z marca 2003 r. (art. 87.1) zachowują moc.
2. Kontynuowanie cyklu opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do kolejnych fragmentów obszarów wiejskich gminy z uwzględnieniem określonych zasad w niniejszym studium jako jedynym kompleksowym opracowaniem regulującym politykę przestrzenną na obszarze całej gminy.
3. Do opracowań problemowych, których wykonanie uznaje się za niezbędne zaliczono:

- określenie korytarza komunikacyjnego trasy drogi krajowej Nr 12 przez tereny wiejskie gminy (niezbędne ze względu na obejmowanie kolejnych obszarów gminy m.p.z.p.),
- kompleksowe opracowanie dotyczące analizy wartości dziedzictwa kulturowego gminy i ostateczne ustalenie zakresu stref ochrony konserwatorskiej,
- wstępną ocenę przydatności gruntów dla lokalizacji nowego cmentarza w celu wybrania właściwego terenu we wskazanym rejonie.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Opocznie**

Janusz Macierzyński